

SFC2021 Program sprijinit din FEDR (Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică), FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM – articolul 21 alineatul (3)

CCI	2021RO16RFPR004
Titlu în limba engleză	South Muntenia
Titlul în limba (limbile) națională (naționale)	RO - Sud Muntenia
Versiune	1.1
Primul an	2021
Ultimul an	2027
Eligibil de la	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2029
Numărul deciziei Comisiei	
Data deciziei Comisiei	
Regiunile NUTS (nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică) acoperite de program	RO315 - Ialomița RO316 - Prahova RO317 - Teleorman RO31 - Sud-Muntenia RO311 - Argeș RO312 - Călărași RO313 - Dâmbovița RO314 - Giurgiu
Fondul (fonduri) vizat(e)	FEDR
Program	☐ în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, numai pentru regiunile ultraperiferice

Cuprins

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate	9
Tabelul 1	17
2. Priorități	31
2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică.....	31
2.1.1. Prioritate: P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	31
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)	31
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	31
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	31
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	32
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	33
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	33
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	33
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	34
2.1.1.1.2. Indicatori.....	34
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	34
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	35
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	35
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	35
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	36
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	37
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	37
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	37
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)	38
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond	38
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	38
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	40
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	40
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	41
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	41
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	41
2.1.1.1.2. Indicatori.....	42
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	42
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	42
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	42
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	42
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	43
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	43
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	43
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	43

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)	45
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	45
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	45
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	47
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	47
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	48
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	48
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	49
2.1.1.1.2. Indicatori	49
Tabelul 2: Indicatori de realizare	49
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	49
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	50
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	50
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	50
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	51
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	51
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	51
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)	52
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	52
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	52
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	54
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	54
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	55
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	55
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	55
2.1.1.1.2. Indicatori	56
Tabelul 2: Indicatori de realizare	56
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	56
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	57
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	57
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	57
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	57
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	57
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	58
2.1.1. Prioritate: P2. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	59
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)	59
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	59
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	59

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	61
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	62
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	62
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	62
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	63
2.1.1.1.2. Indicatori.....	63
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	63
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	64
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	64
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	64
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	65
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	65
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	65
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	65
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR).....	66
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	66
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	66
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	68
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	68
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	69
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	70
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	70
2.1.1.1.2. Indicatori.....	71
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	71
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	71
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	71
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	71
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	72
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	72
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	72
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	72
2.1.1. Prioritate: P3. O regiune cu mobilitate urbană durabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune).....	73
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR).....	73
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	73
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	73
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	75
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	75

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	76
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	77
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	77
2.1.1.1.2. Indicatori.....	78
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	78
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	78
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	79
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	79
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	79
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	79
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	80
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	80
2.1.1. Prioritate: P4. O regiune mai accesibilă	81
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)	81
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	81
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	81
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	83
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	84
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	84
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	84
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	85
2.1.1.1.2. Indicatori.....	85
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	85
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	86
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	86
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	86
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	86
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	86
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	87
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	87
2.1.1. Prioritate: P5. O regiune educată.....	88
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)	88
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	88
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	88
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	91
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	91
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	92

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	92
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	93
2.1.1.1.2. Indicatori	93
Tabelul 2: Indicatori de realizare	93
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	93
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	94
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	94
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	94
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	94
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	95
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	95
2.1.1. Prioritate: P6. O regiune atractivă	96
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)	96
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	96
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	96
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	99
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	99
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	100
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	100
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	101
2.1.1.1.2. Indicatori	102
Tabelul 2: Indicatori de realizare	102
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	102
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	102
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	103
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	103
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	103
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	103
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	103
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane (FEDR)	105
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	105
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	105
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	108
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	108
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	109
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	110
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	110

2.1.1.1.2. Indicatori.....	111
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	111
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	112
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	112
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	112
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	112
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	113
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	113
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	113
2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”.....	114
2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: P7. Asigurarea funcționării sistemului de management al POR Sud Muntenia.....	114
2.2.1.1. Intervenție a fondurilor.....	114
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC.....	114
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	117
2.2.1.2. Indicatori.....	117
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	117
2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	117
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	117
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	118
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	118
3. Planul de finanțare.....	119
3.1. Transferuri și contribuții (1).....	119
Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani).....	119
Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat).....	119
Justificare, luând în considerare modul în care aceste quantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU.....	120
Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani).....	120
Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat).....	120
Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare.....	120
Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani).....	120
Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat).....	121
Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare.....	121
3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1).....	121
3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei.....	121
Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani).....	121
Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani).....	121
3.4. Transferuri înapoi (1).....	122
Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani).....	122
Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat).....	122
3.5. Credite financiare pe an.....	123
Tabelul 10: Credite financiare pe an.....	123
3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională.....	124
Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională.....	124
4. Condiții favorizante.....	125

5. Autorități responsabile de program	146
Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele	146
Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei.....	146
6. Parteneriat.....	147
7. Comunicare și vizibilitate.....	150
8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri	152
Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri.....	152
Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare	153
A. Rezumatul principalelor elemente	153
B. Detalii pe tip de operațiune	154
C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare	154
1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)	154
2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.....	154
3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.	154
4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.	154
5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.	154
Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri	156
A. Rezumatul principalelor elemente	156
B. Detalii pe tip de operațiune	157
Apendicele 3: Lista operațiunilor de importanță strategică planificate însoțită de un calendar.....	158
DOCUMENTE	159

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (a) punctele (i)-(viii) și punctul (x) și articolul 22 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060 (RDC)

PRSM 2021-2027 implementează viziunea strategică pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând prioritățile și acțiunile pentru dezvoltarea acestora din PDR 2021-2027, RIS3 2021 - 2027 și SIDT SM.

În pofida creșterii economice înregistrate în 2014-2018, RSM se încadrează în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate, în conformitate cu clasificarea UE, cu un PIB/loc. (PSC) de 51% din media UE 27. Conform RȚ, RSM rămâne în urmă în raport cu cele mai dezvoltate regiuni din RO în ceea ce privește serviciile sociale, productivitatea muncii, ocuparea forței de muncă, investițiile și veniturile individuale.

RSM se confruntă cu disparități de dezvoltare crescânde între N și S. O caracteristică specială, cu multiple implicații socio-economice, este faptul că este singura regiune din RO care conține o regiune enclavă în partea centrală, și anume RBI, cea mai dezvoltată regiune din RO. Situată în zona de influență a Bucureștiului, RSM este puternic polarizată economic și social și are mari dificultăți în reținerea populației tinere și a celei calificate. Astfel, partea de nord (AG, PH și DB) este puternic industrializată (în special industria constructoare de mașini, extractivă și metalurgică), generând împreună 71% din PIB regional. Restul de patru județe (CL, GR, TR și IL) aduc o contribuție mult mai mică la formarea PIB regional (29%), specializându-se în agricultură.

Disparitățile și inegalitățile nu sunt doar N-S, ci și urban-rural. RSM se caracterizează prin existența unei rețele de așezări urbane mici și mijlocii și un procent semnificativ din populație locuiește în orașe mici, comune și sate, caracterizate printr-o dezvoltare modestă. Nu există orașe de peste 250.000 de locuitori, ca în majoritatea regiunilor din RO. În schimb, există două centre de polarizare (Ploiești și Pitești) și aglomerații de localități relativ mici, cu funcții și probleme similare, înclinate spre cooperare.

Disparitățile și inegalitățile sunt cauzate în parte de subproducția de bunuri meritorii și de lipsa investițiilor în bunuri publice în legătură cu transportul, educația, infrastructura ecologică și socială. Economia regiunii, industria, turismul, agricultura, silvicultura și energia sunt foarte expuse riscurilor schimbărilor climatice și a calamităților naturale sau a schimbărilor de mediu. Mobilitatea și conectivitatea sunt afectate de condițiile geografice și infrastructura precară. Lipsa serviciilor sociale și a educației adecvate reprezintă o problemă crucială pentru întreaga regiune, dar este deosebit de gravă în zonele rurale și pentru persoanele cele mai vulnerabile.

De asemenea, există o utilizare sub-optimală a resurselor economice, naturale și culturale existente. În RSM sunt oportunități legate de patrimoniul natural diversificat, resursele agricole semnificative, gama largă de rețele TEN-T, tendințele de concentrare și specializare ale activității economice, existența unor centre urbane relativ mari și a orașelor mici și mijlocii cu multe asemănări. O altă caracteristică geografică cu potențial pentru dezvoltarea RSM este prezența, în partea de sud, a fluviului Dunărea.

Conform RȚ 2020, investițiile publice și private în CDI și în infrastructura fizică și digitală sunt necesare pentru inversarea situației. Lipsa investițiilor adecvate va avea drept consecințe negative creșterea disparităților intra și inter regionale în detrimentul creșterii durabile pe termen lung. În plus, există și riscul ca bunurile de mediu și culturale să fie erodate. Extinderea urbană necontrolată și nesustenabilă și distrugerea patrimoniului cultural creează probleme sociale și de mediu.

Pentru a reduce inegalitățile și disparitățile și a prioritiza investițiile în bunuri publice și meritorii, precum și pentru a exploata potențialul regiunii, PRSM 2021–2027 are drept obiectiv general stimularea creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate. Acest lucru va duce la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale prin susținerea capacității de inovare și digitalizare a administrației locale și a economiei regionale, dezvoltarea durabilă a infrastructurii și serviciilor și valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

În implementarea PRSM, operațiunile selectate vor valorifica la maxim contribuția fondurilor europene, ținând cont de principiile orizontale și de criteriile care să asigure neutralitatea climatică și imunizarea la schimbările climatice a investițiilor în infrastructura finanțată. AM va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru sprijinirea obiectivelor strategice (inclusiv specializarea profesională pentru a

crește capacitatea administrativă). Beneficiarii vor fi încurajați să acorde o atenție mai mare calității și ofertelor avantajoase din punct de vedere economic. Acolo unde este posibil, aspectele de mediu (de ex. criterii de achiziții publice verzi) și vor fi incluse în procedurile de achiziții publice. În plus, în dezvoltarea proiectelor, beneficiarii vor fi încurajați să folosească soluții bazate pe natură. Intervențiile inspirate, susținute sau copiate din natură vor fi integrate în planificarea spațiului, proiectarea urbană pentru a încuraja utilizarea mai eficientă și restabilirea ecosistemelor existente și/sau crearea de ecosisteme noi (de exemplu, reamenajarea terenurilor degradate). Aceste soluții pot fi folosite ca instrumente de izolare urbană, având în vedere beneficiile lor individuale și colective.

Acolo unde este relevant și de la caz la caz, PRSM poate sprijini investițiile care combină cu succes principiile de durabilitate, estetică și incluziune ale inițiativei NEB, în vederea găsirii de soluții accesibile, incluzive, durabile și atractive pentru provocările climatice.

Plecând de la specificitățile regionale, de la lecțiile învățate în 2014-2020 și de la documentele regionale de programare (PDR, SIDT SM și RIS3), investițiile pentru dezvoltarea regională durabilă vor fi realizate prin 6 obiective strategice (OST) corespunzătoare celor 5 OP stabilite de CE pentru perioada 2021–2027, astfel:

1. Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial;
2. Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane;
3. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene;
4. Creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale;
5. Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism, patrimoniu cultural și regenerare urbană;
6. Dezvoltarea capacității administrative a AMPRSM și a beneficiarilor.
7. Pentru fiecare OST sunt descrise disparitățile și inegalitățile specifice, eșecurile pieței, principalele riscuri în absența investițiilor publice precum și intervențiile cheie.

OST 1 - Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, digitalizare, dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării serviciilor publice

RSM are o capacitate limitată de cercetare și inovare a economiei regionale.

RSM se încadrează în categoria inovatorilor emergenți din UE, cu un ecosistem regional de inovare insuficient dezvoltat (RIS 2021). Deși este a doua regiune la nivel național (după RBI) în ceea ce privește cheltuielile CDI, performanța este redusă, cu o valoare de 18 a IRI (loc 238 în UE), cauzată de nr. scăzut al inovatorilor de procese de afaceri, volumul redus al cheltuielilor cu CDI în sectorul public (0,04% PIB) și nr. redus de patente, brevete și licențe. În plus, doar 6,33% din întreprinderile din regiune sunt inovatoare, ponderea fiind direct proporțională cu clasa de mărime. Ponderea populației ocupate în sectoare de înaltă tehnologie este de 1,4% (loc 7 în RO).

RSM se confruntă, de asemenea, cu o creștere a disparităților dintre N și S în ceea ce privește dezvoltarea IMM-urilor, competitivitatea și capacitatea de a inova. Partea nordică este foarte industrializată, în timp ce partea sudică este specializată în agricultură.

DESI 2021 evidențiază faptul că întreprinderile române nu profită pe deplin de tehnologiile digitale. Astfel, doar 33 % dintre IMM-uri au cel puțin un nivel de bază de intensitate digital (media UE - 60 %). Doar 17% dintre IMM-urile române realizează comerț online și doar 17 % dintre întreprinderi emit facturi electronice (media UE-32 %). Doar 13 % din firme utilizează servicii de tip cloud (media UE: 26 %) și numai 5 % dintre acestea analizează volume mari de date.

În ceea ce privește serviciile publice digitale, conform Eurostat, în 2021, RSM se află pe ultimul loc din RO (10%) referitor la interacțiunea online a cetățenilor cu autoritățile publice, deși acest lucru este posibil

atât pe site-urile primăriilor de orașe, dar și în 138 de comune prin aplicația Regista.ro. În plus, în RSM există o „divizare digitală”, nivelul de dezvoltare a serviciilor publice digitale oferite de orașe este încă scăzut, deși din cele 48 de orașe, 85% sunt înscrise pe platforma Ghișeul.ro și permit plata taxelor și impozitelor locale.

Performanța scăzută a IMM-urilor în inovare depinde în principal de prezența mai multor eșecuri ale pieței:

- **Piață instabilă.** Conform PDR, între 2011-2019, economia a avut o tendință fluctuantă, ușor ascendentă începând cu 2014, puternic influențată de criza economică și financiară globală, reflectată în valorile principalelor indicatori ai evaluării creșterii economice. Structura economiei regionale este formată în mare parte (89%) de microîntreprinderi, reprezentând o vulnerabilitate economică;

- **Situații de investiții sub-optime.** Fluxul de ISD din ultimii ani a scăzut, indicând o înrăutățire a atractivității mediului de afaceri regional pentru investitori. Acest lucru se datorează, de asemenea, structurii economiei regionale, care este dominată de microîntreprinderi specializate în special în producție și servicii tradiționale;

- **Piețe incomplete și subproducție de bunuri meritorii.** Sprijinul regional pentru CDI este sub media RO și există o polarizare ridicată a cheltuielilor CDI în partea de nord a regiunii (AG cu 90% din totalul cheltuielilor regionale). În ceea ce privește infrastructura regională de cercetare, aceasta este foarte slab dezvoltată, fiind localizată în special în sectorul public (universități și institute de cercetare) și deținând 3% din infrastructura totală și 4% din ponderea totală a echipamentelor la nivel RO, ce plasează regiunea pe locul 7 la nivel național (SNCISI 2021-2027). În RSM, numărul entităților acreditate de transfer tehnologic a scăzut între 2014-2019, iar gama de servicii oferite de acestea este limitată;

- **Eșecul de reglementare.** Instabilitatea legislativă și instituțională aduce elemente suplimentare de incertitudine în contextul economic și dezvoltarea viitoare a afacerilor.

- **În general, rămânerea în urmă a RSM în ceea ce privește digitalizarea se datorează subproducției de bunuri meritorii referitoare la serviciile digitale publice și de afaceri. Nici investițiile private, nici cele publice nu sunt capabile să umple deficiențele structurale digitale.**

Intervențiile vizează reducerea efectelor negative ale eșecurilor de piață menționate mai sus. În special, deoarece se așteaptă o creștere a instabilității pieței din cauza crizei Covid19, PRSM-OST1 va viza consolidarea mediului de afaceri, făcându-l mai robust și mai competitiv pe baza îmbunătățirii capacității de inovare a IMM-urilor. Principalul risc este, de fapt, că, fără intervenția publică, înrăutățirea condițiilor mediului de afaceri poate crea efecte perturbatoare asupra creșterii economice regionale, mărin dispartățiile economice regionale - cu efecte și asupra contextului social - și limitând posibilitatea stimulării dezvoltării economice și procesul de recuperare a economiei regiunii. În ceea ce privește digitalizarea, fără investițiile UE, decalajul digital dintre RSM cu restul RO și UE va fi foarte greu de estompat, având efecte negative asupra calității serviciului public.

Astfel, P1 a PRSM își va concentra intervențiile asupra eșecurilor de piață - **piețe incomplete și subproducția bunurilor meritorii**:

- Sprijinirea transferului de tehnologie în beneficiul IMM-urilor și dezvoltarea capacității de CDI a economiei regionale;
- Investiții pentru a valorifica avantajele digitalizării prin dezvoltarea de servicii în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și de cercetare și al autorităților și instituțiilor publice locale/centrale;
- Investiții pentru a stimula creșterea IMM-urilor, inclusiv prin digitalizare și dezvoltarea de competențe la nivelul IMM-urilor.

Aceste intervenții vor avea loc în contextul RIS3 care va contribui la întărirea guvernantei generale pentru politica de inovare din RSM și la diminuarea instabilității pieței cauzată de **eșecul de reglementare**.

Astfel, OST1 va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri regional, făcându-l mai inovator și mai competitiv și, indirect, va limita efectele negative ale **piețelor instabile**, crescând atractivitatea mediului de afaceri regional pentru potențiali investitori.

OST 2 - Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței

energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane

RSM se confruntă cu creșterea poluării zonelor urbane din cauza consumurilor mari de energie în clădiri, sistemelor de transport poluante cu o mobilitate limitată, precum și numărului mare de terenuri virane/ neutilizate/ abandonate.

În contextul expansiunii urbane, fondul locativ la nivel regional era în 2019 de 1.368.779 locuințe (în creștere cu 2,57% față de 2011), 99% fiind în proprietate privată. Din acestea, 39,76% sunt situate în mediul urban și peste 95% dintre acestea sunt amplasate în condominii construite în perioada 1960-1990.

RSM se confruntă cu disparități legate de o expansiune urbană necontrolată și nesustenabilă, consum inefficient de energie (în special în clădirile publice), expunerea la riscul seismic, precum și cu privire la biodiversitate, infrastructura verde și transport durabil.

Din perspectiva mediului, în 7 din cele 48 de orașe ale regiunii (Ștefănești, Costești, Fierbinți-Târg, Tândărei, Comarnic, Budești și Bolintin Vale) suprafața spațiilor verzi înregistrează valori foarte scăzute, sub 5 mp/loc.

Efortul regiunii pentru a realiza o economie cu emisii zero se datorează prezenței mai multor eșecuri ale pieței:

· ***Subvenții împărțite între piața locuințelor private și mediul privat***-Multe din clădirile din zona urbană au fațade nereabilitate și sunt construite din materiale inefficiente din punct de vedere energetic;

· ***Lipsa investițiilor în reabilitarea clădirilor***-conform analizei PDR, zona circumscrisă județelor RSM se încadrează în macrozona cu magnitudine seismică cuprinsă între scara 71 și 92 MKS, valoarea crescând de la direcția sud-vest la nord-est, conform SR 11100/1-93 „Zonarea seismică a României”. Prin urmare, atât clădirile private, cât și cele publice necesită investiții semnificative în prevenirea riscului seismic;

· ***Lipsa investițiilor în bunuri publice ecologice***-în regiune există o problemă importantă în ceea ce privește suprafața mică de spații verzi/loc în mediul urban (21,24 mp/loc), care este cu mult sub standardele impuse de UE (26mp/loc) și norma OMS (50mp/loc). În același timp, multe orașe din regiune se confruntă cu probleme referitoare la terenuri degradate, vacante sau neutilizate, care afectează mediul urban și calitatea vieții populației;

· ***Externalitățile negative au sporit efectul urbanizării***-Analiza PMUD și PDR ilustrează faptul că mobilitatea și conectivitatea urbană sunt limitate, iar sistemele de transport public încă generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră.

Intervențiile prevăzute în cadrul OST2 vizează abordarea efectelor negative ale eșecurilor pieței identificate. Obiectivele lor sunt îmbunătățirea eficienței energetice, a biodiversității și a infrastructurii verzi, reducerea poluării și creșterea utilizării și eficienței transportului public. Fără intervenția publică, teritoriul va fi în continuare expus la creșterea poluării și a consumului inefficient de energie, la o vulnerabilitate teritorială în creștere la dezastrele naturale și la o scădere a nivelului de trai și a calității vieții în zonele urbane.

OST 3 – Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene

RSM are o conectivitate rutieră scăzută la rețeaua TEN-T.

Conform RT 2019, infrastructura de transport rutier a RO este slab dezvoltată, subdimensionată și nu îndeplinește cerințele unei economii în creștere.

La nivel regional, datele statistice (2019) arată că starea tehnică a rețelei publice de drumuri este în general nesatisfăcătoare, doar 42,36% din rețeaua totală de drumuri fiind modernizată. Din lungimea totală a drumurilor județene și comunale, 26,92% sunt modernizate și 40,91% sunt acoperite cu îmbrăcăminte ușoară. Regiunea este pe locul 2 în RO în ceea ce privește numărul persoanelor rănite în accidente de circulație rutieră, lipsa unei infrastructuri adecvate fiind una dintre principalele cauze ale acestui fenomen îngrijorător. Siguranța rutieră este amenințată și de podurile neconsolidate și riscul provocat de alunecările de teren.

Conectivitatea slabă a regiunii la rețeaua TEN-T este datorată **lipsei de investiții în bunurile publice**. Analiza PDR 2021-2027 a identificat existența unor zone compacte în regiune care nu au conectivitate

directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T.

Intervențiile din cadrul OST 3 sunt menite să abordeze problemele identificate mai sus în ceea ce privește eșecul pieței. Intervențiile publice sunt necesare pentru a evita consecințele disparităților teritoriale în creștere, ce reduc accesul la diferitele piețe alături de siguranța rutieră scăzută. Investițiile propuse au ca scop dezvoltarea conectivității la rețeaua TEN-T, creșterea siguranței și a fluxului de trafic și vor crea beneficii pentru creșterea economică, mobilitatea mărfurilor și a persoanelor și vor contribui la reducerea disparităților intraregionale.

OST 4 – Creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale

Infrastructură educațională subdimensionată, degradată și greu accesibilă

În RSM, infrastructura educațională este degradată, iar disparitățile teritoriale se manifestă prin faptul că în mediul urban infrastructura este subdimensionată, în timp ce în mediul rural aceasta este greu accesibilă. Astfel, multe unități școlare necesită reabilitare și modernizare, conectare la utilități, accesibilizare pentru persoanele cu dizabilități și dotare, neasigurând condiții egale de participare la o educație incluzivă și de calitate tuturor elevilor.

Accesul la unitățile școlare este scăzut, în RSM existând un număr mare de așezări rurale izolate. O altă problemă importantă este subdimensionarea infrastructurii educaționale din mediul urban cauzată de închiderea unităților școlare, ce afectează în special nivelul preșcolar și liceal.

Aceste disparități sunt cauzate de următoarele eșecuri ale pieței:

- **Piețe incomplete și subproducția bunurilor meritorii.** Chiar și pe fondul unei scăderi demografice, infrastructura educațională din RSM este subdimensionată în urban, degradată și greu accesibilă (mai ales în rural), afectând astfel accesul la educație și incluziune socială. Un număr mare de unități școlare, atât în mediul urban cât și în mediul rural, necesită lucrări de reabilitare, modernizare, consolidare, accesibilizare pentru persoanele cu dizabilități și dotarea cu utilități, echipamente didactice și IT;
- **Acces inegal la educație.** Conform instrumentului IRSE aplicat la nivelul a 664 școli, s-a constatat că, în anul școlar 2018-2019, cel mai mare risc de abandon școlar din RSM în urban este în Turnu Măgurele (26%), în timp ce în rural este în Bărbulești (36%). În 2019, potrivit datelor ISJ, cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar erau pentru școli generale și licee, din care, în rural (5,71% - DB), și în urban (3,80% - GR). Cu privire la accesibilizarea clădirilor pentru elevii cu dizabilități, cea mai gravă situație se regăsește în CL-cca. 58% din unitățile de învățământ nu au rampă de acces, urmat de GR și AG.

Intervențiile prevăzute în cadrul OST 4 vor consolida sistemul de învățământ regional prin contribuția la reducerea disparităților teritoriale, în special între zonele urbane și rurale, precum și la creșterea oportunităților de educație pentru grupurile cele mai vulnerabile, în vederea reducerii abandonului școlar și a excluziunii sociale. Există un risc semnificativ ca, în lipsa unui sistem educațional îmbunătățit, abandonul școlar să continue și chiar să crească în viitor. Având în vedere înrăutățirea nivelului capitalului uman, oportunitățile de angajare ar putea scădea, iar excluziunea socială, segregarea și sărăcia ar putea crește, cu efecte negative suplimentare asupra ciclului economic al economiei regionale pentru a crește și a se dezvolta.

Mai precis, intervențiile se vor concentra asupra abordării directe a piețelor incomplete și a subproducției de bunuri meritorii, pentru a reduce inegalitățile sociale și segregarea copiilor marginalizați prin construirea, reabilitarea, modernizarea, consolidarea, extinderea facilităților de educație, echipamentelor și infrastructurii din școli, în special pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități.

OST 5 – Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism, patrimoniu cultural și regenerare urbană

Revitalizarea zonelor urbane

OST5 își propune să valorifice activele urbane existente, cum ar fi patrimoniul și terenurile industriale dezafectate și să îmbunătățească atractivitatea cartierelor rezidențiale urbane existente, acționând asupra imobilelor vechi, supraaglomerării parcarilor și a spațiilor publice limitate și a infrastructurii sociale

bazate pe principiul amenajării integrate. Măsurile incluse necesită regenerarea integrată a cartierelor și accesibilizarea spațiilor publice; reabilitarea imobilelor vechi; recuperarea spațiului deschis și diversificarea facilităților publice și reconversia funcțională.

Potențialul turistic diversificat și patrimoniul cultural valoros al regiunii este insuficient valorificat

Zonele urbane din RSM beneficiază de numeroase elemente naturale sau antropice cu valoare atractivă deosebită. Există multe resurse turistice și culturale cu potențial ridicat de valorificare, lipsite însă de amenajări minime care să permită vizitarea lor în condiții optime. În ciuda potențialului ridicat, activitatea turistică este concentrată în câteva centre, restul obiectivelor rămânând neexploatare.

Conform SNRDT 2019-2030, regiunea deține avantaje competitive pe următoarele tipuri de turism și destinații: Sporturi de iarnă și schi, Sanătate și wellness (balnear), Cultură și istorie.

Degradarea zonelor urbane și potențialul turistic neexploatat sunt cauzate de următoarele eșecuri ale pieței:

• **Externalități negative.** Patrimoniul cultural este amenințat de efectele combinate ale schimbărilor climatice și de mediu, intervenției umane, precum și de riscurile de securitate;

• **Bunuri publice.** Pe teritoriul regiunii există numeroase obiective construite, parte a patrimoniului național, lăcașuri de cult și muzee și colecții publice. Potrivit LMI (2015), în RSM există 1290 monumente istorice de tip A, din care 433 sunt situate în mediul urban și 857 în rural. Cu toate acestea, în ultimii ani, un număr mic de obiective au beneficiat de investiții semnificative pentru restaurare și valorificare în scop turistic;

• **Inegalități sociale.** După 1990, în procesul de descentralizare, dar și de schimbări economice majore, procesul de urbanizare a luat noi forme, influențat de tendința migrațională în zonele periurbane. În acest context, centrele orașelor au devenit neatractive, fondul construit suferind multiple degradări;

• **Investiții sub-optime.** Reabilitarea fizică a orașelor și a spațiilor publice este deosebit de importantă pentru creșterea calității vieții locuitorilor și încurajează stabilirea de noi activități economice. În regiune există areale urbane cu infrastructură învechită cu un grad ridicat de deteriorare a spațiilor publice: străzi cu pavaj/asfalt deteriorat, iluminat stradal incomplet și/sau inadecvat, zonă mică de parcuri și zone de recreere, neaccesibile persoanelor cu dizabilități, etc.

OST 5 va viza continuarea și îmbunătățirea inițiativelor implementate în trecut pentru a regenera zonele urbane, a proteja patrimoniul natural și istoric și a debloca potențialul turistic al RSM. Riscul este ca, fără intervenții publice, atractivitatea RSM va scădea, favorizând migrația externă și descurajând investitorii, cu efecte negative asupra disparităților teritoriale și a creșterii economice.

OST 6 – Dezvoltarea capacității administrative a AMPR și a beneficiarilor

Creșterea capacității administrative a ADRSM, în contextul atribuțiilor de AM

Personalul ADR/AM PRSM are experiență în domeniul fondurilor europene din perioada de pre-aderare RO la UE. Activitatea desfasurată în cadrul OI PRSMa îmbunătățit continuu expertiza acestora. Este important ca resursa umană existentă să fie păstrată și valorificată. OST 6 va contribui și la implementarea măsurilor de dezvoltare a capacității administrative a ADR SM pentru a îndeplini rolul de AM, prevăzute în cadrul Foii Regionale de Parcuri.

Mecanismul de implementare al PRSM

Cadrul instituțional pentru 2021-2027 are la bază lecțiile învățate, o descentralizare a implementării și apropierea de beneficiari. În acest sens, ADR SM, constituită în baza L.315/2004, actual OI pentru POR 2014–2020, va îndeplini funcția de AM pentru PRSM 2021–2027, sub coordonarea operațională a MIPE și MDLPA conform legislației în vigoare.

Sistemul de management și control propus la nivel regional va fi format din:

- **MIPE** - conform HG nr.936/2020, art.4, lit.j, în exercitarea rolului de Coordonator, are atribuții în asigurarea, realizarea, dezvoltarea și funcționarea sistemului informatic. Sistemul informatic aferent perioadei de programare 2021-2027 va acoperi prevederile art. 69 (8) și a Anexei XIV ale Regulamentului general 1060/2021;

- **DGACP** - conform HG nr.936/2020, organism contabil din cadrul MFP responsabil cu primirea fondurilor de la CE;
- **AA** - conform HG nr.936/2020, structură din cadrul CCR responsabilă cu efectuarea auditurilor de sistem, de operațiuni și a conturilor, pentru a furniza CE o asigurare independentă privind funcționarea efectivă a sistemelor de management și control și privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor incluse în conturile transmise CE;
- **ADRSM** - conform L.315/2004, este o ONG, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de AM pentru PR;
- **Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară**, prin Serviciul de Inspecție Fonduri-Europene din cadrul MFP – în calitate de OI cu atribuții delegate pentru activitatea de constatare și sancționare a neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene precum și respectarea prevederilor legale în cazul identificării unor indicii în legătură cu săvârșirea unor poibile fapte de natură penală;
- **CRP SM**, organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial și care participă la elaborarea și avizarea PDR SM;
- **CRI SM**, organism partenerial consultativ, care reunește și implică în procesul de planificare a RIS3 principalii actori cheie din regiune, membri ai Cvadruplu Helix și care emit un punct de vedere științific cu privire la RIS3 și la portofoliul de proiecte aferent acesteia;
- **CM PRSM**, compus din reprezentanți ai autorităților publice și societății civile, este o structură de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional strategic și care va analiza implementarea PRSM și progresele înregistrate în îndeplinirea obiectivelor acestuia.

Acest cadru partenerial asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al PR. Conform principiului guvernantei pe mai multe niveluri, această structură va fi implicată pe tot parcursul pregătirii și implementării programului.

Lecții învățate

RSM a beneficiat de investiții europene timp de 2 perioade de programare, prin POR gestionate la nivel central și implementate cu sprijinul ADR SM, cu rol de OI.

Din experiența 2014–2020, în baza lecțiilor învățate s-a constatat că pregătirea portofoliului de proiecte a durat foarte mult. Ca urmare, constituirea portofoliului pentru 2021–2027 a reprezentat un demers prioritar la nivel național, fiind finanțate din POAT 2014 – 2020, în baza OUG 88/2020.

Numărul mare de axe în POR 2014–2020 împreună cu existența unui ghid general și de ghiduri specifice fiecărei PI/OS au îngreunat mult scrierea și implementarea proiectelor. De aceea, în 2021-2027 se va pune accentul pe simplificarea programului, a cerințelor din ghidul beneficiarului și a documentelor suport solicitate la depunerea cererilor de finanțare și a contractului de finanțare.

Cu toate provocările existente, în perioadele anterioare s-au înregistrat progrese pentru reducerea poverii administrative, în principal prin instituirea de mecanisme care au ușurat implementarea intervențiilor (mecanismul cererilor de plată).

În POR 2014 – 2020 investițiile propuse pentru finanțare pentru dezvoltare teritorială au vizat preponderent zonele urbane și nu au acoperit în totalitate nevoile de dezvoltare teritoriale. Astfel, în PRSM dezvoltarea teritorială integrată poate fi atinsă în măsura în care intervențiile vor viza atât zonele urbane, cât și cele rurale.

Abordarea privind dezvoltarea teritorială

Conform RDC, art.28 și 29, dezvoltarea teritorială integrată este sprijinită prin intermediul SIDT.

PRSM 2021-2027 continuă trendul din actuala perioadă de programare, respectiv finanțarea proiectelor de dezvoltare teritorială în baza SIDT, care vor îngloba OS din, cel puțin, 2 OP și se vor alinia cerințelor

art.29 din RDC. Astfel, OS relevante sunt b(vii), b(viii), e(i) și e(ii).

Strategiile pot fi extinse dincolo de granițele administrative, asigurând, astfel, promovarea parteneriatului urban-rural. Acestea vor cuprinde, cel puțin, informații despre: aria geografică acoperită; o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu; o descriere a unei abordări integrate care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei; o descriere a implicării partenerilor în pregătirea și implementarea strategiei; secțiuni referitoare la implementarea, monitorizare și evaluarea strategiei; o listă cu propunerile de proiecte.

Dacă în 2014-2020, rolul AU s-a manifestat doar la nivelul urban al MRJ, în 2021-2027 rolul AuT se va extinde și poate fi manifestat atât la nivelul ZUF pentru MRJ-uri, cât și la nivelul altor teritorii urbane și non-urbane prin intermediul SIDJ.

AuT pentru zonele urbane/ZUF ale MRJ vor fi constituite ca structuri în cadrul MRJ-urilor, în timp ce AuT pentru alte zone urbane și non-urbane vor fi constituite ca structuri în cadrul CJ-urilor, respectând principiul separării funcțiilor.

AuT vor fi implicate în implementarea SIDU/SIDJ, în selectarea și prioritizarea proiectelor din strategii, precum și în procesul de avizare a conformității proiectelor individuale, ce urmează a fi depuse spre finanțare, cu prevederile SIDU/SIDJ.

AMPRSM va organiza un apel dedicat strategiilor care vor fi depuse la ADR SM pentru verificarea atât a conformității cu prevederile art.29, în baza unei grile de admisibilitate, cât și a abordării integrate a strategiilor, în baza unei grile de punctaj.

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Tabelul 1

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	La nivelul RSM, provocările cele mai importante cu care aceasta se confruntă se referă la performanțele scăzute de inovare, generate de o infrastructură de CDI slab dezvoltată, cu disparități teritoriale în localizare și deținută cu precădere de universitățile și institutele de cercetare din sectorul public, o capacitate limitată de transfer tehnologic (generată de existența unui număr scăzut de entități de inovare și transfer tehnologic, unei game reduse de servicii furnizate, număr mare de contracte de transfer tehnologic în domenii cu grad scăzut de intensitate tehnologică, colaborări reduse cu mediul de afaceri), o pondere scăzută a IMM-urilor inovatoare, conexiuni internaționale slabe și o participare scăzută la rețelele, platformele și programele de cercetare și inovare europene. În acest sens, obiectivul specific ce vizează dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate va contribui la dezvoltarea inteligentă a regiunii, fiind în concordanță cu principalele documente strategice la nivel regional (Planul de Dezvoltare Regională 2021 – 2027 și Strategia de Specializare Inteligentă 2021 – 2027). Totodată, prin sprijinirea dezvoltării capacității regionale de transfer tehnologic și continuarea eforturilor de construire a capacității instituționale și a beneficiarilor în domeniul specializării inteligente, acest obiectiv specific contribuie la asigurarea continuității strategice a POR 2014 – 2020, realizând astfel o

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		abordare pe un ciclu de programare multiplu, în concordanță cu lecțiile învățate din perioada 2014 - 2020 și cu recomandările de țară pentru ciclul 2021-2027 (Comisia Europeană, 2020). În plus, prin sprijinirea investițiilor în infrastructura de cercetare și a participării mediului de cercetare și a celui de afaceri la structuri și rețele europene de cercetare și specializare inteligentă acest obiectiv contribuie și la SNCISI 2021 – 2027.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	RT al CE 2020 evidențiază provocările cu care se confruntă RO în ceea ce privește digitalizarea economiei și a administrației publice. În ceea ce privește furnizarea serviciilor publice digitale pentru cetățeni, la nivelul RSM s-au evidențiat o serie de operațiuni digitale disponibile la marea majoritate a autorităților publice locale, și anume: plata impozitelor, taxelor, amenzilor; înregistrarea online a cererilor, petițiilor, sesizărilor și formulare necesare pentru diverse operațiuni. În acest sens, obiectivul specific ce vizează valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice va contribui la redefinirea strategiei de dezvoltare a regiunii, fiind corelat și bazându-se pe prioritățile PDR 2021 – 2020 și RIS 3 2021 – 2027. Acest obiectiv contribuie totodată și la Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru RO 2020 și la implementarea recomandărilor cuprinse în Raportul de Țară al Comisiei Europene pentru RO 2019 ce recomandă orientarea investițiilor din perioada 2021 - 2027 pentru a consolida preluarea tehnologiei informației și comunicațiilor de către întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv investițiile în infrastructuri și a

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		promova serviciile publice digitale.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	În ceea ce privește competitivitatea regiunii, analizele regionale ilustrează o creștere economică recentă ce are însă o stabilitate fragilă, determinată de disparitățile de la nivelul claselor de mărime ale firmelor și a concentrării activității economice în plan teritorial și al sectoarelor economice. Astfel, principalele provocări se referă la dezvoltarea și maturitatea ecosistemului antreprenorial, ce se caracterizează printr-o structură a economiei dominată de microîntreprinderi, un număr suboptim de întreprinderi ce sunt localizate preponderent în mediul urban, cu o densitate scăzută în județele din partea de sud a regiunii și cu puternice disparități intraregionale în ceea ce privește gradul de diversificare economică, o dezvoltare slabă a infrastructurii de sprijin a afacerilor (incubatoare de afaceri) și a gamei de servicii furnizate de acestea, la care se adaugă un număr în scădere a firmelor inovatoare și un stadiu incipient în ceea ce privește dezvoltarea clusterelor regionale și a rețelelor de afaceri. În acest context, acest obiectiv specific este esențial pentru dezvoltarea durabilă și inteligentă a regiunii și va accelera tranziția economiei regionale spre o economie bazată pe cunoaștere, în concordanță cu prioritățile principalelor documente strategice dezvoltate la nivel regional (PDR 2021 – 2027 și RIS 3 2021 – 2027). Mai mult, prin sprijinirea investițiilor de modernizare tehnologică a întreprinderilor, dezvoltării infrastructurii și serviciilor structurilor de sprijin a afacerilor regionale, sprijinirea clusterelor și a activităților de internaționalizare și economie circulară, acest

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		obiectiv specific contribuie la continuarea asigurării viziunii strategice a POR 2014 – 2020, în conformitate cu lecțiile învățate din perioada 2014 – 2020 și răspunde recomandărilor Anexei D a RT 2019 pentru România. Totodată, se corelează cu prevederile Strategiei pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	Tranziția regiunii la o economie circulară, digitalizată, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și neutră din punct de vedere climatic, precum și dezvoltarea pe scară largă a tehnologiilor avansate presupun crearea de noi locuri de muncă, în timp ce alte locuri de muncă se vor schimba sau chiar vor dispărea. Competențele și învățarea pe tot parcursul vieții devin astfel esențiale pentru durabilitatea creșterii economice, a productivității și a inovării pe termen lung și, prin urmare, constituie un factor esențial pentru competitivitatea întreprinderilor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii. Populația regiunii deține slabe competențe digitale (locul 7 în RO), realizând cu precădere activități care necesită doar competențe digitale de bază. În ceea ce privește competențele în domeniile STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică), RSM are cel mai mic număr de absolvenți la nivel național. Lecțiile învățate în implementarea AP1 din POR 2014-2020 evidențiază necesitatea întăririi capacității administrative a instituțiilor cu rol de management al fondurilor europene structurale și de investiții pentru susținerea specializării inteligente. În vederea pregătirii potențialilor beneficiari ai Priorității 1 este necesar să fie dezvoltate competențele actorilor implicați în

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		proiectele pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, economie circulară, eco-inovare și antreprenariat. Prin sprijinirea acestor intervenții se asigură concordanța cu obiectivele Agendei Europene de Competențe pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, cu SNCISI 2021-2027, PDR SM și Strategia de Specializare Inteligentă a RSM. Investițiile vor contribui la atingerea ODD4 din cadrul Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030 și a SNDDR.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Creșterea concentrației de GES în atmosferă, în special a CO ₂ , a constituit cauza principală a încălzirii pronunțate din ultimii 50 ani; de altfel, clima României a suferit o încălzire mult mai rapidă decât media globală. Poluarea aerului și temperaturile ridicate, cauzate de GES, au efecte deosebit de negative asupra persoanelor în vârstă, a copiilor și a celor cu probleme de sănătate preexistente, precum și asupra unor materiale de construcții și construcții care pot fi monumente istorice. La nivelul RSM, provocările cele mai importante sunt la nivelul orașelor, deoarece acestea se confruntă cu o calitate precară a fondului de locuit și o poluare crescută a aerului. Vechimea clădirilor publice implică necesitatea unor lucrări de consolidare, iar eficiența energetică scăzută a sectorului rezidențial, cu consumuri energetice nesustenabile conduce la necesitatea realizării de investiții în aceste clădiri. În acest sens, OS b(i), dorește să soluționeze problemele orașelor regiunii, fiind în concordanță cu principalele documente strategice la nivel regional (PDR 2021 – 2027). Prin continuarea investițiilor în domeniul creșterii eficienței energetice în clădiri rezidențiale și

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		publice, acest obiectiv specific contribuie la asigurarea continuității strategice a POR 2014 – 2020, realizând o abordare pe un ciclu de programare multiplu, în concordanță cu recomandările de țară pentru 2021-2027 (CE-2020). În plus, prin sprijinirea investițiilor în infrastructura de clădiri publice/locuințe sociale și în sectorul rezidențial din regiune, acest obiectiv contribuie și la atingerea țintelor stabilite de Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva 2050 (16.XI.2018) și de PNIESC 2021-2030. OS b(i) răspunde necesității de intensificare a acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice reliefate în Raportul special al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC) referitor la impactul încălzirii globale cu 1,5 °C peste nivelurile preindustriale. Acest OS va contribui la îndeplinirea obiectivelor ambitioase ale Planului REPowerEU în ceea ce privește eficiența energetică a clădirilor și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Principalele provocări cu care se confruntă regiunea se referă la suprafața redusă a spațiilor verzi, precum și la pierderea celor existente în mediul urban datorită creșterii continue a populației. Aceste aspecte conduc la scăderea calității vieții cetățenilor și creșterea poluării în mediul urban. Parcurile, grădinile publice, pădurile urbane, acoperișurile verzi, etc., au ca scop creșterea spațiilor verzi din zonele funcționale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor. Totodată, terenurile slab utilizate sau abandonate din interiorul orașelor au indus probleme de mediu în orașe și au afectat într-o mare măsură

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		comunitatea locală. Prin aceste investiții se pot aduce beneficii teritoriului, precum conservarea biodiversității sau adaptarea la schimbările climatice, asigurarea drenării apei sau crearea de spații verzi, modernizarea spațiilor verzi existente, asigurarea de locuri de muncă sau creșterea prețurilor proprietăților. În acest sens, obiectivul specific ce vizează intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi-albastre, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare va contribui la dezvoltarea durabilă a orașelor RSM, fiind în concordanță cu prevederile Strategiei UE privind Biodiversitatea pentru 2030 și ținând seamă de recomandările Anexei D din RȚ 2019, precum și de principalul document strategic la nivel regional (PDR 2021 – 2027). Mai mult, prin sprijinirea investițiilor în crearea, extinderea spațiilor verzi, contribuie la continuarea asigurării viziunii strategice a POR 2014 – 2020. Prin susținerea dezvoltării infrastructurii verzi-albastre, obiectivul specific contribuie la țintele ODD 13 și 15 din cadrul SNDDR, prin care se sprijină măsurile urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor, respectiv protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate. Mai mult, investițiile privind infrastructura verde-albastră sunt complementare CAP al RO prin care se sprijină infrastructura verde – albastră asociată rețelei Natura 2000.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse	RSO2.8. Promovarea mobilității urbane	RSM se confruntă cu numeroase provocări în ceea

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	ce privește mobilitatea urbană. Analiza datelor statistice arată faptul că transportul public este subdimensionat, datorită scăderii flotei de mijloace de transport și a unui număr scăzut de mijloace de transport ecologice. Astfel, procesul de modernizare a flotei de transport reprezintă o prioritate pentru regiune. Alte provocări semnificative se referă la infrastructura deficitară pentru utilizarea transportului ecologic și interconectivitatea slab dezvoltată pentru toate mijloacele de transport motorizate și nemotorizate (terminale multimodale, sisteme de tip park and ride, etc). Dezvoltarea spațială a localităților urbane și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban de calitate au accentuat blocajele în trafic și au crescut poluarea aerului. Diminuarea poluării cu emisii de CO2 din aglomerările urbane se poate realiza prin crearea unui sistem multimodal de transport public urban ecologic și prin utilizarea mijloacelor de transport nemotorizate, astfel încât acestea să ofere o alternativă eficientă folosirii autoturismelor personale. În acest sens, obiectivul specific de promovare a mobilității urbane multimodale sustenabile vizează dezvoltarea transportului urban ecologic motorizat și nemotorizat și a infrastructurii necesare, care vor contribui la scăderea emisiilor de CO2 și decongestionarea traficului. Obiectivul ține seamă de recomandările Anexei D a RT 2019, este în concordanță cu PDR 2021-2027, cu PMUD-urile orașelor din regiune și asigură totodată și continuitatea strategică a POR 2014-2020 prin tipul de investiții sprijinite. Prin susținerea dezvoltării infrastructurii transportului urban nepoluant, obiectivul specific contribuie la

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		țintele Obiectivului 11 din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, prin care se sprijină accesul la sisteme de transport sigure, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public.
3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Raportul de Țară al CE pentru România 2019 evidențiază faptul că la nivel național, starea precară a infrastructurii rutiere afectează competitivitatea și eficacitatea mediului de afaceri în ceea ce privește transportul intern și transfrontalier al bunurilor și serviciilor, limitează mobilitatea forței de muncă și agravează disparitățile regionale. La nivel regional, datele statistice relevă că infrastructura de transport rutier degradată în mare parte și ce deține rezultate slabe cu privire la siguranța rutieră (locul 2 la nivel național al persoanelor accidentate în accidente de circulație rutieră) reprezintă o provocare semnificativă pentru dezvoltarea durabilă a regiunii. O rețea extinsă de drumuri de înaltă calitate este esențială și pentru creșterea nivelului de educație, ce va contribui la conectarea comunităților defavorizate cu mediul urban, oferind tinerilor accesul la o educație mai bună. Investițiile preconizate vizează modernizarea și dezvoltarea unei infrastructuri rutiere regionale durabile și inteligente pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea locuitorilor și vor crește accesul la forța de muncă disponibilă în zonele îndepărtate. Intervențiile din perioada 2014-2020 pentru domeniul infrastructurii rutiere sunt în continuare justificate în raport cu nevoile socio-economice existente la nivelul RSM. Atât dezvoltarea și

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		modernizarea rețelei de drumuri județene, cât și asigurarea accesului la coridoarele TEN-T și implicit la orașe și municipii au în continuare o relevanță mare. Obiectivul specific privind dezvoltarea și creșterea unei mobilități regionale și durabile are un rol important pentru economia regiunii, siguranța și bunăstarea populației, adresează recomandările Anexei D a RȚ 2019, este în concordanță cu PDR 2021-2027 și asigură totodată și continuitatea viziunii strategice a POR 2014-2020. Prin sprijinirea dezvoltării infrastructurii rutiere, obiectivul specific contribuie la îndeplinirea Țintelor pentru anul 2030 ale Obiectivului 9 din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României, prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră.
4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Analiza realizată în cadrul RȚ 2020 ilustrează că sistemul de învățământ se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește calitatea, caracterul incluziv și subfinanțarea. Principalele probleme din educație în RSM sunt legate de numărul mare de unități de învățământ ce necesită lucrări de reabilitare, modernizare, dotare cu echipamente didactice și IT, scăderea numărului unităților școlare în ultimii ani, în special în urban, capacitatea insuficientă a sălilor de clasă, accesibilitate redusă, distanța și timpul de navetă care duc la scăderea gradului de participare a elevilor în toate nivelurile de învățământ, a mediilor de învățare de calitate. În acest sens, acțiunile sprijinite prin OS d(ii) contribuie la dezvoltarea socială a regiunii, fiind în concordanță

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		cu principalul document strategic regional - PDR 2021 – 2027. Totodată, contribuie la asigurarea continuității strategice a Programului, în concordanță și cu recomandările de țară formulate în RT 2020, la îndeplinirea obiectivelor SMIE 2017-2023 și a Strategiei privind digitalizarea educației în RO. În același timp, prin intervențiile favorabile incluziunii în educație la diferitele niveluri de învățământ, Programul contribuie la realizarea obiectivelor SNIR 2021-2027, fiind în concordanță cu “Orientările pentru statele membre privind utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene în combaterea segregării educaționale și spațiale”. Programul se aliniază și cu obiectivele “Cadrului strategic al UE pentru Egalitate, Incluziune și Participare a romilor 2020-2030”, de a elimina segregarea, a asigura un acces sporit al populației rom la învățământul preșcolar, a reduce decalajul privind participarea preșcolarilor la educație și îngrijire, precum și de a reduce decalajul în ceea ce privește finalizarea învățământului secundar superior. Prin sprijinirea creșterii gradului de participare la învățământul dual se asigură corelarea cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare a Formării Profesionale Inițiale în sistem dual din RO pentru perioada 2020 – 2025.
5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale	RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane	Principalele probleme cu care se confruntă RSM sunt legate de slaba valorificare a activelor urbane existente în orașe (clădiri publice și terenuri degradate, spații publice limitate și inaccesibile persoanelor cu dizabilități, starea de conservare și degradare a patrimoniului cultural, amenințate de schimbările climatice, nivelul redus al investițiilor

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		în infrastructurile de turism), fapt ce reduce semnificativ numărul de turiști în regiune, precum și insuficiente investiții în crearea și reabilitarea infrastructurii de agrement. În acest sens, obiectivul specific ce vizează promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane, va contribui la dezvoltarea atractivității regiunii, aliniindu-se cu documentele strategice la nivel regional (PDR 2021 – 2027 și RIS3 2021 – 2027). Acest obiectiv specific contribuie la asigurarea continuității strategice a POR 2014 – 2020, fiind în concordanță și cu recomandările de țară pentru ciclul 2021-2027 (CE, 2020). În plus, prin sprijinirea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural, acest obiectiv contribuie și la SNDDR 2030, precum și la Noua Politică Urbană și la SNRDT (2019 - 2030), care vizează valorificarea resurselor culturale și susținerea turismului cultural pentru o mai bună protecție a patrimoniului cultural. De asemenea, un aspect important este acela că intervențiile propuse vor fi corelate cu Noua Politică Urbană, care vizează amenajarea spațiului urban public și a spațiilor comune drept prioritare, precum și cu Noua Carte de la Leipzig - Puterea transformatoare a orașelor pentru binele comun. Aceasta precizează faptul că orașele trebuie să elaboreze strategii de dezvoltare urbană integrate, prin care să își dezvolte cele trei dimensiuni (verzi, juste și productive) și să asigure implementarea lor pentru orașe în ansamblu, de la zonele sale funcționale până la cartiere și zone periurbane.

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale	RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane	Aspectele problematice cu care se confruntă RSM sunt legate de nivelul mare de degradare a patrimoniului cultural și natural, de gradul redus de conservare a obiectivelor de patrimoniu. În ceea ce privește infrastructura de turism și/ sau agrement, aceasta nu se poate dezvolta în mod satisfăcător în condițiile unui nivel insuficient de investiții. O caracteristică importantă a turismului regional o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiune. Astfel, obiectivul specific ce urmărește promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane, va conduce la o dezvoltare durabilă a regiunii, fiind în conformitate cu documentele strategice la nivel regional (PDR 2021 – 2027 și RIS3 2021 – 2027). În același timp, prin susținerea dezvoltării locale integrate sociale, economice și de mediu și a culturii, patrimoniului natural, turismului și perpetuarea eforturilor de dezvoltare a conceptului de turism durabil, accesibil pentru toate tipurile de turiști, acest obiectiv specific contribuie la asigurarea continuității strategice a POR 2014 – 2020, fiind în concordanță și cu recomandările de țară pentru ciclul 2021-2027. De asemenea, prin susținerea investițiilor în infrastructura de turism și infrastructura culturală prin conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului, acest

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		obiectiv contribuie și la Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022, precum și la SNRDT (2019-2030), care urmăresc valorificarea resurselor culturale și susținerea turismului cultural pentru o mai bună protejare și păstrare a patrimoniului cultural.

* Priorități specifice în conformitate cu Regulamentul FSE+

2. Priorități

Referință: articolul 22 alineatul (2) și articolul 22 alineatul (3) litera (c) din RDC

2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică

2.1.1. Prioritate: P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

RSM consideră inovarea o componentă importantă a creșterii economice durabile și a tranziției spre economia bazată pe cunoaștere. În acest sens, a promovat inovarea ca și politică regională încă din 2007, când a elaborat prima RIS3 2008 – 2013. Aceste eforturi au continuat în perioada 2015 și 2016 când, printr-un larg cadru partenerial s-a elaborat RIS3 2015 – 2020 care a identificat sectoarele de specializare inteligentă ale regiunii prin activarea MDA și utilizând implicarea actorilor Cvadruplu Helix (mediul antreprenorial, universitar și de cercetare, autorități publice și societatea civilă), proces continuat și actualizat și pentru perioada 2021 – 2027. Proiectele de specializare inteligentă identificate prin intermediul focus grupurilor de descoperire antreprenorială, organizate cu sprijinul JRC, vizează realizarea de activități de inovare, cu precădere de produse și servicii în domeniile de specializare inteligentă a regiunii. Cele opt domenii de specializare inteligentă sunt: **Construcția de mașini, componente și echipamente de producție, Agricultură și industria alimentară, Bioeconomia (dezvoltarea economiei circulare), Turismul și identitatea culturală, Localități inteligente și Industria și cercetarea de înaltă tehnologie, ITC și Sănătate.**

Cu toate acestea, analiza din cadrul RIS3 2021-2027 evidențiază capacitatea limitată de transfer tehnologic a regiunii, performanțele scăzute de inovare ale firmelor, nivelul scăzut de colaborare dintre mediul de afaceri și cel de cercetare, precum și stadiul incipient de dezvoltare și maturizare al ecosistemului regional de inovare.

Astfel, în ceea ce privește concentrarea infrastructurilor de cercetare, datele statistice ale UEFISCDI indică faptul că regiunea Sud Muntenia **se situează pe locul 7 la nivel național**, în regiune fiind localizate doar 45 de infrastructuri de cercetare, respectiv 885 echipamente de cercetare. În RSM, funcționează 4 universități (din care una este privată), ce concentrează 30 de facultăți, din care 5 sunt private. Totodată, în regiune operează și 28 de institute și entități de cercetare, din care 17 sunt private.

Astfel, în cadrul acestui obiectiv specific, în vederea întăririi colaborării dintre mediul de cercetare și industrie, investițiile vor sprijini transferul tehnologic în beneficiul IMM-urilor prin crearea și dezvoltarea entităților de transfer tehnologic în regiune, precum și a serviciilor de suport ale transferului tehnologic (inclusiv servicii pentru inovarea bazată pe design).

Investițiile vor viza și dezvoltarea infrastructurii de cercetare a organizațiilor de CDI, a IMM-urilor și a întreprinderilor mari (doar în colaborare cu IMM-uri

pentru activități de cercetare-inovare) în vederea stimulării activității de cercetare internă de noi produse și servicii (pentru proiectele aflate în stadii de maturitate tehnologică mai mare de TRL3). O atenție deosebită se va acorda finanțării proiectelor de specializare inteligentă ce propun activități de inovare de produs, proces, servicii, inovare organizațională și de model de afaceri. De altfel, promovarea cercetării private și a colaborării între mediul de afaceri și cel de cercetare reprezintă o prioritate a regiunii.

Acțiuni indicative:

- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor publice de cercetare, a mediului de afaceri și a autorităților și instituțiilor publice locale/centrale prin crearea și dezvoltarea infrastructurii, serviciilor și echipamentelor necesare relevante, precum și a proiectelor comune de cercetare între organizațiile de cercetare și întreprinderi, în vederea ridicării nivelului de maturitate tehnologică a proiectelor sau a validării viabilității comerciale a rezultatelor cercetării și elaborarea strategiei adecvate de comercializare;
- Sprijinirea transferului tehnologic în beneficiul IMM-urilor în vederea preluării tehnologiilor avansate prin crearea și dezvoltarea (reabilitarea, modernizarea, extinderea) infrastructurii entităților de transfer tehnologic, dotarea acestora cu utilaje, echipamente, linii pilot, de testare, validare și certificare, tehnologii automatizate și digitale și realizarea/dezvoltarea de servicii necesare furnizării transferului tehnologic către IMM-uri;
- Investiții în activități de cercetare – inovare în IMM-uri (inclusiv microîntreprinderi) și achiziționare de servicii de transfer tehnologic pentru proiecte de inovare de produs, proces, servicii, inovare organizațională și de model de afaceri pentru creșterea nivelului de maturitate tehnologică în domeniile de specializare inteligentă, inclusiv prin proiecte comune de cercetare între întreprinderi mari și IMM-uri.

Acțiunile indicative de mai sus se vor finanța în domeniile de specializare inteligentă de la nivel regional (RIS SM 2021 – 2027), fiind eligibilă inclusiv participarea în parteneriate și rețele de inovare internaționale. Acolo unde este relevant și de la caz la caz, PRSM poate sprijini măsuri care vizează implicarea beneficiarilor în dezvoltarea lanțurilor valorice europene, prin sinergii cu HORIZON Europe, în conformitate cu măsurile Noii Agende Europene de Inovare.

Prioritizarea investițiilor se va realiza în cadrul Ghidului Solicitantului în baza maturității proiectelor, contribuției la îndeplinirea obiectivelor RIS SM 2021 – 2027, etc.

Acțiunile orientative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin POCIDIF, POTJ, POS, PNDR, PNS, PNRR, iar la nivel comunitar prin Orizont Europa, PSE, FEA, LIFE, MIE/CEF, InvestEU, ESPON 2030, Interreg Europe și PTD.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă vizate de aceste intervenții sunt actorii locali și regionali din cadrul Cvadruplu Helix și anume:

-Mediul de afaceri;

-Mediul academic și de cercetare;
-Autoritățile și instituțiile publice locale și centrale;
Societatea civilă, adică consumatorii noilor produse și servicii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PR Sud Muntenia 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027 un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special cu Interreg Europe, PTD, Horizon Europe, ESPON 2030.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. a(i), se vor încuraja și proiectele comune de inovare inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițitoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și ȋntelor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative mai sus menționate vor contribui activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 7 (acțiunea 3) și AP 8 (acțiunea 1), ce vizează încurajarea cooperării și schimbul de cunoaștere între IMM-uri, mediul academic, sectorul public și societatea civilă din domeniile de competență din regiunea Dunării pentru inovare și transfer tehnologic.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Lecțiile învățate evidențiază faptul că rezultatele și impactul în zona de specializare inteligentă au întârziat să apară drept urmare al specificului acestui tip de investiții, caracterizate prin ciclul lung al valorificării economice a rezultatului cercetării, dictat de testarea de acceptabilitate a prototipurilor și răspunsul cvasi necunoscut pe care-l va da piața. Pe acest ciclu lung până la producție apar o serie de riscuri care trebuie partajate și cu finanțatorul. Astfel, aceste investiții au un risc investițional crescut. În plus, se estimează că o parte semnificativă din alocare se va orienta spre proiecte ce vor viza ridicarea nivelului de maturitate tehnologică a proiectelor și doar un procent limitat se va orienta către proiecte cu un nivel ridicat de maturitate tehnologică. În consecință, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
------------	-------------------	------	----------------------	----	-----------	-------------------	--------------------------	--------------

P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	0,00	45,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	0,00	45,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO07	Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	Organisme de cercetare	0,00	3,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	euro	0,00	20.430.000,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR02	Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare)	euro	0,00	2021	17.337.382,00	Sistem de monitorizare	Acesta a fost calculat pe baza întreprinderilor sprijinite folosind valorile din perioada 2014-2020.
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	2021	22,00	Sistem de monitorizare	Acesta a fost calculat pe baza datelor statistice privind inovația IMM-urilor. Ținta este estimată la 50% din ținta RCO02.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	001. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în microîntreprinderi legate direct de activități de cercetare și inovare	5.000.000,00

P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	002. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în întreprinderi mici și mijlocii (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	11.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	004. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	28.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	005. Investiții în active necorporale în microîntreprinderi legate direct de activități de cercetare și inovare	550.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	006. Investiții în active necorporale în IMM-uri (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	2.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	008. Investiții în active necorporale în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	2.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	009. Activități de cercetare și inovare în microîntreprinderi, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	550.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	010. Activități de cercetare și inovare în IMM-uri, inclusiv colaborarea în rețea	5.500.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	011. Activități de cercetare și inovare în întreprinderi mari, inclusiv colaborarea în rețea	1.500.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	012. Activități de cercetare și inovare în centre publice de cercetare, centre de învățământ superior și centre de competență, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	6.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	028. Transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și sectorul învățământului superior	3.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	029. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice	2.000.000,00
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	030. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi cu accent pe economia circulară	1.000.000,00
P1	RSO1.1	Total			68.100.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	68.100.000,00

P1	RSO1.1	Total			68.100.000,00
----	--------	-------	--	--	---------------

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	68.100.000,00
P1	RSO1.1	Total			68.100.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	68.100.000,00
P1	RSO1.1	Total			68.100.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Digitalizarea în administrația publică

Potrivit Strategiei Europene de Digitalizare, statele membre trebuie să valorifice digitalizarea pentru a realiza o schimbare de paradigmă a modului în care cetățenii și întreprinderile interacționează cu administrația publică. Serviciile publice trebuie să fie pe deplin accesibile online, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități și să beneficieze de instrumente ușor de utilizat, cu standarde ridicate de securitate și confidențialitate și să asigure interoperabilitatea la toate nivelurile de guvernare.

Serviciile publice digitale eficiente sau guvernarea electronică pot oferi o mare varietate de avantaje. Acestea includ mai multă eficiență și economii pentru guverne și întreprinderi, transparență sporită și o participare mai mare a cetățenilor la viața publică. TIC este deja utilizat pe scară largă de către organismele guvernamentale, dar guvernarea electronică implică mai mult decât instrumente: implică regândirea organizațiilor și proceselor și schimbarea comportamentului, astfel încât serviciile publice să fie furnizate mai eficient oamenilor. Implementată corect, guvernarea electronică permite cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor să își desfășoare interacțiunile cu administrația publică mai ușor, mai rapid și la costuri mai mici.

În ceea ce privește **Serviciile publice digitale**, în ultimii trei ani, RO s-a clasat pe ultimul loc în rândul statelor membre ale UE. În schimb, România se situează pe locul 8 în ceea ce privește utilizatorii serviciilor de e-guvernare, cu 82% dintre utilizatorii de internet, față de media UE de 67%. Totuși, acest nivel ridicat de interacțiune online între autoritățile publice și populație vizează doar utilizatorii de internet care trebuie să depună formulare. Punctajele scăzute obținute în ceea ce privește formularele precompletate și serviciile realizate integral online, în cazul cărora țara se situează pe locul 28, indică o problemă sistemică în ceea ce privește calitatea și capacitatea de utilizare a serviciilor oferite. Lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT din administrația publică reprezintă o problemă veche, ce nu a fost încă soluționată. Per ansamblu, sistemul informatic al administrației publice este fragmentat, ceea ce reprezintă o sarcină administrativă pentru cetățeni și întreprinderi. În general, **nivelul de interoperabilitate între serviciile administrației publice este scăzut**, deoarece fiecare instituție publică s-a concentrat asupra propriului său serviciu public digital.

RSM era, la momentul 2020, la faza în care se făceau primii pași în implementarea acestui concept.

În ceea ce privește scopul accesării de către populație a internetului pentru a interacționa cu autoritățile publice în interes personal, conform datelor Institutului Național de Statistică, în anul 2021, în regiunea Sud Muntenia, cea mai mare parte (72,1%) din populația regiunii a accesat internetul pentru a obține informații publice, un procent de 55,5% din populația regiunii a dorit să descărcare formulare, în timp ce 52,9% a transmis formulare completate. Nivelul de interes regional pentru aceste interacțiuni cu autoritățile publice este însă cel mai scăzut din țară (12,3%)[1]. Totodată, în urma consultării UAT-urilor din regiunea Sud Muntenia, s-a constatat faptul că, la nivelul anului 2020, toate CJ au în implementare/contractare proiecte prin care urmăresc digitalizarea serviciilor publice, cu excepția Consiliului Județean Călărași. Situația în cazul MRJ -urilor este puțin diferită, astfel, doar 4 din cele 7 au în derulare proiecte care au ca obiectiv digitalizarea și simplificarea procedurilor administrative.[2] Deși majoritatea UAT-urilor nu au multe servicii

administrative digitalizate, există și exemple pozitive în acest sens, respectiv orașele Sinaia și Mioveni care furnizează cele mai multe servicii digitalizate destinate cetățenilor (7).

Totodată, conform Strategiei Europene pentru Date (SED), volumul în creștere de date industriale și personale, publice și private în Europa, combinat cu schimbarea tehnologică a modului în care datele sunt stocate și prelucrate, va constitui o sursă potențială de creștere și inovație care ar trebui exploatată. Mai mult, cetățenii ar trebui să fie ajutați să ia decizii mai bune pe baza unor informații obținute din date non-personale. UE poate deveni un model de lider pentru o societate abilitată de date pentru a lua decizii mai bune - în afaceri și sectorul public. În acest scop, unul din cei patru piloni ai SED vizează investiții în colectarea de date și consolidarea capacităților și infrastructurilor de găzduire, prelucrare și utilizare a datelor și asigurarea interoperabilității.

În acest context european și național, este nevoie de investiții la nivel regional pentru a crea baza pentru digitalizarea serviciilor publice locale care vor fi furnizate online, într-un mod unitar, asigurând totodată resurse tehnologice pentru dezvoltarea sistemelor informaționale care să fie utilizate în beneficiul autorităților publice locale, cetățenilor și IMM-urilor din regiune.

Acțiune indicativă:

- Investiții în dezvoltarea infrastructurii, serviciilor și echipamentelor IT relevante și necesare, precum și achiziția, dezvoltarea, testarea și pilotarea soluțiilor și aplicațiilor digitale (PaaS, SaaS, etc).

Pentru acțiunea indicativă de mai sus se va finanța și întărirea capacității administrative a beneficiarilor în domeniul digitalizării, drept acțiune conexă.

Intervențiile sprijinite vor implementa elemente inovatoare și noi funcționalități digitale care conduc la livrarea și transformarea eficientă, accesibilă și la costuri reduse ale serviciilor, produselor și proceselor publice în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor; sunt destinate cetățenilor și întreprinderilor și sunt adaptate specificului local; sprijină dezvoltarea, testarea și pilotarea de noi servicii și aplicații digitale; să fie integrabil, adică să asigure interoperabilitatea cu alte soluții locale, regionale sau terțe; să conțină TIC și elemente de tranziție către o economie cu emisii scăzute de carbon; sunt scalabile, transparente și pot fi replicate în alte administrații.

Vor fi încurajate activitățile care permit prelucrarea sau colectarea datelor pentru a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, care să conducă la economii substanțiale ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe ciclul de viață, dezvoltarea și implementarea de soluții bazate pe IA.

Serviciile publice dezvoltate vor respecta cerințele de accesibilitate pentru site-urile web și aplicațiile mobile ale organismelor din sectorul public pentru a permite ca site-urile și aplicațiile mobile respective să fie accesibile utilizatorilor, în special persoanelor cu dizabilități, în conformitate cu legislația în vigoare.

Intervențiile sprijinite vor contribui la furnizarea de servicii noi sau îmbunătățite către cetățeni și companii, participând astfel la dezvoltarea inteligentă și transformare economică inovatoare a regiunii. Totodată, se va finanța operațiunea de importanță strategică listată în cadrul Appendix 3 – **“Centrul de Date Regional Sud Muntenia”**. Dezvoltarea și implementarea acestei operațiuni de importanță strategică se va face cu respectarea „Codului european de conduită privind eficiența energetică a centrelor de date”.

Toate investițiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific vor îndeplini criteriile Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, în vederea asigurării că toate serviciile publice digitale dezvoltate vor fi accesibile și persoanelor cu dizabilități, contribuind astfel la crearea unei piețe unice veritabile pentru date, conform viziunii Strategiei Europene a Datelor. Totodată, se va asigura interoperabilitatea și securitatea cibernetică pentru toate soluțiile și aplicațiile digitale dezvoltate în urma investițiilor finanțate în cadrul acestui obiectiv specific.

Acțiunile orientative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin POCIDIF, POTJ, POS, PNDR, PNS, PNRR, iar la nivel comunitar prin Orizont Europa, Programul Europa Digitală, Mecanismul pentru Interconectarea Europei, Programul Piața Unică, Programul Vamă, Programul Fiscalis, Programul Europa Creativă, Programul Justiție, Programul INTERREG Europe și Programul Transnațional Dunărea.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

[1] *Accesul populației la tehnologia informațiilor și comunicațiilor în anul 2021*

[2] *MRJ-urile care au proiecte de digitalizare sunt: Pitești, Alexandria, Călărași și Slobozia.*

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă vizate de aceste intervenții sunt:

- Mediul de afaceri;
- Autoritățile și instituțiile publice locale și centrale;
- Societatea civilă, adică consumatorii finali ai noilor produse și servicii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PR Sud Muntenia 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și

implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. În acest sens, se va susține dezvoltarea de tehnologii lingvistice bazate pe inteligență artificială (traducere automată, tehnologii vocale, instrumente de analiză a textelor, etc) în cadrul aplicațiilor și soluțiilor digitale sprijinite în cadrul acestui obiectiv specific.

Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027 un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special cu Interreg Europe și Orizont Europa.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. a(ii), se vor încuraja și proiectele comune de inovare inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițitoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și Țintelor SUERD 2021 – 2027. Astfel, acțiunile indicative în cadrul O.S. a (ii) contribuie activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 10, acțiunea 1, ce vizează dezvoltarea capacităților pentru o administrație publică eficientă, eficace și transparentă prin digitalizarea serviciilor publice.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Lecțiile învățate ilustrează lipsa de experiență a autorităților publice locale în dezvoltarea proiectelor de digitalizare, precum și lipsa infrastructurii de bază care să permită furnizarea de servicii digitale noi sau îmbunătățite către cetățeni și companii.

Astfel, nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse sunt menite să contribuie la crearea premizelor necesare pentru furnizarea de servicii digitale noi sau îmbunătățite către cetățeni și companii. De asemenea, proiectele de digitalizare care vor beneficia de finanțare vor fi derulate de autorități publice și nu vor genera venituri nete, prin urmare nu vor fi viabile financiar astfel încât nu este fezabilă finanțarea acestora prin intermediul instrumentelor financiare. În consecință, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO14	Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	instituții publice	0,00	10,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR11	Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate	utilizatori/an	0,00	2021	295.413,00	Sistem de monitorizare	Ținta a fost stabilită ținând seama doar de utilizatorii suplimentari. Din acest motiv valoarea de bază este 0.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	016. Soluții TIC, servicii electronice și aplicații guvernamentale	39.847.970,00
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	037. TIC: alte tipuri de infrastructuri TIC (inclusiv resurse/echipamente informatice la scară mare, centre de date, senzori și alte echipamente wireless), în conformitate cu criteriile de reducere a emisiilor de dioxid de carbon și de eficiență energetică	40.000.000,00
P1	RSO1.2	Total			79.847.970,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	79.847.970,00
P1	RSO1.2	Total			79.847.970,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	79.847.970,00
P1	RSO1.2	Total			79.847.970,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	79.847.970,00
P1	RSO1.2	Total			79.847.970,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Analiza realizată în cadrul RT 2020 ilustrează că unul dintre punctele vulnerabile ale economiei RO derivă dintr-un ritm al transformărilor mai lent decât cel necesar pentru ca RO să depășească statutul de țară mai puțin dezvoltată, având o structură a economiei în care predomină IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. Se estimează că economia națională se va contracta în urma impactului pandemiei COVID-19, acest lucru afectând puternic competitivitatea regională.

În RSM, tendința de creștere economică este relevată de analiza socio-economică a PDR, astfel încât în 2018 PIB-ul regional a atins 23,9 mld. euro, cu o contribuție de 11,7% la PIB-ul național. Între 2011 – 2018, economia RSM a evoluat fluctuant, ușor ascendent din 2014, reflectată în valorile principalilor indicatori de evaluare a creșterii economice.

Întreprinderile au un rol hotărâtor în dezvoltarea economică a RSM. Din analiza indicatorilor privind activitatea întreprinderilor din RSM se constată, în 2019, o revenire în zona pozitivă, însă cu o stabilitate fragilă care se manifestă diferențiat la nivelul claselor de mărime și al sectoarelor de activitate economică, de la un județ la altul. În 2020, în RSM, existau 70.099 de întreprinderi active în toate sectoarele economice (loc 4 în RO). Ponderea este încă suboptimă pentru competitivitatea economiei regionale. Din întreprinderi 90,41% erau microîntreprinderi, 8,06% întreprinderi mici, 1,29% întreprinderi mijlocii și numai 0,24% întreprinderi mari. Referitor la aria de localizare a IMM-urilor în RSM, acestea se găsesc preponderent în urban, adâncind astfel discrepanțele dintre urban și rural.

Disparitățile interjudețene se mențin, distribuția întreprinderilor active pe sectoare de activitate accentuând dezechilibrele referitoare la concentrarea teritorială a întreprinderilor. De ex. 34% dintre întreprinderile active din sectorul „Servicii” erau în AG, în timp ce în CL doar 5%. Analizând distribuția întreprinderilor active pe sectoare de activitate și teritorial se relevă o specializare a județelor în industrie, îndeosebi a celor din nordul RSM și în agricultură în județele din sud.

Între județele RSM există încă diferențe foarte mari în ceea ce privește gradul de diversificare economică. Județele cu cel mai mare grad de diversificare economică au fost PH și AG, care au înregistrat cele mai mari ponderi ale nr. de întreprinderi pentru 15 din cele 18 sectoare de activitate. La polul opus, s-au situat IL și GR cu cel mai mic nr. de întreprinderi active pentru 6 din domeniile de activitate, fiind astfel județele cu cel mai scăzut grad de diversificare economică. Analiza economică din cadrul RIS3 arată că exporturile RSM se fac cu preponderență în sectoare cu intensitate tehnologică medie spre înaltă (industria auto, industrie ce are și cel mai mare potențial de inovare la nivel RO și RSM - localizată în Pitești, Mioveni și Titu).

În RSM, structurile de sprijinire a afacerilor sunt încă slab dezvoltate și insuficient funcționale, un nr. limitat de IMM-uri fiind localizat în acestea. În 2019, la nivel RO existau 76 de parcuri industriale, din care 26 (cca. 34%) erau localizate în RSM (locul 1 în RO). Mai mult de jumătate dintre acestea din urmă sunt în rural, în special în nordul regiunii, jud. PH(16). Serviciile oferite de către parcurile industriale sunt concentrate pe oferirea dreptului de folosință asupra infrastructurii, a utilităților și serviciilor necesare desfășurării activității. Incubatoarele de afaceri sunt slab reprezentate, în RSM existând doar două (Pitești și

Ploiești).

Capacitatea de inovare a economiei RSM este redusă, analiza indicatorilor Tabloului de Bord 2019 indicând un scor foarte scăzut la nr. firmelor ce inovează intern. În prezent, digitalizarea afectează toate sectoarele economice și alături de cercetare, inovare și conectivitate, contribuie la creșterea competitivității firmelor pe piețele globale, îmbunătățește calitatea vieții și determină creștere economică durabilă. Studiile de specialitate arată că accelerarea digitalizării și convergența spre o economie bazată pe tehnologie au un potențial semnificativ de a alimenta noul motor de creștere economică de care are nevoie RO (Mc Kinsey, 2018). Adoptarea digitalizării va contribui la combaterea lipsei de forță de muncă și la pregătirea economiei și a populației pentru viitoarea transformare a pieței muncii: analizele arată că până la 54% din activități ar putea fi automatizate până în 2030, folosind tehnologie existentă. Această situație creează atât o oportunitate de creștere a productivității, cât și provocări legate de tranziția pieței muncii către noi locuri de muncă, datorită nivelului scăzut de competențe digitale al populației.

RSM se confruntă cu aceleași provocări ca și RO în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale de către întreprinderi, un nr. foarte scăzut de firme realizând schimburi electronice de informații, lucrând cu volume mari de date, utilizând tehnologia de tip cloud și realizând vânzări online. Intervențiile vor viza atât investiții de servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a firmelor, dar și adoptarea de noi soluții și tehnologii ce conduc la inovarea modelului de afaceri.

În cadrul RIS3 un rol important îl are sprijinirea clusterelor ca instrument al creșterii economice durabile. În 2014 – 2020 clusterelor au jucat un rol de catalizare și de fertilizare încrucișată a experiențelor sectoriale. Au contribuit semnificativ atât la configurarea parteneriatului regional de tip Cvadruplu Helix, cât și la diseminarea ulterioară a informațiilor și cunoașterii dobândite prin participarea activă în PDA. Sprijinul se va îndrepta și către clusterelor și rețele de afaceri ce mobilizează principalii actori din cadrul ecosistemului antreprenorial de inovare.

Investițiile propuse a fi finanțate doresc să determine creșterea masei critice a întreprinderilor RSM, să le ofere sprijin ținut pentru a crește reziliența acestora pe piață în special pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici, aceste două categorii înregistrând cele mai mici rate de supraviețuire în primii 5 ani de activitate.

Totodată, intervențiile vizează sprijinirea IMM-urilor prin operațiuni care să crească capacitatea lor de a avansa în lanțul valoric prin furnizarea accesului la finanțare, asistență și piețe precum și a accesului la know-how pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri. Aceste intervenții vor fi însoțite de investiții în bunuri intangibile, de tipul: metodologii și proceduri de management și producție, de adaptare a noilor tehnologii la fluxurile de producție, dobândirea și utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, utilizarea tehnologiei informației.

În ceea ce privește economia circulară, aceasta este parte componentă a dezvoltării durabile, aducând în prim plan nevoia de optimizare a consumurilor de resurse pentru a preveni, a reduce risipa și a se promova reutilizarea. Investițiile IMM-urilor în modernizarea tehnologică vor contribui și la introducerea circularității în toate etapele lanțului valoric, de la proiectare la producție, în concordanță cu Planul de Acțiune al CE pentru economia circulară.

Acțiuni indicative:

- Sprijinirea microîntreprinderilor și IMM-urilor prin investiții în active corporale și necorporale, în activități specifice economiei circulare (ex. revalorificarea materiilor prime, materialelor și produselor, valorificarea deșeurilor și produselor secundare proprii prin simbioză industrială, etc), internaționalizării (ex. acces la servicii de intrare pe piețe internaționale/Piața Unică pentru identificare de oportunități de afaceri, parteneri și furnizare de asistență specializată pentru norme și reglementări, participarea la târguri și expoziții internaționale, investiții în adaptarea proceselor tehnologice de producție la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor de export, etc), certificării și omologării produselor și serviciilor, în vederea actualizării tehnologice, ce va conduce la îmbunătățirea capacităților tehnice, industriale și organizaționale pentru dezvoltarea de produse și

servicii; se vor finanța și activități de digitalizare a întreprinderilor, drept activități conexe, ca parte a unui proiect integrat;

- Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri și parcurilor industriale, inclusiv furnizarea de servicii specializate necesare dezvoltării companiilor găzduite (consultanță juridică, acces la finanțare, identificare de parteneri și cooperare, etc);
- Sprijinirea ecosistemului antreprenorial prin sprijinirea clusterelor și rețelelor de afaceri, inclusiv pentru dezvoltarea colaborării interregionale, internaționale și intersectoriale.

Acțiunile orientative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin POCIDIF, POTJ, PODD, POEO, PNDR, PNS, PNRR, iar la nivel comunitar prin programele Orizont Europa, Piața Unică, Fiscalis, MIE, Invest EU, INTERREG Europe și INTERREG VI-A RO-BG.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă vizate de aceste intervenții sunt:

- Mediul de afaceri;
- Autoritățile publice locale;
- Societatea civilă, adică consumatorii finali ai noilor produse și servicii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii

dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027 un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special cu Interreg Europe și Horizon Europe.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. a(iii), se vor încuraja și proiectele comune de inovare inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițatoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și țăntelor SUERD 2021 – 2027. Astfel, acțiunile indicative în cadrul O.S. a (iii) contribuie activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 8 – Competitivitatea întreprinderilor (acțiunile 1,2,3,4 și 5) ce vizează încurajarea cooperării și schimbul de cunoaștere între IMM-uri, mediul academic, sectorul public și societatea civilă din domeniile de competență din regiunea Dunării pentru inovare și transfer tehnologic, internaționalizarea IMM-urilor, sprijinirea IMM-urilor pentru a face față provocărilor generate de digitalizare, întărirea colaborării prin intermediul clusterelor, întărirea capacităților de inovare și digitalizare ale IMM-urilor și stimularea aplicării tehnologiilor de IA de către IMM-uri.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

În vederea creșterii capacității de co-finanțare a beneficiarilor pentru proiectele în domeniul infrastructurii de afaceri, inclusiv prin facilitarea accesului la atragerea de resurse financiare, AM PRSM intenționează dezvoltarea unui IF prin care se combină grantul nerambursabil cu împrumutul. Astfel, se are în vedere creșterea gradului de multiplicare a fondurilor europene.

IF se va utiliza pentru implementarea acțiunii indicative *Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri și parcurilor industriale.*

Având în vedere că economia regională este formată în proporție de 90% din microîntreprinderi și acestea au o competitivitate redusă, precum și faptul că sprijinul din surse UE și naționale este limitat, comparativ cu nevoile identificate, în special în urma impactului pandemiei covid 19, forma de sprijin utilizată pentru întreprinderi va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	0,00	459,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	0,00	455,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO03	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	întreprinderi	0,00	4,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO15	Capacități create pentru pepinierele de afaceri	întreprinderi	0,00	176,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR02	Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare)	euro	0,00	2021	171.837.656,00	Sistem de monitorizare	
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR18	IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierelor	întreprinderi/an	0,00	2021	123,00	Sistem de monitorizare	Luând în considerare experiența anterioară în ceea ce privește rata de ocupare și media locurilor create.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	020. Infrastructuri comerciale pentru IMM-uri (inclusiv parcuri și situri industriale)	40.000.000,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive	162.400.000,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	026. Sprijin pentru clusterelor de inovare, inclusiv între întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice și rețele de afaceri, în primul rând în beneficiul IMM-urilor.	5.000.000,00
P1	RSO1.3	Total			207.400.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	167.400.000,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	20.000.000,00
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	20.000.000,00

P1	RSO1.3	Total			207.400.000,00
----	--------	-------	--	--	----------------

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	207.400.000,00
P1	RSO1.3	Total			207.400.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	207.400.000,00
P1	RSO1.3	Total			207.400.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Europa țintește ca până în anul 2050 să devină un continent neutru din punct de vedere climatic, cu o societate eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu o economie bazată în mare măsură pe principiul circularității. În acest sens, tranziția verde necesită investiții în competențele oamenilor, pentru a spori numărul profesioniștilor care dezvoltă și stăpânesc tehnologii ecologice, inclusiv digitale, care dezvoltă produse, servicii și modele de afaceri ecologice, care creează soluții inovatoare inspirate din natură și care contribuie la reducerea la minimum a amprente de mediu a activităților umane. În egală măsură, reușita unei tranziții digitale centrate pe factorul uman necesită o schimbare radicală în materie de competențe digitale. Pandemia și consecințele acesteia asupra vieților și economiilor au evidențiat importanța digitalizării în toate domeniile economiei și societății. În RSM, în 2021 doar 85,7% din populație (persoane cu vârsta între 16 – 74 de ani) dețineau competențe digitale, folosind internetul zilnic (locul 7 la nivel national)[1]. Astfel, 46% din populație a desfășurat zilnic în ultimele 3 luni activități legate de software (locul 3 în RO), însă în scopul unor utilizări care necesită doar cunoștințe de bază (prezentări sau documente care integrează texte, imagini, grafice sau tabele (70,9%, locul 2 după regiunea Vest).

Într-o perioadă în care ritmul inovațiilor tehnologice este extrem de rapid, întreprinderile au nevoie de oameni cu competențe de înalt nivel în domeniile STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică). Aceste competențe sunt necesare pentru utilizarea noilor tehnologii, iar un nivel ridicat de competențe STIM este esențial pentru a stimula inovarea în domenii de avangardă, cum ar fi IA sau securitatea cibernetică. Numărul absolvenților de învățământ terțiar STIM din RSM este de doar 5.549, plasând regiunea pe ultimul loc la nivel national și având o polarizare teritorială în județele din nordul regiunii (AG – 47%, PH – 26,5% și DB – 22,34%).

Totodată, economia regională necesită abilități antreprenoriale pentru a stimula crearea de locuri de muncă și a contribui la creșterea economică printr-o concurență, productivitate și inovare sporite.

În plus, evoluția rapidă a pieței muncii și tranzițiile societale impun o transformare a instituțiilor de învățământ terțiar și îmbunătățirea alinierii acestora la mediul economic. Cercetătorii sunt în avangarda științei și inovării și au nevoie de un ansamblu de competențe specifice pentru a răspunde nevoilor întreprinderilor în materie de cercetare și inovare, în completarea colaborării dintre universități și întreprinderi.

Specializarea inteligentă abordează problema critică de identificare a priorităților și a deciziilor de alocare a resurselor, oferind posibilitatea mediului antreprenorial să demonstreze și să propună domenii cu potențial pentru dezvoltarea regională viitoare, prin mecanismul de descoperire antreprenorială. MDA implementat la nivelul RSM s-a desfășurat în baza Metodologiei elaborate de JRC și a implicat o mare varietate de actori din ecosistemul regional, abordând conceptul Cvadruplu Helix. Această abordare este una de “bottom-up” și urmărește identificarea unor idei de proiecte inovatoare, care să contribuie la creșterea competitivității regiunii.

Astfel, în perioada 2016-2017 la nivelul regiunii s-au organizat 6 focus grupuri, câte unul pentru fiecare domeniu de specializare inteligentă. PDA a avut ca scop validarea domeniilor de specializare inteligentă pentru realizarea Documentului Cadru și a rezultat a fi unul de învățare, de îmbunătățire a competențelor pentru toți actorii implicați și a contribuit la revizuirea RIS3.

În anul 2019 - 2020, PDA a fost reluat și implementat cu sprijinul JRC, organizându-se de asemenea, focus grupuri pentru toate domeniile de specializare inteligentă, ce au avut drept scop actualizarea RIS3.

În urma experienței din perioada anterioară de programare, în ceea ce privește procesul de specializare inteligentă, s-a remarcat faptul că atelierele de descoperire antreprenorială au declanșat și facilitat un proces mai sistematic de învățare organizațională, ceea ce constituie o bază pentru continuarea eforturilor instituționale de sprijinire a actorilor regionali, parte din Cvadruplu Helix implicați în PDA.

În procesul de tranziție industrială un rol important revine tuturor actorilor din Cvadruplu Helix (IMM-uri, universități și organizații de CDI, autorități publice și societatea civilă), care vor avea nevoie să își actualizeze competențele digitale, de inovare și specifice tranziției industriale. Astfel, investițiile din cadrul acestui obiectiv specific se vor îndrepta spre sprijinirea dezvoltării competențelor și abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, economie circulară, eco-inovare și antreprenoriat la nivelul IMM-urilor, universităților și organizațiilor de CDI / autorităților publice/entităților implicate în PDA pentru specializare inteligentă.

Structura partenerială RIS 3 SM cuprinde și CRI care este o structură consultativă, fără personalitate juridică, coordonat de către ADR și are rolul de avizare și monitorizare a RIS3 a RSM. CRI are în componența sa, reprezentanți ADRSM, institutelor de cercetare-dezvoltare, institutelor de învățământ superior de stat, acreditate sau structuri de cercetare-dezvoltare ale acestora, institutelor, centrelor sau stațiunilor de cercetare-dezvoltare ca instituții publice ori de drept public din RSM și regiunea București-Ilfov, ai clusterelor, entităților de transfer tehnologic, companiilor mijlocii și mari care au activitate de CDI, patronatelor care își desfășoară activitatea în domeniile competitive ale RSM, precum și ai CJ.

Dat fiind că asigurarea structurii instituționale de guvernanta a RIS3 este condiție favorizantă pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027, investițiile se vor concentra și asupra activității de creștere a capacității administrative a structurii de guvernare regională în vederea atingerii obiectivelor stabilite pentru gestionarea și monitorizarea RIS3.

Acțiuni indicative:

- Dezvoltarea competențelor și abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, economie circulară și antreprenoriat la nivelul IMM-urilor;
- Dezvoltarea competențelor și abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, economie circulară și antreprenoriat la nivelul universităților și organizațiilor de CDI / autorităților publice;
- Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea RIS3 și a MDA.

Acțiunile indicative de mai sus se vor finanța în domeniile de specializare inteligentă de la nivel regional (RIS SM 2021 – 2027).

În conformitate cu prevederile art 5, litera g din *Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune*, proiectele finanțate vor include activități de informare, comunicare și studii.

Acțiunile indicative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin POCIDIF, POS, POEO, POAT, iar la nivel comunitar prin programele EURATOM, Europa Digitală, LIFE, INTERREG Europa, Dunărea și ERASMUS+.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

[1] Institutul Național de Statistică (2021) - “*Accesul populației la tehnologia informațiilor și comunicațiilor, în anul 2021*” - <https://insse.ro/cms/ro/tags/accesul-populatiei-la-tehnologia-informatiei-si-comunicatiilor>

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă vizate de aceste intervenții sunt:

- IMM-uri;
- Mediul academic și de cercetare;
- Autoritățile publice locale;
- Societatea civilă, adică consumatorii finali ai noilor produse și servicii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027 un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special cu Interreg Europe și Horizon Europe.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. a(iv), se vor încuraja și proiectele comune de inovare inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițitoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și țăntelor SUERD 2021 – 2027. Astfel, acțiunile indicative în cadrul O.S. a (iv) contribuie activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 7 - Societatea Cunoașterii (acțiunea 3), ce vizează cooperarea dintre universități, mediul de cercetare și IMM-uri pentru dezvoltarea în comun de curricula în interes reciproc precum și AP 9 – Oameni și abilități (acțiunea 6), ce vizează dezvoltarea de cunoștințe, abilități și competențe avansate.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Lecțiile învățate evidențiază faptul că rezultatele și impactul în zona de specializare inteligentă au întârziat să apară, întrucât ecosistemul regional de inovare este încă în formare. Astfel, nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse sunt menite să contribuie la consolidarea ecosistemului regional de inovare, în special prin dezvoltarea abilităților necesare pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat și susținerea activităților de networking. Dat fiind ca activitățile indicative se vor finanța în domeniile de specializare inteligentă de la nivel regional (RIS SM 2021 – 2027), nu se așteaptă ca acestea să contribuie direct la creșterea pe termen scurt a competitivității firmelor și a ecosistemului

regional de inovare, ci vor aduce beneficii pe termen lung economiei regionale. De asemenea, tipurile de activități care urmează să fie finanțate nu au suficient potențial pentru a genera venituri sau profitabilitate financiară pe termen lung. În consecință, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	18,00	175,00
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	18,00	175,00
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO16	Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	participarea părților interesate instituționale	15,00	30,00
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat	întreprinderi	18,00	175,00
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	9SO1	Organizații de cercetare care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat	Organizații de cercetare	4,00	35,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR98	Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele)	participanți	0,00	2021	280,00	Sistem de monitorizare	Se estimează că doi angajați din fiecare întreprindere sunt implicați în instruire și 80% din personalul instruit reușește să finalizeze instruirea.

P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	9SR1	Angajați din organizații de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele)	Participanți	0,00	2021	56,00	Sistem de monitorizare	Se estimează că doi angajați din fiecare organizație de cercetare este implicată în instruire și 80% din personalul instruit reușește să finalizeze instruirea.
----	--------	------	----------------------	------	---	--------------	------	------	-------	------------------------	---

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	023. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, antreprenoriat și adaptabilitatea întreprinderilor la schimbare	5.000.000,00
P1	RSO1.4	Total			5.000.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	5.000.000,00
P1	RSO1.4	Total			5.000.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	5.000.000,00
P1	RSO1.4	Total			5.000.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	5.000.000,00
P1	RSO1.4	Total			5.000.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: P2. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Deși RO a depus eforturi pentru a spori eficiența energetică a fondului său de clădiri publice și private, rezidențiale și nerezidențiale, rămâne în continuare un segment considerabil al fondului de clădiri existent, ce va trebui renovat până în anul 2050, pentru a îndeplini obiectivele de eficiență energetică stabilite în directivele europene.

Conform SNRTL la nivel național, consumul final de energie în clădiri reprezintă 42% din totalul consumului final de energie, din care 34% reprezintă clădiri rezidențiale, iar restul (cca. 8%) clădiri comerciale și publice. Sectorul rezidențial are cea mai mare pondere a consumului de energie (cca. 81%), în timp ce toate celelalte clădiri la un loc (birouri, școli, spitale, și alte clădiri nerezidențiale) reprezintă restul de 19% din consumul total de energie finală. SNRTL menționează că în sectorul rezidențial consumul final de energie a scăzut cu 8,4%, de la 8,10 Mtep la 7,42 Mtep, trend de scădere ce se menține și datorită implementării intervențiilor pentru creșterea eficienței energetice la nivelul clădirilor și scăderea emisiilor de GES.

În RSM, în conformitate cu datele RPL2011 (ultimele date disponibile), nr. total al locuințelor convenționale situate în clădiri rezidențiale aflate în proprietate privată particulară se cifrează la 1.320.327, în care locuiau 3.090.570 pers. Din acest total, 968.433 erau locuințe convenționale **situate în case individuale aflate în proprietate privată particulară** și care erau locuite de 2.327.667 persoane (**74,21% din populația regiunii**). În același timp, 328.900 erau locuințe situate în blocuri de apartamente aflate în proprietate privată particulară, acestea fiind locuite de 715.160 persoane (22,80% din populația RSM).

Majoritatea caselor de locuit individuale au fost construite între 1940-1980, au în medie o suprafață de 50 mp și peste 80% sunt locuite de proprietari.

În RSM, 90% din clădirile rezidențiale au fost construite înainte de 2000 și majoritatea au o lipsă parțială sau totală de izolație termică, tehnologie și materiale învechite în uși și ferestre, lipsă de protecție solară pe fețele sudice și de apus, utilizarea inadecvată a potențialului solar ridicat din RSM și întreținerea inadecvată a sistemelor de încălzire/climatizare.

În scopul atingerii obiectivelor SNRTL, în RSM, în perioada 2017-2020 au fost reabilitate termic, prin PNDR, 243 clădiri publice (școli, dispensare, sedii administrative), din care 209 în rural. Distribuția teritorială a fost: 20 în AG, 66 în CL, 26 în DB, 24 în GR, 35 în IL, 31 în PH și 41 în TR.

Prin POR 2014-2020 urmează a fi reabilitate termic 2492 apartamente (17,54% din alocarea RSM). Distribuția teritorială a apartamentelor în curs de reabilitare prin POR 2014-2020 este: 147 în AG, 892 în DB, 683 în GR și 770 în PH. Tot prin POR 2014-2020 vor fi reabilitate termic 48 de clădiri publice.

RSM deține un patrimoniu important de clădiri publice clasate drept monumente istorice, a căror reabilitare termică este necesar să includă și activități de renovare pentru consolidarea acestora, pentru prevenirea riscului în caz de cutremur. Acest tip de clădiri nu au fost eligibile a fi finanțate în perioada anterioară de programare.

OS b(i) al PRSM va contribui la SNRTL prin finanțarea lucrărilor de eficientizare energetică a clădirilor catalogate în strategie de tip:

- A. Clădiri rezidențiale, cu mai multe apartamente, existente;
- B. Clădiri unifamiliale (individuale) existente;
- C. Clădiri sociale, de sănătate și ale instituțiilor de învățământ;
- D. Clădiri de birouri (sedii administrative aparținând autorităților și instituțiilor publice locale.

Pentru a atinge o clasă energetică A, pentru tipurile de clădiri menționate, având în vedere principiul „Eficiența energetică înainte de toate” respectând recomandările din RWS și din SNRTL, se vor finanța atât pachetul mediu de renovare –P2-renovare aprofundată, pentru a se evita realizarea de lucrări care vor trebui refăcute ulterior sau înlocuite pentru a răspunde cerințelor viitoare NZEB, și cu o utilizare minimă a soluțiilor de energie din surse regenerabile, cât și pachetul maximal de renovare - Pachetul P3-standard de renovare aprofundată sau NZEB, inclusiv toate opțiunile privind energia din surse regenerabile, cum ar fi panouri fotovoltaice pe acoperiș, prepararea apei calde menajere cu ajutorul energiei solare sau pompe de căldură geotermale. Pentru clădirile unifamiliale (individuale) existente se va permite și finanțarea pachetului minimal P1 pentru a se îndeplini reglementările tehnice naționale privind performanța energetică a clădirilor, adică aproape de clasa C din CPE conform reglementărilor tehnice în vigoare.

Investițiile referitoare la utilizarea biomasei sunt excluse de la finanțare până la momentul adoptării cadrului legal și strategic, adică finalizarea obiectivelor de etapă numărul 22, 23 și 128 din PNRR.

Vor avea prioritate la finanțare:

- clădirile de tip C (clădiri publice și locuințe sociale, de sănătate și ale instituțiilor de învățământ);
- clădirile cu performanță energetică cea mai scăzută, stabilită în baza unui audit energetic;
- clădirile cu anul de construcție înainte de 2000 (sau durată de viață de mai mare de 20 ani de la data construcției);
- clădirile publice ce au documentații tehnice pregătite cu sprijinul inițiativei ELENA, ce este menționată în RWS și promovată de BEI și CE.

Vor fi încurajate utilizarea soluțiilor ecologice de izolare (ex. acoperișuri/pereteți verzi, etc.), precum și de utilizare eficientă a resurselor.

Lucrările de izolare termică vor fi făcute conform SNRTL și cu normativele în vigoare la data elaborării documentației tehnico economice (certificatul energetic al clădirii și altele). Auditul energetic va fi realizat înainte, dar și la terminarea lucrărilor de reabilitare termică.

Acțiunile strategice, privind eficiența energetică și GES, vor trebui să fie în conformitate cu strategiile și documentele de planificare de la nivel regional/național, dar și cu PAED/PIEE/SIDU pentru 2030, realizate la nivelul municipiilor și orașelor. Pentru 2021-2030, au fost elaborate 30 (PIEE/PAED), iar 18 sunt în curs de actualizare. În cadrul acestor planuri sunt prevăzute măsuri ce vor contribui la îndeplinirea țintei de 30,7% pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, până în 2030 pentru RO, în conformitate cu PNIESC 2021-2030. În RSM au fost elaborate Planuri de menținere a calității aerului, cu orizont 2050, în scopul scăderii sau menținerii concentrațiilor de poluanți în atmosferă, prin măsuri și scenarii corespunzătoare, conform L. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător. Aceste planuri propun scenarii ce au rolul de a reduce poluarea în regiune, de a proteja sănătatea persoanelor și totodată de a menaja fațadele construcțiilor. Acțiunile vor contribui la obiectivul național al PNIESC (și al SNRTL), de reducere a gradului de sărăcie energetică și protecția consumatorului vulnerabil.

Acțiuni indicative:

- Investiții în clădirile publice, inclusiv în monumente istorice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități conexe (consolidarea în funcție de riscurile identificate, sistemele de prevenire a incendiilor, etc.) și măsuri pentru utilizarea surselor alternative de energie;
- Investiții în clădirile rezidențiale (inclusiv locuințe individuale și sociale) în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități conexe (consolidarea în funcție de riscurile identificate, sistemele de prevenire a incendiilor, etc.) și măsuri pentru utilizarea surselor alternative de energie.

Pentru acțiunile indicative de mai sus se va finanța și întărirea capacității administrative a beneficiarilor în domeniul eficienței energetice, drept acțiune conexă.

ADR SM va sprijini potențialii beneficiari din regiune, în procesul de pregătire a documentațiilor aferente proiectelor de investiții, pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice, din mediul urban și rural, implementând facilitatea ELENA.

Pentru investițiile ce vor fi pregătite de APL, cu ajutorul facilității ELENA, ce vor viza clădirile publice, se vor deschide apeluri de proiecte non competitive.

Nu vor fi eligibile proiectele care prevăd doar investiții în activitățile conexe mai sus menționate.

AM PRSM va analiza impactul rezultatelor asistenței tehnice furnizate de CE pentru implementarea Valului Renovării în RO, la momentul la care acestea vor fi disponibile iar, acolo unde se va considera relevant, se va propune revizuirea acțiunilor indicative, în cazul apelurilor lansate după finalizarea rezultatelor mai sus menționate.

Acțiunile indicative sunt complementare cu cele propuse pentru 2021-2027, prin programele naționale (PODD, POS, POTJ, PNRR, PNDR, PNS) și comunitare (ELENA, LIFE, PTD, FEED, URBACT, Interreg Europe, InvestEU).

Aceste acțiuni indicative vor contribui la îndeplinirea măsurilor prioritare din PDR 2021-2027.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă vizate de aceste intervenții sunt:

- Autoritățile și instituțiile publice locale;
- Unități publice educaționale, sanitare și de asistență socială (cu excepția clădirilor publice de asistență socială cu componentă rezidențială);
- Populația municipiilor, orașelor și comunelor;
- Populația afectată de sărăcia energetică și consumatorii vulnerabili.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Nu se vor realiza investiții de îmbunătățire a eficienței energetice în clădirile publice de asistență socială cu componentă rezidențială.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027 un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special cu Interreg Europe și Horizon Europe.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. b(i), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale, privind eficiența energetică și consolidarea capacităților administrative ale orașelor și municipalităților pentru a facilita dezvoltarea locală și regională. Proiectele vor

viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițiator a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și ȋntelilor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative mai sus menționate vor contribui activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă la AP 2 - Energie Durabilă, acțiunea 2, ce vizează promovarea eficienței energetice și a utilizării energiei regenerabile în clădiri și sisteme de încălzire, inclusiv încălzire și răcire urbană și instalații combinate de căldură și energie electrică și la AP 10 - Capacitate instituțională și cooperare, acțiunea 8, ce vizează consolidarea capacităților administrative ale orașelor și municipalităților pentru a facilita dezvoltarea locală și regională.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

PRSM va oferi **împrumuturi parțial subvenționate, combinate cu granturi**, pentru a sprijini eficiența energetică în locuințe individuale.

Costul ridicat al îmbunătățirilor eficienței energetice a descurajat până acum investițiile private, prin urmare, sprijinul financiar public și conștientizarea sunt considerate necesare pentru a sprijini eficiența energetică și pentru a obține beneficiile socio-economice aferente. Astfel, se are în vedere utilizarea IF pentru implementarea acțiunii privind *Investiții în clădirile rezidențiale (inclusiv locuințe individuale și sociale)*.

Alături de lipsa investițiilor în reabilitarea clădirilor publice, alt obstacol pentru realizarea investițiilor este gradul ridicat de îndatorare și lipsa capacității de finanțare a autorităților și instituțiilor publice din RSM, ceea ce generează un eșec important al pieței în RSM. Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil.

Case multifamiliale – se va utiliza grantul nerambursabil, datorită veniturilor scăzute ale populației, reglementării deficitare a asociațiilor de proprietari, sărăciei energetice și acoperirea deficitului de finanțare din alte programe.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
------------	-------------------	------	----------------------	----	-----------	-------------------	--------------------------	--------------

P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO18	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	locuințe	0,00	7.475,00
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO19	Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	metri pătrați	0,00	200.287,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR26	Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.)	MWh/an	316.716,00	2020	193.666,00	Sistem de monitorizare	Calculare bazate pe valorile din perioada 2014-2020, și pe baza Ghidului pentru atingerea nivelurilor optime, din punct de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a diverselor categorii de clădiri.
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO2/an	93.663,00	2020	39.427,00	Sistem de monitorizare	Calculare bazate pe valorile din perioada 2014-2020, și pe baza Ghidului pentru atingerea nivelurilor optime, din punct de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a diverselor categorii de clădiri.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	041. Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin	130.000.000,00
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	045. Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	124.344.000,00
P2	RSO2.1	Total			254.344.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	134.344.000,00
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	60.000.000,00
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	60.000.000,00
P2	RSO2.1	Total			254.344.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	254.344.000,00
P2	RSO2.1	Total			254.344.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	---------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P2	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	254.344.000,00
P2	RSO2.1	Total			254.344.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Protecția biodiversității alături de cea a naturii reprezintă un factor deosebit de important pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, pentru ca acestea să aibă orașe prietenoase cu mediul. Recentele măsuri de limitare a deplasării persoanelor din cauza pandemiei de COVID-19 au arătat valoarea spațiilor urbane verzi pentru bunăstarea fizică și mentală. Deși protecția anumitor spații verzi urbane a crescut, spațiile verzi pierd adesea competiția pentru teren, întrucât ponderea populației care trăiește în zonele urbane continuă să crească. Strategia UE privind Biodiversitatea 2030 urmărește inversarea acestor tendințe și stoparea pierderii ecosistemelor urbane verzi.

Pentru a readuce natura înapoi în orașe și a recompensa acțiunile comunitare, CE face apel la orașele europene de cel puțin 20 000 de loc. să elaboreze planuri ambițioase de înverzire urbană. Planurile ar trebui să includă măsuri de creare a unor păduri, parcuri și grădini urbane bogate în biodiversitate și accesibile, acoperișuri și ziduri verzi, străzi pe care sunt plantați copaci, pajiști și păduri urbane. Acestea ar trebui, să contribuie la îmbunătățirea conexiunilor dintre spațiile verzi.

În orașe și zone urbane, beneficiile potențiale derivate din infrastructura verde-albastră pot include atenuarea efectelor insulelor de căldură urbane, reducerea riscului de inundații, furnizarea de opțiuni de transport durabile și îmbunătățirea sănătății și a bunăstării.

În RO, situația spațiilor verzi urbane este mult sub nivelul standardelor europene, media fiind de doar 21,57 mp/loc., din cauza diminuării suprafeței acestora în ultimii 15 ani. Ținând cont că norma OMS este de 50 mp/loc., iar standardele UE prevăd 26 mp/loc., CE a tras unele semnale de alarmă în legătură cu orașele poluate din RO care nu îndeplinesc acest criteriu.

La nivelul RSM suprafața spațiilor verzi din zonele urbane reprezintă 2894 ha (2019), adică 10,74% din suprafața totală existentă la nivel național. Suprafața medie a spațiilor verzi urbane amenajate pe cap de loc. este de 21,24 mp/loc, fiind apropiată de media națională. Adâncind analiza, amplasarea spațiilor verzi în municipiile și orașele RSM se prezintă astfel: PH - 34% (984 ha), AG – 21,49 (622 ha), TR – 12,30% (356 ha), CL – 11,02% (319 ha), DB – 9,54% (276 ha), IL – 9,23% (267 ha) și GR – 2,42% (70 ha).

Comparativ cu anul 2011, suprafața spațiilor verzi a crescut cu 30,83%, respectiv 682 ha (din care 263 ha în PH și 208 ha în AG). Pentru a atinge ținta de 26 mp/loc, suprafața totală a spațiilor verzi amenajate din mediul urban ar trebui să ajungă la 3542 ha (în raport cu populația domiciliată în mediul urban în 2019).

Conform INS, în RO, doar 6 dintre MRJ îndeplinesc cerința de 26 de mp de spațiu verde pentru fiecare locuitor. În RSM, Calarasi este singurul MRJ care depășește cu puțin limita impusă, având 26,27 mp/loc.

Potrivit studiului “Analiza regională a infrastructurii verzi albastre în Regiunea Sud Muntenia” provocările de mediu au fost identificate atât în zonele urbane cât și în cele rurale și se datorează în principal schimbărilor climatice - ploi abundente și inundații care produc pagube materiale și chiar pierderi de vieți omenești, alunecări de teren (în principal în partea de nord, la altitudine mai mare) și seceta în partea de sud a regiunii. Astfel, peste 60% din localitățile din

mediul rural ale regiunii sunt afectate de secetă, peste 25% de inundații și peste 21% de alunecări de teren, fiind necesare investiții în IVA care să furnizeze servicii ecosistemice.

Potrivit SDTR, OMS recomandă ca spațiile verzi la nivel urban, unde să se poată face și activități sportive, să fie la cel puțin 15 min de mers pe jos de zonele de locuit. Din păcate, procesele de retrocedare a spațiilor verzi dintre blocuri, urmate de construirea intensă în orase, concomitent cu invadarea spațiului public și a spațiilor verzi cu mașini pentru care nu există locuri de parcare, au dus la diminuarea drastică a spațiilor verzi, cu precădere în marile ansambluri de locuit.

În acest sens, sunt necesare investiții la nivel regional în crearea și extinderea spațiilor verzi urbane, care au o contribuție importantă la epurarea chimică a atmosferei și la atenuarea poluării fonice.

IVA reprezintă soluții proiectate care imită natura, conectând funcțiile hidrologice urbane (infrastructură albastră) și spațiile verzi (infrastructură verde) permeabile, cu beneficii de proiectare și planificare urbană mai largi, generând valoare socială și de mediu pentru zonele vizate, abordând în același timp provocările creșterii urbane și schimbările climatice.

Investițiile în IVA vor viza lucrări, servicii și facilități care să ofere servicii ecosistemice suplimentare (îmbunătățirea calității apei și a aerului, reținerea carbonului, activități recreative, răcire urbană, reducerea poluării fonice, creșterea biodiversității și valori recreative adăugate), așa cum sunt acestea descrise în cadrul studiului „*Analiza regională a infrastructurii verzi-albastre în regiunea Sud Muntenia*”, anexa E – „*Potențiale tipologii de infrastructură verde-albastră*”.

Acțiuni indicative:

- Realizarea/amenajarea de parcuri și grădini publice, inclusiv „parcuri de buzunar”, păduri urbane, grădini botanice, zone verzi existente care ar putea fi reabilitate ca și IVA;
- Sisteme durabile de drenaj la scară mică, inclusiv, dar fără a se limita la pavaje permeabile, acoperișuri și pereți verzi; câmpie mlăștinoasă, iazuri de retenție, zone umede construite folosind soluțiile bazate pe natură;
- Colectarea apei pluviale și realizarea de bazine de retenție sau alte forme de stocare a apei pentru furnizarea de servicii ecosistemice;
- Amenajarea terenurilor slab utilizate sau abandonate prin aducerea terenului la starea inițială în vederea refacerii ecosistemului sub formă de spații verzi naturale și semi-naturale (păduri, tufișuri, pajiști, zone umede (mlăștini), lacuri și râuri/pâraie, zone stâncoase etc.);
- Împădurirea și reîmpădurirea zonelor expuse la alunecări de teren care înconjoară orașele și sunt localizate în intravilanul localităților;
- Crearea de coridoare verzi – albastre prin reabilitarea, regularizarea, dragarea și amenajarea râurilor, lacurilor și canalelor, inclusiv a malurilor acestora în vederea utilizării durabile pentru pietoni, bicicliști, activități educaționale, etc și crearea spațiilor de biodiversitate.

Investițiile pot fi realizate atât în zona urbană, cât și în zona rurală.

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus se vor finanța și activități conexe ce vor asigura accesibilizarea spațiilor verzi, durabilitatea și funcționalitatea investițiilor (ex. alei pietonale, piste de biciclete, mobilier urban realizat din materiale ecologice, sisteme inteligente de iluminat, micro-sisteme de irigații, etc).

Totodată, pentru acțiunile indicative de mai sus se va finanța și întărirea capacității administrative a beneficiarilor în domeniul planificării și dezvoltării

(elaborarea/actualizarea planurilor pentru infrastructură verde-albastră, etc), drept acțiune conexă.

Nu vor fi eligibile proiectele care prevăd doar investiții în activitățile conexe mai sus menționate.

Acțiunile indicative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin PODD, POTJ, PNDR, PNS, PAP, PNRR, iar la nivel comunitar prin LIFE, Orizont Europa, InvestEU, Fondul pentru Inovare, FEA, PSE, Interreg Europe, Interreg VI A RO-BG și PTD.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care contribuie la soluționarea provocărilor de mediu identificate și care utilizează soluțiile bazate pe natură. Dacă vor fi identificate potențiale efecte asupra mediului, vor fi propuse măsuri de atenuare a impactului acestora.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă sunt:

- autoritățile și instituțiile publice locale și centrale;
- mediul de afaceri;
- populația municipiilor, orașelor și comunelor.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de

șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

În ansamblu, abordarea provocărilor de mediu identificate va avea un impact social pozitiv semnificativ și va aduce beneficii unei game largi de grupuri de populație. Gestionarea îmbunătățită a inundațiilor este de așteptat să protejeze mai bine grupurile dezavantajate (persoanele aflate în risc de sărăcie, persoanele în vârstă, familiile cu copii, familiile cu persoane cu dizabilități), care sunt de obicei mai vulnerabile în fața dezastrelor.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

În cadrul acestui O.S proiectele vor viza atât zona urbană a MRJ-urilor sau a zonelor urbane funcționale ale acestora, cât și zona rurală și zona urbană/zona urbană funcțională a celorlalte municipii și orașe.

Drept instrumente teritoriale se vor utiliza:

- SIDU, ce vor fi elaborate la nivelul MRJ-urilor și care vor include proiectele aferente MRJ-urilor sau a zonelor urbane funcționale ale acestora. Aceste strategii teritoriale ce cuprind sprijin pentru zonele urbane vor contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR;
- SIDJ, ce vor fi elaborate la nivelul CJ și care vor include proiectele aferente localităților rurale, precum și ale zonelor urbane/ZUF ale celorlalte localități urbane, altele decât municipiile reședință de județ. Deși aceste strategii teritoriale includ și sprijin pentru zonele urbane, acest sprijin nu va contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR.

În ceea ce privește mecanismul de guvernanță al SIDU/SIDJ:

- AuT pentru zonele urbane/ zone urbane funcționale ale MRJ vor fi constituite drept structuri interne în cadrul primăriilor MRJ-urilor, cu personal provenit din departamentele instituției primarului/ instituțiilor din subordine, respectând principiul separării funcțiilor;
- AuT pentru zonele rurale și zonele urbane/ZUF ale celorlalte localități urbane, altele decât MRJ-urile vor fi constituite drept structuri interne în cadrul CJ-urilor, cu personal provenit din departamentele CJ/instituțiilor din subordine, din reprezentanți ai comunelor și/ sau tuturor partenerilor relevanți, respectând principiul separării funcțiilor.

Proiectele vor fi selectate de către AuT în baza cuprinderii lor în cadrul SIDU/SIDJ, precum și în baza unei analize multicriteriale având ca factori teritoriile acoperite, grupurile țintă, contribuția proiectului la obiectivul SIDU/SIDJ, sinergia cu documentele strategice relevante și sinergia cu strategiile de cooperare europeană.

AuT vor avea rolul de implementare a SIDU/SIDJ, de selectare și prioritizare a operațiunilor/ proiectelor din strategii, precum și de avizare a conformității proiectelor individuale ce urmează a fi depuse spre finanțare cu prevederile SIDU/SIDJ.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Un rol important în procesul de elaborare a PRSM 2021 – 2027 îl are principiul complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate de UE, în special cu PTD.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. b(vii), se vor încuraja și proiectele comune de infrastructură verde-albastră inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițitoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și Țintelor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative din cadrul O.S. b(vii) contribuie activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD, prin contribuția adusă AP 6 – Biodiversitate și peisaje, calitatea aerului și a solului, acțiunea 2 – ce vizează integrarea infrastructurii verzi – albastre în documentele de planificare, acțiunea 5 - ce vizează ancorarea conceptului de infrastructură ecologică a UE în regiunea Dunării, acțiunea 7 – ce vizează îmbunătățirea și/sau menținerea serviciilor ecosistemice legate de sol.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul RO – BG, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Plevna, Vratsa, Montana, Vidin).

În cazul în care un proiect este menționat în SIDT ca fiind complementar cu un proiect transfrontalier implementat sau în curs de implementare precum și ca fiind complementar sau contribuind la Strategia macroregională a Dunării, proiectul respectiv va obține un punctaj suplimentar în evaluarea relevanței ideilor de proiect pentru SIDT în cadrul căreia este menționat.

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse, caracterizate prin beneficii de mediu și societale ridicate, sunt de o asemenea natură încât nu se pot genera venituri sau economii suplimentare care să le facă atractive pentru implementarea unor instrumente financiare. Prin urmare, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO36	Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice	hectare	0,00	94,15
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	312.007,00
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	11,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	persoane	0,00	2020	167.211,00	Sistem de monitorizare	Abordarea bazată pe cuantificarea populației pe o rază de 2 km a fost aplicată inițial unei infrastructuri unice aferente RCO36, după care s-a aplicat unui număr de 11 infrastructuri propuse în studiul ADRSM privind IVA.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	56.329.000,00

P2	RSO2.7	Total			56.329.000,00
----	--------	-------	--	--	---------------

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuantum (EUR)
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	56.329.000,00
P2	RSO2.7	Total			56.329.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuantum (EUR)
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	11.181.510,00
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	35.147.490,00
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	24. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Alte tipuri de teritorii vizate	10.000.000,00
P2	RSO2.7	Total			56.329.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	---------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuantum (EUR)
P2	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	56.329.000,00
P2	RSO2.7	Total			56.329.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: P3. O regiune cu mobilitate urbană durabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune)

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Orașele din RSM se confruntă cu probleme ce țin de uzura fizică a mijloacelor de transport public, de o infrastructură slab dezvoltată pentru transportul alternativ și o proiectare neadecvată a acestuia, de o flotă insuficientă de vehicule care să asigure un transport public confortabil și eficient, stații de autobuze nemodernizate, lipsite de puncte de informare pentru călători, precum și de lipsa de conectivitate între aceste tipuri de transport.

Transportul este una dintre principalele surse de emisii de CO₂ la nivelul UE și la nivel global. Aproximativ 23% din emisiile de CO₂ din transport sunt generate în orașe. Conform documentului “Analiza mobilității și transportului urban în România” nu există valori detaliate privind emisiile GES pe moduri de transport la nivel național, sectorul transportului urban generând 16% din totalul emisiilor GES. Cantitatea totală de emisii GES din transport a crescut cu 43% din 1990 până în 2018. Lipsa valorilor detaliate se aplică și orașelor, pentru care datele despre emisiile GES sunt inconsecvente sau neactualizate.

În 2019, transportul public local era asigurat în orașele din RSM în principal de autobuze și microbuze. În perioada 2011 – 2019, 53% din orașele care asigurau transportul public de călători au înregistrat scăderi ale flotei de microbuze și autobuze, cele mai mari scăderi înregistrându-se în Alexandria, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele, Slobozia și Călărași, cu peste 50% din flotă față de anul 2011.

Transportul public ecologic asigurat de troleibuze și tramvaie se regăsește doar în orașul Ploiești, iar în cazul troleibuzelor s-a înregistrat o scădere de 9% în 2019 față de 2011.

În ceea ce privește infrastructura de transport public și transport alternativ, analiza PMUD-urilor 2014-2020 a evidențiat probleme comune pentru o parte din MRJ cu privire la semaforizarea cu prioritate și proiectarea stațiilor de autobuz. Totodată, PMUD aferente celor 7 MRJ arată faptul că doar în 5 municipii (Pitești, Ploiești, Călărași, Târgoviște și Giurgiu) există infrastructură pentru transportul alternativ, cu un nr. redus de km de piste de biciclete, o conectivitate scăzută sau chiar inexistentă și o amenajare inadecvată, majoritatea pistelor de biciclete regăsindu-se în parcuri și fiind folosite doar în scop recreativ.

Cerințele privind mobilitatea populației sunt într-o continuă creștere, iar atitudinea față de mobilitate se modifică, aceasta fiind privită tot mai mult ca un serviciu, populația dorind să se bucure de acces facil și să poată trece fără efort de la un mod de transport la altul.

Promovarea unei mobilități urbane durabile se traduce printr-un spectru larg de beneficii pentru cetățeni, cum ar fi îmbunătățirea calității vieții și a siguranței rutiere, calitate mai bună a aerului și poluare fonică redusă. Mobilitatea este un factor important pentru dezvoltarea economiei locale. Un trafic fluent, fără blocaje semnificative ajută la diminuarea substanțială a costurilor pentru comunitatea locală și atrage noi afaceri.

Îmbunătățirea parcului mijloacelor de transport în comun (material rulant) prin înlocuirea celor vechi cu vehicule noi electrice reprezintă o alternativă prietenoasă cu mediul și eficientă din punct de vedere al resurselor pentru deplasarea de zi cu zi a cetățenilor, iar dezvoltarea infrastructurii aferente va spori

confortul, viteza de deplasare și va contribui la scăderea emisiilor de CO₂.

Realizarea de culoare de mobilitate și dezvoltarea infrastructurii specifice pentru mijloacele de transport în comun va crește semnificativ frecvența serviciilor de transport, va reduce timpul de călătorie și va ajuta la decongestionarea traficului. Dezvoltarea transportului alternativ, prin crearea de piste pentru biciclete va promova utilizarea bicicletelor ca metodă de deplasare zilnică și nu folosirea ei doar în scop recreativ.

Prin extinderea infrastructurii pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) se urmărește atât actualizarea și modernizarea parcului auto și aducerea la standarde europene a serviciilor de alimentare, cât și scăderea nivelului de poluare, inclusiv fonică, din centrele urbane.

Realizarea sistemelor de tip Park&Ride va facilita transferul de la autoturismul personal la mijloacele de transport în comun persoanelor care se deplasează în scop recreativ, social sau pentru a munci și va contribui la scăderea blocajelor din trafic.

Investitiile în material rulant, vehicule, etc. vor fi realizate în condițiile existenței unui CSP corespunzător Regulamentului 1370/2007.

Acțiuni indicative:

- Înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin investiții în material rulant, mijloace de transport urban ecologice și infrastructura de transport necesară acestora (configurarea/modernizarea/lărgirea/reconfigurarea străzilor din orașe și din zona urbană funcțională, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru a asigura funcționalitatea proiectului integrat de mobilitate urbană sustenabilă) în vederea dezvoltării transportului public și implementării măsurilor de siguranță rutieră (pasarele pietonale, pasaje subterane/supraterane auto și pietonale, intervenții asupra sistemului de iluminat public și alte elemente conexe aferente traseului reabilitat, ce nu sunt elemente dominante ale proiectelor) pentru reducerea de CO₂ și dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane (sisteme de management a traficului, aplicații mobility as a service, sisteme park & ride și terminale intermodale pentru transportul public urban, etc);
- Înființarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate, inclusiv configurarea/ modernizarea/ lărgirea/reconfigurarea străzilor din orașe și din zona urbană funcțională, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru a asigura funcționalitatea proiectului integrat de mobilitate urbană sustenabilă, precum și intervenții asupra sistemului de iluminat public aferent traseului reabilitat, amenajarea de zone pietonale, introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare, etc;
- Achiziționarea de autobuze/microbuze pentru transport școlar;
- Dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană, inclusiv prin intervenții în depourile/ autobazele pentru transport public și infrastructura tehnică aferentă precum și pentru retehnologizarea lor;
- Dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, inclusiv infrastructură de producere de energie din surse regenerabile.

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus, se va finanța și infrastructura edilitară necesară, ca și activități conexe ale proiectelor vizate. Totodată, pentru acțiunile indicative de mai sus se va finanța și întărirea capacității administrative a beneficiarilor în domeniul mobilității urbane (inclusiv elaborarea/actualizarea PMUD), drept acțiune conexasă.

Investițiile pentru îmbunătățirea transportului public urban și școlar sunt destinate doar pentru achiziționarea mijloacelor de transport ecologice (troleibuze, autobuze, microbuze electrice și pe bază de hidrogen).

Investițiile pentru realizarea sistemelor de tip ‘park and ride’ se vor realiza la periferia sau în afara orașelor.

Totodată, intervențiile trebuie justificate prin Planul de Mobilitate Urbană Durabilă.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care vor contribui la creșterea calității aerului, scăderea emisiilor de GES, creșterea siguranței rutiere și decongestionării traficului.

Acțiunile propuse în O.S. b(viii) sunt complementare cu investițiile propuse prin programele naționale (POT, POTJ și PNRR) și cele comunitare (MIE, PTD, Orizont Europa, Invest EU, URBACT IV și Interreg Europe).

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autoritățile publice locale și centrale;
- Mediul de afaceri;
- Populația municipiilor, orașelor și comunelor;
- Utilizatori ai mijloacelor de transport în comun (turiști, navetiști, etc);
- Operatorii de transport public;
- Preșcolari și elevi;
- Bicicliști.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu

în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

În cadrul acestui O.S proiectele vor viza atât zona urbană a MRJ-urilor sau a zonelor urbane funcționale ale acestora, cât și zona urbană/zona urbană funcțională a celorlalte municipii și orașe.

Drept instrumente teritoriale se vor utiliza:

- SIDU, ce vor fi elaborate la nivelul MRJ-urilor și care vor include proiectele aferente MRJ-urilor sau a zonelor urbane funcționale ale acestora. Aceste strategii teritoriale ce cuprind sprijin pentru zonele urbane vor contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR.
- SIDJ, ce vor fi elaborate la nivelul CJ și care vor include proiectele aferente zonelor urbane/ZUF ale celorlalte localități urbane, altele decât MRJ. Deși aceste strategii teritoriale includ și sprijin pentru zonele urbane, acest sprijin nu va contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR.

În ceea ce privește mecanismul de guvernare al SIDU/SIDJ:

- AuT pentru zonele urbane/ zone urbane funcționale ale MRJ vor fi constituite drept structuri interne în cadrul primăriilor MRJ-urilor, cu personal provenit din departamentele instituției primarului/ instituțiilor din subordine, respectând principiul separării funcțiilor;
- AuT pentru zonele urbane/ZUF ale celorlalte localități urbane, altele decât MRJ vor fi constituite drept structuri interne în cadrul CJ, cu personal provenit din departamentele CJ/instituțiilor din subordine, din reprezentanți ai comunelor și/ sau tuturor partenerilor relevanți, respectând principiul separării funcțiilor.

Proiectele vor fi selectate de către AuT în baza cuprinderii lor în cadrul SIDU/SIDJ, precum și în baza unei analize multicriteriale având ca factori teritoriile acoperite, grupurile țintă, contribuția proiectului la obiectivul SIDU/SIDJ, sinergia cu documentele strategice relevante și sinergia cu strategiile de cooperare europeană.

AuT vor avea rolul de implementare aSIDU/SIDJ, de selectare și prioritizare a operațiunilor/ proiectelor din strategii, precum și de avizare a conformității proiectelor individuale ce urmează a fi depuse spre finanțare cu prevederile SIDU/SIDJ.

Totodată, intervențiile trebuie justificate prin Planul de Mobilitate Urbană Durabilă.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021–2027, un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate în mod direct de UE, în special prin contribuția la Prioritatea 1 a PTD, ce vizează și dezvoltarea de tehnologii și rețele de transport inteligente, durabile și ecologice, precum și soluții de e-mobilitate.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. b(viii), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale privind mobilitatea urbană. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor PRSM.

În calitate de co-inițitoare a SUERD, România își propune să participe la atingerea obiectivelor și Țintelor SUERD 2021–2027. Acțiunile PRSM vor contribui la realizarea Planului de Acțiune al SUERD, prin contribuția adusă AP 1B-Acțiunea 4 ce vizează asigurarea sistemelor de transport metropolitane durabile și mobilitate, AP 1B-Acțiunea 6 ce are ca obiectiv dezvoltarea de terminale multimodale, AP 1B Acțiunea 7 ce vizează dezvoltarea sistemelor inteligente de trafic prin utilizarea tehnologiilor ecologice și AP 3 Acțiunea 1 ce vizează promovarea investițiilor în forme de turism verde, inclusiv ciclism.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul RO-BG, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale BG (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În cazul în care un proiect este menționat în SIDT ca fiind complementar cu un proiect transfrontalier implementat sau în curs de implementare precum și ca fiind complementar sau contribuind la SUERD, proiectul va obține un punctaj suplimentar în evaluarea relevanței ideilor de proiect pentru SIDT în cadrul căreia este menționat.

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării PRSM și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse, caracterizate prin beneficii ce țin de creșterea calității vieții, sunt de o asemenea natură încât nu se pot genera venituri sau economii suplimentare care să le facă atractive pentru implementarea unor instrumente financiare. Prin urmare, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	0,00	4.801,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	0,00	59,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	0,00	164,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO60	Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	orașe mari și mici	0,00	3,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	824.413,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	21,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	9SO2	Municipii și orașe cu sisteme de transport public noi sau modernizate sau cu sisteme de mobilitate ne-motorizate	Municipii și orașe	0,00	12,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR62	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate	utilizatori/an	19.883.986,00	2019	21.872.384,00	Sistem de monitorizare	O creștere de 10% conform datelor statistice de context.
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR64	Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	utilizatori/an	0,00	2021	990.398,00	Sistem de monitorizare	Se estimează că vor fi sprijinite proiecte noi sau de

											extindere, iar valoarea de referință este 0.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	081. Infrastructuri de transporturi urbane curate	121.594.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	082. Material rulant de transport urban curat	40.000.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	083. Infrastructuri pentru bicicliști	10.000.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	084. Digitalizarea transportului urban	6.500.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	5.500.000,00
P3	RSO2.8	Total			183.594.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	183.594.000,00
P3	RSO2.8	Total			183.594.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	15.766.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	83.393.000,00
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	24. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Alte tipuri de teritorii vizate	84.435.000,00
P3	RSO2.8	Total			183.594.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P3	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	183.594.000,00
P3	RSO2.8	Total			183.594.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: P4. O regiune mai accesibilă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Analiza PDR 2021-2027 privind transportul rutier arată faptul că deși RSM deține o rețea de drumuri publice destul de mare, calitatea acestora este precară din cauza capacității portante scăzute și a stării de degradare existente. Astfel, conform datelor statistice, rețeaua de drumuri a regiunii măsoară în anul 2019, 12.956 km de drumuri publice, din care 21,97% erau drumuri naționale, iar 78,03% drumuri județene și comunale.

Starea tehnică a rețelei regionale de drumuri publice, la finele anului 2019, era în general nesatisfăcătoare, cu 7.468 km nemodernizați (mai mult de 50%). Deasemenea, rețeaua de drumuri județene și comunale din regiune măsoară o lungime totală de 10.110 km, dintre care doar 26,92% modernizată. La nivel de județ, cele mai mici ponderi ale rețelei de drumuri județene și comunale modernizată au fost înregistrate în județele Argeș (2,88%), urmat de județele Prahova (13,46%). În cazul județelor Argeș și Prahova, una dintre provocările modernizărilor de drumuri este dată de relieful montan din partea nordică a celor 2 județe.

În ceea ce privește accesibilitatea rutieră, partea de sud a regiunii și anume județele Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița, dețin o densitate a drumurilor scăzută comparativ cu partea de nord, cele mai mici valori fiind înregistrate în județele Călărași (26,5 km/100 km²) și Ialomița (26 km/100 km²).

În cele 7 județe ale regiunii au fost identificați peste 533 km cu conectivitate directă sau indirectă la rețeaua TEN-T, ce au nevoie de investiții în complexul rutier. Investițiile în drumuri vor contribui la creșterea accesului forței de muncă și a tinerilor din zonele rurale marginalizate către mediul urban și instituțiile de învățământ.

Siguranța rutieră reprezintă încă o mare provocare și conform RT 2019, RO înregistrează unul dintre cele mai slabe rezultate în materie de siguranță rutieră din UE.

Datele statistice pentru anul 2019, situează regiunea pe locul 2 la nivel național în ceea ce privește numărul persoanelor accidentate în accidente de circulație rutieră (6.321 persoane accidentate), din care un procent de 5,08% reprezintă decese. SNSR menționează că drumurile cu o singură bandă pe sens, sunt recunoscute ca fiind cel mai periculos tip de drum în Europa, cu medii de risc mult mai mari decât pentru autostrăzi. În acest sens, recomandările Anexei D a RT 2019 specifică că investițiile în modernizarea drumurilor vor contribui la reducerea ratei ridicate a fatalităților rutiere și vor atenua daunele aduse mediului.

În perioadele anterioare de programare autoritățile județene au făcut investiții pentru reabilitarea sau modernizarea drumurilor județene din fonduri proprii, fonduri naționale prin programe guvernamentale (PNDL 1 și PNDL 2), respectiv fonduri europene (POR 2007–2013, prin care s-au reabilitat 327 de km, respectiv prin POR 2014-2020, prin care se vor moderniza peste 462 de km).

Intervențiile actuale vor viza modernizarea, reabilitarea și extinderea de drumuri, decongestionarea traficului și măsuri pentru creșterea siguranței pasagerilor,

etc., cu scopul de face mai accesibilă regiunea, de a crește portanța și viteza de deplasare. De asemenea, Prioritatea 4 propune și investiții care vor asigura un transport durabil și curat, prin dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, ce vor încuraja utilizarea vehiculelor ecologice și contribui la reducerea emisiilor generate de vehicule.

RSM, fiind regiune de graniță cu Bulgaria, are o poziție geografică strategică și trebuie să asigure o conectivitate bună atât internă, cât și transfrontalieră, să faciliteze mobilitatea, inclusiv dezvoltarea economică și a turismului.

Acțiuni indicative:

- Investiții (reabilitare, modernizare, extindere) în rețeaua de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă, precum și măsuri pentru reducerea impacturilor semnificative asupra IVA și realizarea conectivității coridoarelor ecologice (doar acolo unde este relevant), realizarea/amenajarea/extinderea de piste de biciclete și dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi de-a lungul drumurilor județene, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme (de ex. realizarea de perdele forestiere, etc);
- Investiții (reabilitare, modernizare, extindere) pentru decongestionarea și fluidizarea traficului prin intervenții în infrastructura rutieră de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă, inclusiv în zona urbană (pasaje, noduri rutiere, extinderi la 4 benzi, variante ocolitoare, poduri, etc).

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus, se va finanța și realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru participanții la trafic, drept activități conexe ale proiectelor vizate. Măsurile orientative enumerate mai jos se vor aplica în funcție de specificul și necesitatea fiecărui drum județean:

- amenajări de tip intersecție giratorie pentru intersecțiile la nivel;
- introducerea sectoarelor de drum de 2+1 benzi de circulație (unde este cazul);
- parapete de siguranță, acostament;
- pasarele pietonale;
- sisteme de management al traficului;
- iluminarea drumului public pe timp de noapte, în special în intersecții și în zonele cu activitate pietonală, precum și a trecerilor pentru pietoni;
- materiale retro-reflectorizante pentru a asigura vizibilitatea;
- marcaje rezonatoare, orizontale și verticale;
- limitatoare de viteză în localități rurale pe drumuri cu o singură bandă;
- trotuare și alveole (unde este cazul);
- benzi dedicate pentru viraje la stânga (unde este cazul), etc.

Drumurile publice pot fi prevăzute cu stații amenajate în afara fluxului circulației, pentru oprirea mijloacelor de transport în comun.

Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare pentru selectarea proiectelor:

- conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă;
- conectivitatea zonelor rurale cu aglomerările urbane;
- concordanța cu documentele strategice relevante, inclusiv prioritizarea la nivel regional;
- numărul de persoane (populație aflată în localitățile traversate) deservit de drumul județean respectiv, pentru asigurarea conexiunii cu rețeaua TEN-T;
- capacitatea financiară și administrativă de realizare și menținere a investiției preconizate de către UAT-urile beneficiar(e);
- calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectelor;
- complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (POT, PNRR, PNDL, etc.);
- respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea.

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus, se va finanța și infrastructura edilitară necesară, ca și activități auxiliare ale proiectelor vizate. Nu vor fi finanțate lucrări și investiții ce privesc mentenanța / întreținerea drumurilor județene.

Acțiunile prevăzute în Prioritatea 4 vor fi corelate cu obiectivele strategice identificate în **Master Planul General de Transport al României și Planul Investițional privind dezvoltarea infrastructurii de transport a României pe perioada 2020-2030**, cu măsurile propuse prin PNCPA și complementare cu acțiunile propuse prin POT 2021-2027. De asemenea, există complementarități cu PNRR, PNDR, PNS, precum și cu programe comunitare (MIE, Orizont Europa, PTD, Interreg VI A RO-BG, Interreg Europe și Invest EU).

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autoritățile publice;
- Mediul de afaceri;
- Populația din cadrul municipiilor, orașelor și comunelor;

- Participanții la trafic.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de elaborare a PRSM 2021 – 2027, un rol important este acordat principiului complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate de UE.

Pentru acțiunile indicative din cadrul O.S. c(ii), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițatoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și ȋntelor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative mai sus menționate vor contribui activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 1B – Mobilitate feroviară, rutieră și aeriană, acțiunea 1 ce vizează realizarea finalizării rețelei centrale TEN-T (feroviare și rutiere) care traversează regiunea Dunării, luând în considerare provocările de mediu, economice și politice, în special în zonele transfrontaliere și acțiunea 5, care urmărește îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere regionale / locale și a accesului la zonele rurale prin facilitarea infrastructurii de transport secundar și terțiar.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Plevn, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse, caracterizate prin beneficii ce țin de creșterea accesibilității la rețeaua TEN-T, precum și de creșterea siguranței rutiere sunt de o asemenea natură încât nu se pot genera venituri sau economii suplimentare care să le facă atractive pentru implementarea unor instrumente financiare. Prin urmare, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TENT-T	Km	0,00	283,00
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	0,00	41,00

P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	0,00	89,00
----	--------	------	----------------------	-------	---	------------------------------------	------	-------

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR55	Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate	pasager-km/an	272.686.782,00	2015	296.072.400,00	Sistem de monitorizare	Ținta se datorează contribuției drumurilor modernizate / reabilitate.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	083. Infrastructuri pentru bicicliști	7.000.000,00
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	3.000.000,00
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	093. Alte drumuri reconstruite sau modernizate (autostrăzi, drumuri naționale, regionale sau locale)	181.375.000,00
P4	RSO3.2	Total			191.375.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	191.375.000,00
P4	RSO3.2	Total			191.375.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	191.375.000,00
P4	RSO3.2	Total			191.375.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P4	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	191.375.000,00
P4	RSO3.2	Total			191.375.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: P5. O regiune educată

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

MEF – RO (CE, 2021) și strategiile naționale (*SRPTȘ*, *SEFP*, *SNÎT*, *SMIE*, *SDER*, *SNDPFI*) evidențiază necesitatea investițiilor în infrastructura educațională și sistemul de educație. Studiul pe tema riscului educațional al școlilor din RO (IRSE, 2019) ilustrează însă necesitatea alocării echitabile și proporționale a fondurilor în funcție de riscul educațional al școlilor, în vederea combaterii discriminării și segregării.

Sistemul educațional RSM se confruntă cu probleme legate de infrastructura subdimensionată în urban, degradată, greu accesibilă în rural și care nu asigură condiții egale de participare la o educație incluzivă și de calitate.

În 2011 – 2020 nr. unităților școlare a scăzut cu 3,6% (IL-26% și TR-6,6%), în special în urban (4,81% vs. 2,6% în rural). Nr. unităților școlare pentru anumite cicluri de educație a crescut (primar și gimnazial special - cu 50%, profesional - în urban cu 200% și în rural cu 100%, postliceal și de maiștri – dublare în urban) și se poate observa o presiune crescândă și pentru nivelul preșcolar, al cărui nr. de unități a scăzut cu peste 16% și liceal, cu o scădere cu peste 5% în urban, iar în rural de peste 26%.

Dacă în cazul învățământului preșcolar, primar și gimnazial, nr. elevilor este mare în rural (55%), în învățământul liceal, postliceal și profesional nr. elevilor este preponderent concentrat în urban-peste 85%. Acest fenomen afectează toate categoriile de învățământ din urban (AG, CL, IL, PH, TR, în special în MRJ-uri și orașele cu populația între 7.000-36.000 pers.) și școlile din mediul rural (DB și GR).

Conform IRSE, în anul școlar 2018-2019, în RSM existau 664 unități școlare cu risc socio-educational, din care 169 în urban și 495 în rural.

Un nr. mare de școli din RSM necesită lucrări de reabilitare, consolidare, modernizare și dotare. Conform datelor din 2019 furnizate de ME, existau 3.927 de unități școlare nereabilitate, din care 13% în RSM, 40% dintre acestea fiind în DB și AG. În rural 93% dintre clădiri nu aveau apă potabilă, 92% canalizare, 88% toaletă la interior, 82% internet, 75% termoficare. Lipsa facilităților (biblioteci, laboratoare, săli de sport, ateliere) se manifestă în special în PH, DB, AG, TR.

Infrastructura este greu accesibilă în rural, în special pentru elevii cu dizabilități fizice. Elevii cu dizabilități sunt afectați în mod disproporționat de timpul de navetă și de distanța până la școală, de lipsa utilităților și a facilităților de acces, în special în rural. Referitor la facilitățile de acces în școli, CL deține cel mai mare procent de școli fără rampe de acces-58%, urmat de GR-46% și AG-43%. În ceea ce privește accesibilitatea scăzută a transportului școlar, RSM are un nr. mare de așezări rurale, cu o slabă accesibilitate și puține opțiuni de transport, DB fiind printre județele cu cel mai mare nivel de inaccesibilitate din țară. Este urmat de PH și județele din sudul RSM (cf. SMIE). Problema accesibilității la alternative de transport se agravează pe măsură ce elevii avansează de la un nivel de învățământ la altul, în special pentru ÎPT. În acest sens, în cazul școlilor greu accesibile (în special din rural) în care învață un nr. redus de elevi, se va realiza o analiză a necesității achiziționării de microbuze școlare pentru a facilita transportul elevilor la și dinspre școală.

Discrepanțe majore între elevii romi și restul elevilor sunt înregistrate în ceea ce privește participarea școlară, nivelul de performanță și abandon, precum și referitor la tratamentul diferențiat, atât în privința calității actului didactic, cât și al discriminării și segregării. Conform RPL 2011, procentul populației de etnie rromă este mai ridicat în RSM (3,89%), comparativ cu media RO (3,09%). Județele CL, GR, IL, DB dețin procente ridicate privind etnicii romi. Conform PDR SM 2021-2027, accesul la educație în rândul populației de etnie rromă este foarte redus, 25% dintre aceștia sunt analfabeți iar nr. persoanelor cu dizabilități este foarte ridicat-114.000 la nivelul RSM, cu o rată a analfabetismului de circa 6 ori mai mare decât media națională. În plus, 37% din copiii rromi sunt înscriși în învățământul preșcolar (CE, Report on the implementation of national Roma integration strategies 2019) iar 53% au absolvit doar învățământul primar (RȚ, 2020). Totodată, conform datelor colectate din RSM, la nivelul anului școlar 2021-2022, procentul de elevi de etnie roma era de 5,4%.

Investițiile vor contribui la diminuarea decalajului rural-urban și urmează principiile desegregării și nediscriminării, având ca scop combaterea inegalităților teritoriale, segregării spațiale și educaționale la toate nivelurile educaționale, promovarea accesului neîngrădit la servicii de masă favorabile incluziunii în educație, în special pentru elevii ce provin din grupurile marginalizate pe criterii de etnie, dizabilități și CES, a statutului socioeconomic al părinților/familiilor, etc. Totodată, nu vor exista investiții care să mențină sau să conducă la segregarea/izolarea grupurilor marginalizate. În plus, acestea se vor baza pe rezultatele cartografierii nevoilor de infrastructură în educație inclusiv la nivel micro regional/local, care iau în considerare inegalitățile teritoriale, segregarea spațială și educațională și schimbările demografice. Investițiile finanțate vor lua în considerare rezultatele proiectului TSI “Consolidarea managementului sistemului de educație din România” la momentul la care acestea vor fi disponibile și vor fi transpuse în legislația națională, în cazul apelurilor lansate după intrarea în vigoare a legislației revizuite.

Acțiuni indicative:

- Construirea/reabilitarea/modernizarea/consolidarea/extinderea/dotarea infrastructurii educaționale publice destinate educației pentru nivelul antepreșcolar și preșcolar (creșe, grădinițe);
- Construirea/reabilitarea/modernizarea/consolidarea/extinderea/dotarea infrastructurii educaționale publice și a campusurilor școlare pentru învățământul general obligatoriu public (învățământul primar și secundar, inclusiv asigurarea de spații pentru Programul Școală după Școală (SDS), liceal și postliceal, centre de excelență, palatele și cluburile copiilor, etc.);

- Construirea/reabilitarea/modernizarea/consolidarea/extinderea/dotarea unităților de învățământ publice și a campusurilor școlare publice pentru formarea profesională prin învățământ profesional și tehnic (școli profesionale), învățământ dual public;
- Construirea/reabilitarea/modernizarea/consolidarea/extinderea și dotarea infrastructurii sportive și de artă asociate unităților de învățământ publice, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ publice;
- Reabilitarea/ modernizarea/ dotarea infrastructurii aferente centrelor regionale de formare profesională a adulților;
- Achiziționarea de autobuze/microbuze școlare pentru școlile din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare.

Prioritate la finanțare vor avea unitățile școlare cu cele mai mari numere totale de elevi, cu pondere ridicată a profesorilor calificați, a elevilor de clasa a VIII, a elevilor înscriși la Evaluarea Națională și apartenența unităților școlare de localitățile marginalizate (conform cu ambele Atlase ale Comunităților Marginalizate, elaborate de MDLPA și BM).

Complementar, unitățile școlare aflate la polul opus vor beneficia doar de finanțarea transportului pentru elevi în vederea facilitării accesului acestora la învățământ de înaltă calitate, incluziv și desegregat.

Nu vor fi eligibile proiectele ce vizează doar dotări, ci proiectele integrate ce presupun lucrări cu autorizație de construire.

Finanțarea investițiilor va fi condiționată de realizarea unei autoevaluări privind segregarea școlară la nivelul unității de învățământ, însoțită dacă este cazul, de un plan de acțiune ce va conține măsuri de soluționare, propuse a fi finanțate prin proiect, în limita de flexibilitate. Autoevaluarea va fi analizată de AM în procesul de evaluare și selecție.

MEF–RO 2021 relevă faptul că „pandemia a avut un impact negativ asupra bunăstării elevilor și riscă să agraveze rezultatele și inegalitățile în educație. Elevii din medii defavorizate, inclusiv elevii romi și cei din zonele rurale, au fost afectați în mod deosebit” în timp ce RT 2020 susține că dobândirea de competențe digitale rămâne limitată. PRSM sprijină acțiuni de digitalizare a învățământului preuniversitar, profesional și tehnic/dual în vederea dezvoltării de aplicații și soluții pentru digitalizarea procesului educațional, precum și dotarea cu echipamentele necesare.

Intervențiile nu vor viza acțiunile care fac referire la infrastructura de învățământ agricol, cum sunt liceele agricole și învățământul dual de tip parteneriat între școli tehnice și ferme-unități de procesare/IMM-uri localizate în rural.

Acțiunile indicative sprijinite prin PRSM vor fi complementare celor sprijinite la nivel național prin POCIDIF, POEO, PNDR, PNS, POIDS, PNRR iar la nivel comunitar prin Erasmus+, Corpul European de Solidaritate, PTD, INTERREG VI A RO- BG, PCEDV, Orizont Europa, Europa Digitală și InvestEU.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autoritățile publice;
- Elevi, personal didactic și nedidactic implicat în procesul de învățământ;
- Populația din cadrul municipiilor, orașelor și comunelor.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Intervențiile propuse vor contribui la reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și reducerea absenteismului (în special pentru elevii de vârstă mică, fete și elevii cu dizabilități) prin reducerea timpului de navetă și a posibilelor îngrijorări legate de siguranța în timpul transportului.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se are în vedere aplicarea de instrumente teritoriale, acțiunile indicative putând fi implementate pe întreg teritoriul regiunii, atât în zonele urbane cât și în cele rurale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Un rol important în procesul de elaborare a PRSM 2021 – 2027 îl are principiul complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate de UE, în special cu Programul Transnațional Dunărea.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. d(ii), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițatoare a SUERD, România, prin regiunile sale, își propune să participe la atingerea obiectivelor și ȋntelor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative mai sus menționate contribuie activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD, prin contribuția adusă AP 9 – Oameni și abilități, în special Acțiunea 5 ce vizează consolidarea educației și formării profesionale, mai ales a învățării la locul de muncă sub toate formele sale și Acțiunea 8 ce vizează educația inclusivă - reducerea abandonului școlar timpuriu și îmbunătățirea accesului la educație de calitate și favorabilă incluziunii, inclusiv al grupurilor defavorizate.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul RO – BG, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Plevne, Vratsa, Montana, Vidin).

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Nu există suficient potențial pentru utilizarea instrumentelor financiare. Acțiunile indicative propuse, caracterizate prin beneficii sociale și de creșterea accesului la educație și formare profesională sunt de o asemenea natură, încât nu se pot genera venituri sau economii suplimentare care să le facă atractive pentru implementarea unor instrumente financiare. Prin urmare, forma de sprijin utilizată va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO66	Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	persoane	0,00	1.895,00
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO67	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	persoane	0,00	10.601,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	1.675,00	2020	1.675,00	Sistem de monitorizare	Estimat în baza valorilor din perioada 2014-2020.
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	9.371,00	2020	9.371,00	Sistem de monitorizare	Estimat în baza valorilor din perioada 2014-2020.

P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	9SR2	Procentul de utilizatori ai structurilor educationale noi sau modernizate care aparțin grupurilor vulnerabile	Procent	0,00	2022	2,70	Sistem de monitorizare	Estimat în baza datelor primite de la Inspectoratele Școlare Județene din RSM, anul școlar 2021-2022
----	--------	------	----------------------	------	---	---------	------	------	------	------------------------	--

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	121. Infrastructuri pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari	6.331.000,00
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	122. Infrastructuri pentru învățământul primar și secundar	14.881.750,00
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	124. Infrastructuri pentru educația și formarea profesională și educația adulților	14.499.844,00
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	172. Finanțare încrucișată în cadrul FEDR (sprijin acordat acțiunilor de tip FSE+, necesare pentru implementarea părții FEDR a operațiunii și legate direct de aceasta)	783.250,00
P5	RSO4.2	Total			36.495.844,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	36.495.844,00
P5	RSO4.2	Total			36.495.844,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	36.495.844,00

P5	RSO4.2	Total			36.495.844,00
----	--------	-------	--	--	---------------

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P5	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	36.495.844,00
P5	RSO4.2	Total			36.495.844,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: P6. O regiune atractivă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Expansiunea urbană necontrolată și nesustenabilă precum și distrugerea patrimoniului cultural și industrial generează probleme atât de ordin social, cât și de mediu. Potrivit Noii Politici Urbane a României, golirea și slăbirea nucleului urban determină provocări legate de întreținerea infrastructurii, degradarea și abandonarea clădirilor istorice, pierderea simțului comunității și reducerea calității vieții. În timp ce centrele istorice ale orașelor au fost planificate în jurul comunităților dense, pietonale și active, cu un amestec sănătos de funcții, multe dintre acestea suferă acum de scăderi semnificative ale calității locuințelor și sunt sufocate de trafic și vehicule parcate.

Peisajul cultural urban a fost agresat în lipsa unor strategii sau politici integrate ale zonelor protejate ale MRJ-urilor sau din lipsa de viziune a proiectelor urbane. Presiunile economice au dus la degradarea zonelor protejate și a centrelor orașelor prin intervenții arhitecturale care răspund nevoilor de moment ale pieței imobiliare, în detrimentul unei strategii de dezvoltare durabile, pe termen lung. La nivel regional, numărul și calitatea spațiilor publice urbane este destul de scăzută, iar multe clădiri istorice se află într-o stare avansată de degradare. În vederea soluționării acestor provocări, orașele trebuie să se concentreze pe restaurarea istorică în scopuri de agrement, stimulând turismul și economia, cu impact pozitiv asupra calității vieții comunităților.

În contextul în care obiectivele de patrimoniu cultural din regiune se află într-un stadiu precar de conservare și degradare sau nu sunt introduse în circuitul turistico-economic, principalele acțiuni care vor fi finanțate trebuie să se concentreze asupra unor activități precum protecția, conservarea și valorificarea durabilă a obiectivelor de patrimoniu care să conducă la salvarea acestora de la o dispariție iminentă și la diminuarea gradului de degradare, precum și la gestionarea riguroasă a acestora, în privința condițiilor de vizitare, a gradului de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, care, în prezent, călătoresc în scopuri turistice într-un număr tot mai mare.

În ceea ce privește localizarea acestor obiective de patrimoniu, potrivit Listei Monumentelor Istorice (2015), în regiune există un număr de 146 monumente istorice de tip A, situate pe teritoriul municipiilor reședință de județ, în special în Târgoviște (74) și Ploiești (33).

Valorificarea atracțiilor turistice din regiune poate contribui la creșterea economică a unor centre urbane în declin, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori.

Infrastructura deficitară pentru agrement determină un număr redus de turiști/vizitatori, care să petreacă un sejur cât mai îndelungat și care să efectueze cheltuieli în scop turistic. O destinație turistică viabilă trebuie să dispună de o infrastructură turistică de agrement cât mai variată, care să acopere cererea de-a lungul întregului sezon turistic. În regiune, pe teritoriul municipiilor reședință de județ există 3 tabere, situate în localitățile: Pitești, Giurgiu, Alexandria. Acestea se află într-o stare de degradare avansată a clădirilor și a utilităților aferente și necesită investiții de reabilitare și dotare.

În selecția proiectelor de turism se va urmări:

- să fie susținute de o analiză adecvată a cererii și de evaluare a nevoilor;
- coordonarea cu proiectele din zonele învecinate, evitând suprapunerea;
- să aibă un impact dincolo de proiectul în sine asupra stimulării activității turistice în regiune;
- să fie sustenabile și să fie întreținute corespunzător în anii ulteriori finalizării.

Vor avea prioritate la finanțare acele obiective de patrimoniu localizate în zone conectate la creșterea economică, a căror restaurare va contribui în mod direct la creșterea competitivității arealului în care sunt localizate. Intervențiile vor urmări cele mai bune practici de conservare, întreținere și modernizare a patrimoniului cultural la nivel European.

Implementarea acestor tipuri de acțiuni va contribui la conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural bazate pe o abordare durabilă, echilibrat distribuite între latura comercială și cea de protecție a mediului, cu beneficii majore pentru mediul și comunitățile locale. Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural, dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului.

Fiind o regiune bogată în destinații culturale și turistice, intervențiile din perioada următoare pot descătușa potențialul de dezvoltare, dat fiind efectul multiplicator, pe care investițiile în turism și patrimoniu cultural îl au de regulă.

Aceste măsuri de sprijin vor contribui la diversificarea economiei regionale, la stimularea antreprenoriatului, în special în cadrul IMM-urilor, la crearea de locuri de muncă durabile și la sprijinirea dezvoltării locale.

Acțiuni indicative:

- Protecția, conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural prin activități de restaurare, consolidare, extindere, accesibilizare și dotare

(pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural imobil) a monumentelor istorice de categoria A, inclusiv servicii de digitizare/digitalizare în scop educativ, precum și activități de marketing și promovare turistică;

- Investiții (reabilitare/modernizare/extindere și dotare) în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii de turism și/sau agrement;
- Investiții de regenerare urbană (creare/modernizare/reabilitare/extindere/dotare) în spațiile destinate utilizării publice (parcuri, zone verzi de mici dimensiuni, piațete, scuaruri, piețe publice, locuri de joacă pentru copii, piețe agroalimentare, etc.) prin demolarea clădirilor/structurilor situate pe terenurile supuse intervențiilor, amenajarea spațiilor verzi (aducerea terenului la starea inițială; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foșoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), precum și crearea de facilități pentru activități sportive și recreative de mici dimensiuni (ex. terenuri de sport, etc.), instalare rețele Wi-Fi, iluminat public și supraveghere video în spațiile publice, dotare cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, etc.). De asemenea, sunt eligibile ca activități conexe pe amplasamentul proiectului de regenerare urbană și înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice, inclusiv realizare alei pietonale, trotuare, piste de biciclete, reabilitare/modernizare parcuri și căi de acces, modernizarea străzilor urbane adiacente terenurilor supuse intervențiilor (în situații excepționale, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru a asigura funcționalitatea proiectului integrat de regenerare urbană);
- Elaborare/actualizare SIDU.

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus, se va finanța și infrastructura edilitară necesară, ce face parte din amplasamentul proiectului.

Nu vor fi eligibile proiectele care prevăd doar investiții în activitățile conexe mai sus menționate.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care sunt complementare altor proiecte din cadrul SIDU.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care vor dezvolta planuri de finanțare complementare, inclusiv fonduri private, pentru a încuraja utilizarea surselor proprii de venituri și pentru a asigura sustenabilitatea financiară.

Acțiunile de mai sus sunt complementare celor finanțate la nivel național prin POIDS, POCIDIF, PNDR, PNS și PNRR, precum și cu cele de la nivel comunitar (Europa Digitală, Europa Creativă, Orizont Europa, PTD, LIFE, Erasmus+, PPU, InvestEU, React-EU și INTERREGVI A RO-BG).

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autoritățile publice locale și centrale;
- Mediul de afaceri;
- Populația din MRJ-uri și zonele urbane funcționale aferente acestora;
- Vizitatori și turiști;
- Clerul și enoriașii;
- Elevi, studenți, personal didactic și nedidactic.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc), favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

În cadrul acestui O.S proiectele vor viza zona urbană a municipiilor reședință de județ sau a zonelor urbane funcționale ale acestora. Drept instrument teritorial se vor utiliza strategiile integrate de dezvoltare urbană (SIDU), ce vor fi elaborate la nivelul municipiilor reședință de județ sau a zonelor urbane funcționale ale acestora. Aceste strategii teritoriale, ce cuprind sprijin pentru zonele urbane, vor contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR.

În ceea ce privește mecanismul de guvernanță al SIDU, Autoritățile Teritoriale pentru zonele urbane/ zone urbane funcționale ale municipiilor reședință de județ vor fi constituite drept structuri interne în cadrul primăriilor MRJ-urilor, cu personal provenit din departamentele instituției primarului/ instituțiilor din subordine, ale primăriilor ce fac parte din respectivele zone urbane funcționale ale MRJ-urilor și ale partenerilor relevanți, respectând principiul separării funcțiilor.

Proiectele vor fi selectate de către Autoritățile Teritoriale pentru zonele urbane/ zone urbane funcționale ale municipiilor reședință de județ, în baza cuprinderii lor în cadrul SIDU, precum și în baza unei analize multicriteriale având ca factori teritoriile acoperite, grupurile țintă, contribuția proiectului la obiectivul SIDU, sinergia cu documentele strategice relevante și sinergia cu strategiile de cooperare europeană.

Autoritățile Teritoriale vor avea rolul de implementare a SIDU, de selectare și prioritizare a operațiunilor/ proiectelor din strategii, precum și de avizare a conformității proiectelor individuale ce urmează a fi depuse spre finanțare cu prevederile strategiilor de dezvoltare teritorială urbană.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Un rol important în procesul de elaborare a PRSM 2021 – 2027 îl are principiul complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate de UE, în special cu Programul Transnațional Dunărea.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. e(i), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale de promovare a culturii, patrimoniului cultural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii

semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițatoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și ȋntelor SUERD 2021 – 2027. Acȋiunile indicative mai sus menȋionate vor contribui activ la realizarea Planului de Acȋiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuȋia adusă AP 3 Cultură, Turism, Oameni pentru Oameni (acȋiunile 1,2,5 și 6) ce vizează ce vizează promovarea turismului durabil și a patrimoniului cultural în regiunea Dunării.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul România – Bulgaria, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În cazul în care un proiect este menȋionat în SIDT ca fiind complementar cu un proiect transfrontalier implementat sau în curs de implementare precum și ca fiind complementar sau contribuind la Strategia macroregională a Dunării, proiectul respectiv va obȋține un punctaj suplimentar în evaluarea relevanȋei ideilor de proiect pentru SIDT în cadrul căreia este menȋionat.

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

În vederea creșterii capacităȋii de co-finanțare a beneficiarilor pentru proiectele în domeniul infrastructurii de turism, inclusiv prin facilitarea accesului la atragerea de resurse financiare, AM PRSM intenȋionează dezvoltarea unui IF prin care se combină grantul nerambursabil cu împrumutul. Astfel, se are în vederea creșterea gradului de multiplicare a fondurilor europene.

PRSM își propune să stabilească un IF pentru ca APL să optimizeze investiȋiile în cadrul SIDU, pentru proiectele finanțate în cadrul schemelor de ajutor de stat. IF va sprijini pregătirea și implementarea proiectelor și va oferi durabilitate financiară investiȋiilor publice.

Astfel, forma IF poate include împrumuturi, combinate cu granturi pentru APL.

Pentru activităȋile/proiectele ce nu sunt generatoare de venit, un alt obstacol pentru realizarea investiȋiilor îl constituie gradul ridicat de îndatorare și lipsa capacităȋii de finanțare a autorităȋilor și instituȋiilor publice din regiune, ceea ce constituie un factor favorizant pentru un eșec important al pieȋei în RSM. Prin

urmare, în cazul clădirilor publice, forma de sprijin va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	717.715,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	11,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	7,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO114	Spații deschise create sau reabilite în zonele urbane	metri pătrați	0,00	770.788,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	124.656,00	2021	198.683,00	Institutul Național de Statistică/Sistem de monitorizare	Valoarea se bazează pe portofoliul de proiecte depuse pe OUG 88/2020. Valoarea de bază a RCR77 este stabilită la nivelul anului 2021.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	165. Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice	20.000.000,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	15.172.500,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	168. Regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice	42.978.318,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	169. Inițiative de dezvoltare teritorială, inclusiv pregătirea strategiilor teritoriale	700.000,00
P6	RSO5.1	Total			78.850.818,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	58.850.818,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	10.000.000,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	10.000.000,00
P6	RSO5.1	Total			78.850.818,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	12.534.102,00
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	66.316.716,00
P6	RSO5.1	Total			78.850.818,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	78.850.818,00
P6	RSO5.1	Total			78.850.818,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

RSM se remarcă prin existența unor zone a căror dezvoltare este limitată de caracteristicile geografice sau de profilul monoindustrial, precum și existența unui nr. mare de orașe de mici dimensiuni, amplasate în special în partea de sud a regiunii, caracterizate de un nivel scăzut al calității vieții, fapt ce impune adoptarea unor măsuri specifice pentru aceste zone. În cele 32 de orașe mici din RSM locuiesc peste 620.000 de locuitori, iar în rural locuiesc cca 1.800.000 locuitori. În condițiile în care multe orașe mici au suferit un declin socio-economic cauzat de tranziția de la economia planificată la cea de piață și de inabilitatea de a se respecializa, discrepanțele dintre marile centre urbane și orașele mici s-au adâncit până în punctul în care o parte dintre cele din urmă se aseamănă mai degrabă mediului rural. Multe dintre acestea se confruntă cu o dinamică demografică slabă, infrastructură publică deficitară, productivitate scăzută și grad de sărăcie ridicat (*Orașe mici în România, MDLPA, 2021*). Intensificarea tendinței de depopulare a localităților generează implicații multiple asupra dezvoltării teritoriale: dezechilibre din punct de vedere a dispunerii teritoriale a sistemului de așezări, creșterea presiunii urbane corelată cu degradarea spațiului urban.

Sub aspect spațial, jud. cu cea mai mare pondere a suprafeței rurale sunt AG (6.428 km²) și TR (5.294 km²), în timp ce pe ultimele două poziții se află DB (3.772 km²) și GR (3.367 km²). Zonele rurale se confruntă adesea cu provocări multiple ale unei populații îmbătrânite (și în scădere), performanțe economice scăzute, nivel redus de resurse umane calificate, acces scăzut la anumite piețe sau servicii și rate mai ridicate ale sărăciei.

În RSM, există diferențe de mărime medie a comunelor de la un județ la altul, în funcție de modul de organizare al acestora (comunele din zona montană sunt de tip răsărit, în timp ce la câmpie există comune de tip compact). Spațiul rural este fragmentat, situație ce accentuează disparitățile dintre diferitele localități, în detrimentul unei dezvoltări economico-sociale echilibrate. Astfel, așezările rurale izolate din zona montană, tind să rămână și mai izolate.

Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și a turismului sustenabil reprezintă elemente esențiale în dezvoltarea durabilă integrată și echilibrată a teritoriului RSM cu implicații asupra calității vieții și securității comunităților.

Existența unei oferte artistice accesibile cetățenilor, aprecierea și punerea în valoare a patrimoniului sunt indicatori ai vitalității culturale și trebuie integrate în planificările teritoriale pentru creșterea calității vieții în rural și urban, altul decât MRJ.

Pentru RSM, este esențial ca patrimoniul cultural să fie protejat, conservat, valorificat și promovat, aceasta dispunând de o diversitate de obiective de patrimoniu cultural și obiective turistice.

Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural, dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului.

RSM dispune de 11 tabere a căror capacitate a scăzut mult în ultimii ani, în principal din cauza degradării infrastructurii, ceea ce determină un nr. redus de turiști și vizitatori. În rural există 7 tabere situate în Moroieni, Mărgineanca, Corbeni, Nucșoara și Cheia, în timp ce în orașele mici există 4 (Amara, Bușteni, Sinaia și Zimnicea). Acestea se află într-o stare de degradare avansată a clădirilor și a utilităților și necesită investiții de reabilitare și dotare.

Deși RSM deține un patrimoniu construit protejat deosebit de bogat, în ultimii ani, un nr. mic de obiective de patrimoniu a beneficiat de investiții semnificative pentru restaurarea și valorificarea în scop turistic, multe dintre acestea aflându-se într-o stare avansată de degradare.

Potrivit Listei Monumentelor Istorice (2015), în RSM există un nr. de 1.144 monumente istorice de tip A, din care 287 de clasa A sunt situate în urban (cu excepția MRJ), în special în AG (167) și PH (80) și 857 în rural, în special în AG (334) și DB (199).

Zonele cu intensitate importantă a turismului sunt cele din zona de nord a RSM (Valea Doftanei, Valea Teleajenului, Valea Slănicului, prima parte a Văii Prahova), zonele cu agroturism (AG – pe primul loc în RSM la nr. pensiunilor agroturistice), zona montană (turismul montan – în jumătatea de nord a DB, respectiv în arealul montan (Masivele Leaota și Bucegi, cu Parcul Natural Bucegi, Văile Dâmboviței și Ialomiței, Peștera Ialomicioara, Cheile Zănoagei, Cheile Tătarului etc), precum și anumite zone cu obiective turistice și culturale dispersate. APL vizează ca și restul zonei de nord a RSM (zona montană a DB și AG) să devină destinații turistice cu valențe naționale în domeniul schiabil.

Activitățile de ecoturism se pot desfășura și în arii naturale protejate. Acest tip de activități pot contribui la protecția naturii și utilizarea rațională a resurselor naturale, prin eficientizarea consumului de energie, apă și realizarea de investiții în energii regenerabile, care pot aduce avantaje economice tuturor entităților din rural și pot crește competitivitatea destinației.

În selecția proiectelor de turism se va urmări:

- să fie susținute de o analiză adecvată a cererii și de evaluare a nevoilor;
- coordonarea cu proiectele din zonele învecinate, evitând suprapunerea;
- să aibă un impact dincolo de proiectul în sine asupra stimulării activității turistice în regiune;

- să fie sustenabile și să fie întreținute corespunzător în anii ulteriori finalizării.

Trebuie menționat că în urma consultărilor cu GTR a reieșit nevoia de finanțare a obiectivelor de patrimoniu cultural construit de categorie A localizate în rural și urban, cu excepția zonei MRJ-urilor sau a ZUF-urilor aferente.

Intervențiile vor urmări cele mai bune practici de conservare, întreținere și modernizare a patrimoniului cultural la nivel European.

Acțiuni indicative:

- Protecția, conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural prin activități de restaurare, consolidare, extindere, accesibilizare și dotare (pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural imobil) a monumentelor istorice de categoria A, inclusiv servicii de digitizare/digitalizare în scop educativ, precum și activități de marketing și promovare turistică;
- Investiții (reabilitare/modernizare/extindere și dotare) în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii de turism și/sau agrement;
- Înființarea și amenajarea traseelor turistice și a locurilor de recreere folosind soluții prietenoase cu mediul;
- Investiții de regenerare urbană (creare/modernizare/reabilitare/extindere/dotare) în spațiile destinate utilizării publice (parcuri, zone verzi de mici dimensiuni, piațete, scuaruri, piețe publice, locuri de joacă pentru copii, piețe agroalimentare, etc.) prin demolarea clădirilor/structurilor situate pe terenurile supuse intervențiilor, amenajarea spațiilor verzi (aducerea terenului la starea inițială; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), precum și crearea de facilități pentru activități sportive și recreative de mici dimensiuni (ex. terenuri de sport, etc.), instalare rețele Wi-Fi, iluminat public și supraveghere video în spațiile publice, dotare cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, etc.). De asemenea, sunt eligibile ca activități conexe pe amplasamentul proiectului de regenerare urbană și înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice, inclusiv realizare alei pietonale, trotuare, piste de biciclete, reabilitare/modernizare parcuri și căi de acces, modernizarea străzilor urbane adiacente terenurilor supuse intervențiilor (în situații excepționale, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru a asigura funcționalitatea proiectului integrat de regenerare urbană);
- Elaborarea/actualizarea SIDJ.

Menționăm că pentru toate acțiunile indicative de mai sus, se va finanța și infrastructura edilitară necesară, ce face parte din amplasamentul proiectului.

Nu vor fi eligibile proiectele care prevăd doar investiții în activitățile conexe mai sus menționate.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care sunt complementare altor proiecte din cadrul SIDJ.

Vor avea prioritate la finanțare proiectele care vor dezvolta planuri de finanțare complementare, inclusiv fonduri private, pentru a încuraja utilizarea surselor proprii de venituri și pentru a asigura sustenabilitatea financiară.

Acțiunile de mai sus sunt complementare celor finanțate la nivel RO prin POIDS, POCIDIF, PNDR, PNS și PNRR, precum și cu cele de la nivel comunitar (Europa Digitală, Europa Creativă, Orizont Europa, PTD, LIFE, Erasmus+, PPU, InvestEU, React-EU și INTERREG VI A RO-BG).

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autoritățile publice locale și centrale;
- Mediul de afaceri;
- Populația din zonele rurale și zonele urbane (altele decât MRJ-urile și/sau zonele urbane funcționale ale acestora);
- Vizitatori și turiști;
- Clerul și enoriașii;
- Elevi, studenți, personal didactic și nedidactic.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Investițiile se vor realiza cu respectarea drepturilor fundamentale și vor fi în conformitate cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Handicap, inclusiv observațiile generale ale CDPH, precum și cu principiile orizontale privind egalitatea de gen, nediscriminarea (pe bază de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală) și accesibilitatea. Aceste aspecte vor fi respectate atât în faza de elaborare cât și în cea de implementare a programului.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul PRSM 2021 – 2027 s-a avut în vedere o abordare orizontală prin care să se realizeze integrarea acestui principiu în toate fazele PR (programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare) la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a PRSM s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de șanse (precum direcțiile județene ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma și alte categorii dezavantajate, etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziune și non-discriminare va reprezenta o condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Pe de altă parte, se va încuraja și implementarea de acțiuni suplimentare (de ex. accesibilizarea spațiilor publice, etc) favorabile incluziunii și diversității. Astfel, principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin PR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

În cadrul acestui O.S proiectele vor viza atât zona rurală, cât și zona urbană/ZUF aferentă celorlalte municipii și orașe, cu excepția zonei municipiilor reședință de județ sau a zonelor urbane funcționale ale MRJ-urilor, ce sunt eligibile în cadrul O.S. e(i). Tot în cadrul O.S.e(ii) se vor finanța investițiile consiliilor județene situate pe teritoriul MRJ-urilor.

Drept instrument teritorial se vor utiliza strategiile integrate de dezvoltare județeană (SIDJ), ce vor fi elaborate la nivelul CJ și care vor include proiectele aferente localităților rurale, precum și zonei urbane/ZUF aferentă celorlalte municipii și orașe, altele decât municipiile reședință de județ/ZUF ale acestora. Deși aceste strategii teritoriale includ și sprijin pentru zonele urbane, acest sprijin nu va contribui la alocarea urbană de 8%, prevăzută la art.11 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind FEDR.

În ceea ce privește mecanismul de guvernare al SIDJ, Autoritățile Teritoriale vor fi constituite drept structuri interne în cadrul consiliilor județene, cu personal provenit din departamentele CJ/instituțiilor din subordine, din reprezentanți ai comunelor și/ sau tuturor partenerilor relevanți, respectând principiul separării funcțiilor.

Proiectele vor fi selectate de către Autoritățile Teritoriale pentru zona geografică acoperită de SIDJ, în baza cuprinderii lor în cadrul SIDJ, precum și în baza unei analize multicriteriale, având ca factori teritoriile acoperite, grupurile țintă, contribuția proiectului la obiectivul SIDJ, sinergia cu documentele strategice relevante și sinergia cu strategiile de cooperare europeană.

Autoritățile Teritoriale vor avea rolul de implementare a SIDJ, de selectare și prioritizare a operațiunilor/ proiectelor din strategii, precum și de avizare a conformității proiectelor individuale ce urmează a fi depuse spre finanțare cu prevederile SIDJ.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Un rol important în procesul de elaborare a PRSM 2021 – 2027 îl are principiul complementarității și realizării de sinergii cu programele finanțate de UE, în special cu PTD.

Pentru acțiunile indicative aferente O.S. e(ii), se vor încuraja și proiectele comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale de promovare a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât zonele urbane. Proiectele vor viza crearea de parteneriate și realizarea de activități de cooperare la nivel interregional cu alte regiuni din EU de câte ori se consideră că o astfel de abordare poate aduce valoare adăugată sau beneficii semnificative obiectivelor programului.

Astfel, în calitate de co-inițitoare a SUERD, România, prin regiunile sale își propune să participe la atingerea obiectivelor și țințelor SUERD 2021 – 2027. Acțiunile indicative mai sus menționate vor contribui activ la realizarea Planului de Acțiune al SUERD 2021 – 2027, prin contribuția adusă AP 3 Cultură, Turism, Oameni pentru Oameni (acț. 1,2,5 și 6) ce vizează promovarea turismului durabil și a patrimoniului cultural în regiunea Dunării.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, RSM deține o expertiză bogată datorată implicării beneficiarilor din regiune în programul RO – BG, cu parteneri din cele 8 districte eligibile ale Bulgariei (Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana, Vidin).

În cazul în care un proiect este menționat în SIDT ca fiind complementar cu un proiect transfrontalier implementat sau în curs de implementare precum și ca fiind complementar sau contribuind la Strategia macroregională a Dunării, proiectul respectiv va obține un punctaj suplimentar în evaluarea relevanței ideilor de proiect pentru SIDT în cadrul căreia este menționat.

În vederea asigurării unei mai bune coordonări/monitorizări a implementării programului și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transfrontalier, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, AM RO-BG va fi invitată să facă parte din CM PRSM.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

În vederea creșterii capacității de co-finanțare a beneficiarilor pentru proiectele în domeniul infrastructurii de turism, inclusiv prin facilitarea accesului la atragerea de resurse financiare, AM PRSM intenționează dezvoltarea unui IF prin care se combină grantul nerambursabil cu împrumutul. Astfel, se are în vedere creșterea gradului de multiplicare a fondurilor europene.

PRSM își propune să stabilească un IF pentru ca APL să optimizeze investițiile în cadrul SIDJ, pentru proiectele finanțate în cadrul schemelor de ajutor de stat. IF va sprijini pregătirea și implementarea proiectelor și va oferi durabilitate financiară investițiilor publice.

Astfel, forma IF poate include împrumuturi, combinate cu granturi pentru APL.

Pentru activitățile/proiectele ce nu sunt generatoare de venit, un alt obstacol pentru realizarea investițiilor îl constituie gradul ridicat de îndatorare și lipsa capacității de finanțare a autorităților și instituțiilor publice din regiune, ceea ce constituie un factor favorizant pentru un eșec important al pieței în RSM. Prin urmare, în cazul clădirilor publice, forma de sprijin va fi grantul nerambursabil.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	312.407,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	14,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	16,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO114	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	metri pătrați	0,00	336.238,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	407.692,00	2021	700.491,00	Institutul Național de Statistică/Sistem de monitorizare	Valoarea se bazează pe portofoliul de proiecte depuse pe OUG 88/2020. Valoarea de bază a RCR77 este stabilită la nivelul anului 2021.

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	165. Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice	8.995.978,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	11.868.397,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	167. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului în afara siturilor Natura 2000	43.672.500,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	168. Regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice	28.959.307,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	169. Inițiative de dezvoltare teritorială, inclusiv pregătirea strategiilor teritoriale	700.000,00
P6	RSO5.2	Total			94.196.182,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	54.196.182,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	20.000.000,00
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	20.000.000,00

P6	RSO5.2	Total			94.196.182,00
----	--------	-------	--	--	---------------

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	24. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Alte tipuri de teritorii vizate	94.196.182,00
P6	RSO5.2	Total			94.196.182,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P6	RSO5.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	94.196.182,00
P6	RSO5.2	Total			94.196.182,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”

2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: P7. Asigurarea funcționării sistemului de management al POR Sud Muntenia

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) din RDC

2.2.1.1. Intervenție a fondurilor

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC

AT la nivelul PR va avea în vedere un plan de măsuri pentru finanțarea cheltuielilor necesare implementării PRSM, cu accent pe profesionalizarea personalului, asigurarea funcționării sistemului de management și control, comunicare și informare, îmbunătățirea capacității administrative a potențialilor beneficiari și a beneficiarilor, precum și asigurarea unui cadru partenerial transparent și participativ.

Așa cum reiese atât din experiența anterioară, cât și din studiile și evaluările realizate, disponibilitatea resurselor necesare sprijinirii funcționării sistemului de implementare POR în perioada de programare 2014-2020 s-a dovedit a fi de o deosebită importanță. În acest sens, este necesară sprijinirea activităților specifice implementării POR (pregătirea de proiecte, programarea, evaluarea, selecția, verificarea și plata cheltuielilor, auditul și monitorizarea proiectelor finanțate, etc), precum și susținerea sistemului de management și control al acestuia.

Sistemul de management și control al PRSM este format din Autoritatea de Management constituită la nivel regional, în cadrul ADR Sud Muntenia, ACP din cadrul MFP și AA din cadrul CCR, totodată existând posibilitatea, conform HG 936/2020 de delegare a unor atribuții unor organisme intermediare.

Delegarea atribuțiilor pentru organismele intermediare (dacă este cazul) va fi realizată prin intermediul acordurilor de delegare a atribuțiilor, ce vor fi încheiate pe toată durata programului de către Autoritatea de Management a PRSM cu fiecare organism intermediar.

De asemenea în contextul art. 29 al RDC, la nivelul municipiilor reședință de județ și la nivelul consiliilor județene se vor înființa autorități teritoriale, structuri funcționale care au responsabilitatea îndeplinirii selecției operațiunilor, în conformitate cu prevederile regulamentului.

În acest sens, se acordă o atenție deosebită măsurilor de întărire a capacității administrative, inclusiv la nivelul instituțiilor și/sau autorităților publice potențial beneficiare, având în vedere că activitatea acestora este direct proporțională cu performanța programului. Aceste măsuri vor conferi instituțiilor și/sau autorităților publice posibilitatea de a atrage, respectiv menține în activitate resurse umane cu calificare și experiență relevantă. Măsurile privind antifraudă vor fi complementare cu cele prevăzute la nivel național, specificate în Acordul de Parteneriat și finanțate prin POAT.

Capacitatea administrativă a beneficiarilor publici în a pregăti proiecte mature și a le implementa eficient trebuie susținută având în vedere ponderea acestei categorii de beneficiari la nivelul alocării PRSM.

Comunicarea și cooperarea inter-instituțională s-au dovedit aspecte esențiale pentru succesul implementării. În acest sens, este nevoie de asigurarea unor mecanisme funcționale între beneficiarii proiectelor și autoritățile / instituțiile cu atribuții de politică publică (de ex. în domeniul educației).

Pentru a promova transparența, se va avea analiza oportunitatea utilizării pactelor de integritate, ținând cont de lecțiile învățate din aplicarea în România a programului pilot al Comisiei Europene și a prevederilor legale în vigoare.

Acțiuni indicative:

- **Asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PRSM, inclusiv:**
 - sprijinirea AMPR SM și a OI (dacă este cazul) inclusiv prin costuri administrative, respectiv de personal pentru implementarea diferitelor etape ale PR (identificarea și dezvoltarea proiectelor, pregătirea și întocmirea de documentații tehnico-economice pentru proiecte, programare, pregătire/lansare ghiduri, selecție, evaluare tehnică și financiară, contractare, monitorizare, management financiar, control și audit proiecte);
 - achiziția de bunuri și servicii necesare desfășurării activităților specifice AM PRSM / OI PR;
 - închirierea de spații de birouri/arhivă pentru AM PRSM (inclusiv costuri legate de amortizarea acestor spații);
 - sprijin (organizatoric/logistic) pentru asigurarea cadrului partenerial al PRSM: Comitet de Monitorizare, comitete/grupuri de lucru implicate în implementarea programului cu participarea reprezentanților din mediul privat, ai organizațiilor neguvernamentale, reprezentanților autorităților publice locale și regionale, etc;
 - sprijinirea activităților Organismului Intermediar (inclusiv costuri de personal) necesare pentru închiderea Programului Operațional Regional 2014 – 2020 (monitorizare ex-post, închidere de program etc) având în vedere inclusiv asigurarea tranziției personalului către AM PRSM.
- **Asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului**
 - elaborare studii/analize/expertize specifice pentru POR 2014 – 2020, PR Sud Muntenia și PDR Sud Muntenia 2021 - 2027 (inclusiv ca suport pentru evaluarea cadrului de performanță, elaborarea rapoartelor de progres, costuri simplificate etc.);
 - sprijinirea pregătirii PRSM, PDR Sud Muntenia, RIS3 și a oricărei altei strategii/studiu necesare pentru perioada de programare post 2027 (studii, analize, pregătirea de proiecte, cadru partenerial/ consultări publice, lansare PRSM, elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea RIS3 și a MDA, etc.).

- **Întărirea capacității administrative a AM PRSM, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora, inclusiv prin:**
 - sprijinirea dezvoltării capacității administrative a instituțiilor implicate în sistemul de management și control al PRSM prin organizarea de întâlniri de lucru, schimburi de experiență și bune practici și sesiuni specifice de instruire pe domenii de interes în implementarea fondurilor: achiziții publice, managementul proiectelor cu finanțare europeană, ajutor de stat, nereguli, prevenirea corecțiilor financiare, managementul neregulilor, antifraudă, dezvoltarea abilităților tehnice ale personalului, etc;
 - întărirea capacității de implementare la nivelul potențialilor beneficiari, a entităților beneficiare de finanțare și a organismelor care concurează la implementarea programului, inclusiv prin asigurarea informării prin structuri de tip Help-desk;
 - sprijinirea dezvoltării capacității administrative a beneficiarilor și a potențialilor beneficiari ai PRSM prin organizarea de sesiuni specifice de instruire în scopul îmbunătățirii cunoștințelor și a competențelor acestora (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere etc);
 - susținerea activităților structurii de sprijinire a dezvoltării urbane / teritoriale, în vederea furnizării de sprijin autorităților locale.
- **Asigurarea transparenței și promovării PRSM, inclusiv prin:**
 - sprijin pentru elaborarea și implementarea Strategiei/Planului de comunicare;
 - organizarea de evenimente de comunicare, informare și promovare, campanii mass-media;
 - dezvoltarea și gestionarea instrumentelor/campaniilor de comunicare;
 - alte activități de informare și comunicare specifice PR Sud Muntenia, realizarea și distribuirea de materiale informative și publicitare, vizite la proiecte etc.

Drept măsură de simplificare administrativă, în implementarea acestei priorități se va utiliza o rată forfetară de 15% aplicată la cheltuielile directe cu personalul eligibile.

Acțiunile indicative de mai sus sunt complementare atât cu cele din programele finanțate la nivel național prin POAT și PNRR, cât și cu cele finanțate la nivel comunitar prin Proiectele Pilot și Acțiunile Pregătitoare, JASPERS, SOCPL, URBACT, LIFE, REACT-EU și ELENA.

Acțiunile indicative au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, având în vedere că au fost evaluate ca fiind compatibile cu Orientările Tehnice DNSH în temeiul MRR.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Principalele grupuri țintă:

- Autorități publice;
- Angajații din cadrul entităților implicate în sistemul de management și control PR;
- Potențiali beneficiari;
- Mediul de afaceri;
- Mediul academic și de cercetare;
- Mediul educațional – preșcolari, elevi, studenți, personal didactic și nedidactic;
- Societatea civilă și organizații non-guvernamentale;
- Publicul larg.

2.2.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (ii) din RDC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
FEDR	Mai puțin dezvoltate	9SO3	Personal finanțat de FEDR și Fondul de coeziune	Număr	72,00	90,00

2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (iv) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
P7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	179. Informare și comunicare	1.738.470,00
P7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	180. Pregătire, implementare, monitorizare și control	50.791.130,00

P7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	181. Evaluare și studii, culegere de date	1.883.343,00
P7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	182. Consolidarea capacității autorităților din statele membre, beneficiarilor și partenerilor relevanți	2.173.087,00
P7	Total			56.586.030,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
P7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	56.586.030,00
P7	Total			56.586.030,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

3. Planul de finanțare

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctele (i)-(iii), articolul 112 alineatele (1), (2) și (3) și articolele 14 și 26 din RDC

3.1. Transferuri și contribuții (1)

Referință: articolele 14, 26 și 27 din RDC

Modificare de program asociată cu	☐ contribuția la InvestEU
	☐ transfer către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte
	☐ transfer între FEDR, FSE+, Fondul de coeziune sau către un alt fond sau către alte fonduri

(1) Se aplică numai modificărilor de programe în conformitate cu articolele 14 și 26, cu excepția transferurilor complementare către FTJ în conformitate cu articolul 27 din RDC. Transferurile nu afectează defalcarea pe ani a creditelor financiare la nivelul CFM pentru statul membru.

Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani)

Contribuție din partea		Contribuție la	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Componenta InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Pentru fiecare nouă cerere de contribuție, se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Infrastructura sustenabilă (a)	Inovare și digitalizare (b)	IMM (c)	Investiții sociale și competențe (d)	Total (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Total						

* Cuanumuri cumulate pentru toate contribuțiile efectuate prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de contribuție se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale pentru fiecare an, pe fonduri și per categorie de regiuni.

Justificare, luând în considerare modul în care aceste cuantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU

Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Instrumentul	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Total
Total		

* Cuanumuri cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale transferate pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare

Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către		Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Transfer către alte programe. Transferurile între FEDR și FSE+ se pot face numai în cadrul aceleiași categorii de regiuni.

Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat)

		FEDR			FSE+			FC	FEAMPA	FAMI	FSI	IMFV	Total
		Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate	Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate						
Total													

* Cuantumul cumulat pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total transferat pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare

--

3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1)

3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei

Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

3.4. Transferuri înapoi (1)

Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către		Defalcare pe an							
InvestEU sau alt instrument al Uniunii	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

(1) Se aplică doar modificărilor de program pentru resursele transferate înapoi de la alte instrumente ale Uniunii, inclusiv elemente ale FAMI, FSI și IMFV, în cadrul gestiunii directe sau indirecte, sau din InvestEU.

Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat)

De la	Către						
InvestEU/Instrument	FEDR			FSE+			Fondul de coeziune
	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	

* Cuanțumuri cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total transferat pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

3.5. Credite financiare pe an

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (i) din RDC și articolele 3, 4 și 7 din Regulamentul FTJ

Tabelul 10: Credite financiare pe an

Fond	Categoría de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
							Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	
FEDR*	Mai puțin dezvoltate	0,00	172.604.433,00	183.037.264,00	241.145.372,00	252.393.667,00	112.661.496,00	112.661.496,00	118.807.558,00	118.807.558,00	1.312.118.844,00
Total FEDR		0,00	172.604.433,00	183.037.264,00	241.145.372,00	252.393.667,00	112.661.496,00	112.661.496,00	118.807.558,00	118.807.558,00	1.312.118.844,00
Total		0,00	172.604.433,00	183.037.264,00	241.145.372,00	252.393.667,00	112.661.496,00	112.661.496,00	118.807.558,00	118.807.558,00	1.312.118.844,00

* Cuantumi după transferul complementar la FTJ.

3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (ii), articolul 22 alineatul (6) și articolul 36 din RDC

Pentru programele din cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în cazul în care în acordul de parteneriat s-a optat pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC.

Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Numărul obiectivului de politică /obiectivului specific FTJ sau asistență tehnică	Prioritate	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii	Fond	Categorია de regiune*	Contribuția Uniunii (a)=(g)+(h)	Defalcarea contribuției Uniunii		Contribuția națională (b)=(c)+(d)	Defalcarea orientativă a contribuției naționale		Total (e)=(a)+(b)	Rată de cofinanțare (f)=(a)/(e)
						Mai puțin cuantumul de flexibilitate (g)	Cuantumul de flexibilitate (h)		Publice (c)	Private (d)		
1	P1	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	360.347.970,00	296.779.488,00	63.568.482,00	63.590.819,00	63.590.819,00		423.938.789,00	84,9999998467%
2	P2	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	310.673.000,00	255.867.610,00	54.805.390,00	54.824.648,00	54.824.648,00		365.497.648,00	84,9999997811%
2	P3	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	183.594.000,00	151.206.439,00	32.387.561,00	32.398.942,00	32.398.942,00		215.992.942,00	84,9999996759%
3	P4	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	191.375.000,00	157.614.803,00	33.760.197,00	33.772.059,00	33.772.059,00		225.147.059,00	84,9999999334%
4	P5	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	36.495.844,00	30.057.663,00	6.438.181,00	39.567.683,00	39.567.683,00		76.063.527,00	47,9807411507%
5	P6	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	173.047.000,00	142.520.020,00	30.526.980,00	30.537.706,00	30.537.706,00		203.584.706,00	84,9999999509%
TA36(4)	P7	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	56.586.030,00	46.603.767,00	9.982.263,00	9.985.770,00	9.985.770,00		66.571.800,00	85,0000000000%
Total			FEDR	Mai puțin dezvoltate	1.312.118.844,00	1.080.649.790,00	231.469.054,00	264.677.627,00	264.677.627,00		1.576.796.471,00	83,2142174423%
Total general					1.312.118.844,00	1.080.649.790,00	231.469.054,00	264.677.627,00	264.677.627,00		1.576.796.471,00	83,2142174423%

* Pentru FEDR: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocare specială pentru regiuni ultraperiferice și regiuni nordice slab populate. Pentru FSE+: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocarea suplimentară pentru regiuni ultraperiferice. Pentru Fondul de coeziune: nu se aplică. Pentru asistența tehnică, aplicarea categoriilor de regiuni depinde de selectarea unui fond.

** Indicați totalul resurselor FTJ, inclusiv sprijinul complementar transferat de la FEDR și FSE+. Tabelul nu include cuantumul în conformitate cu articolul 7 din FTJ. În cazul asistenței tehnice finanțate din FTJ, resursele FTJ se împart în resursele aferente articolelor 3 și 4 din Regulamentul FTJ. Pentru articolul 4 din Regulamentul FTJ nu există cuantumul de flexibilitate.

4. Condiții favorizante

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (i) din RDC

Tabelul 12: Condiții favorizante

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
1. Mecanisme eficiente de monitorizare a pieței achizițiilor publice			Da	Existența unor mecanisme de monitorizare care acoperă toate contractele de achiziții publice și procedurile de atribuire a acestora în cadrul fondurilor, în conformitate cu legislația Uniunii în domeniul achizițiilor publice. Această cerință include: 1. Modalități prin care să se asigure compilarea de date utile și fiabile cu privire la procedurile pentru achizițiile publice care depășesc pragurile UE, în conformitate cu obligațiile de raportare în temeiul articolelor 83 și 84 din Directiva 2014/24/UE și al articolelor 99 și 100 din Directiva 2014/25/UE	Da	HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin: - prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP - prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel - calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili - pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională. Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pieței, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.
				2. Modalități prin care să se asigure faptul că datele acoperă cel puțin următoarele elemente: (a) calitatea și intensitatea concurenței: numele ofertantului	Da	art.232(1) Legea 98/2016 art. 252 (1) Legea nr 99/2016 HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172 HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169	Toți indicatorii pot fi obținuți din SEAP. a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) și Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritățile contractante (AC) au obligația de a publica un anunț de

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				câștigător, numărul ofertanților inițiali și valoarea contractuală; (b) informații cu privire la prețul final după finalizarea procedurii și la participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, în cazul în care sistemele naționale furnizează astfel de informații.		b) Legea nr 98/2016, art. 221 (6), 222¹ Legea nr 99/2016, art. 239, 239¹ OUG nr 114/2020 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/07/ORDONANT-A-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare-contract_FINAL_19Ian2021_de-publicat-1.pdf Instrucțiunea nr 1/2021 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Instrucțiune-MO-final.pdf	atribuire, incluzând cel puțin elementele solicitate. b) Conform legislației achizițiilor, AC are obligația de a include în anunțul de atribuire valoarea și celelalte modificări ale contractului. Au fost implementate următoarele măsuri: -anunț de modificare a contractului, respectând formularul 20 -modificarea legislației (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligației de a publica toate modificările la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificărilor contractului, inclusiv o notificare în acest sens - instrucțiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) În ceea ce privește participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare, aceste informații regăsimuse în profilul SEAP, DUAE și declarația cu participanții la procedură.
				3. Modalități prin care să se asigure monitorizarea și analizarea datelor de către autoritățile naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva	Da	OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	ANAP exercită funcția de monitorizare conform art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.			
				4. Modalități de a pune la dispoziția publicului rezultatele analizei, în conformitate cu articolul 83 alineatul (3) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (3) din Directiva 2014/25/UE.	Da	http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Rezultatele activității de monitorizare sunt publicate și disponibile pe site-ul ANAP.
				5. Modalități prin care să se asigure că toate informațiile ce indică situații în care poate fi suspectată o manipulare a procedurilor de cerere de oferte sunt comunicate organismelor naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.	Da	NA	Legislația națională conține reglementări specifice care răspund situațiilor de denaturare a concurenței: - Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) și alin. (7) - Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) și alin. (5) Consiliul Concurenței, instituție cu atribuții specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurenței.
2. Instrumente și capacități pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat			Da	Autoritățile de management dispun de instrumente și capacități pentru a verifica respectarea normelor privind ajutoarele de stat: 1. în cazul întreprinderilor aflate în dificultate și al întreprinderilor vizate de o cerință de recuperare;	Da	http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	Referitor la conceptul de încadrare a întreprinderilor în categoria de întreprindere în dificultate, AM: - verifică existența declarației pe propria răspundere a reprezentantului întreprinderii beneficiare, - aplică metodologia pentru Verificarea declarației pe propria răspundere a reprezentantului întreprinderii beneficiare (prezentată în Anexa la Autoevaluarea națională

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							privind îndeplinirea condiției favorizante privind ajutorul de stat); analiza la nivelul întreprinderii se face pe baza datelor conturilor anuale complete încheiate pentru anul anterior depunerii cererii de finanțare, aprobate și depuse la autoritățile fiscale. Pentru întreprinderile supuse aplicării unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite verificarea ex-ante a eligibilității beneficiarului de a primi ajutor de stat-de minimis. Aplicația RegAS este gestionată de Consiliul Concurenței în colaborare cu Serviciul de telecomunicații speciale.
				2. prin acces la consultanță de specialitate și orientări în materie de ajutoare de stat, furnizate de experți ai organismelor locale sau naționale în domeniul ajutoarelor de stat.	Da	OUG nr. 77/2014 https://mfinante.gov.ro/documents/35673/220775/OUG77_2014.pdf	Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurenței furnizează la nivel național asistență de specialitate privind aplicarea legislației ajutorului de stat furnizorilor și beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor RO în acest domeniu în calitatea sa de stat membru al UE, inclusive în ceea ce privește elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului. În același timp AM au acces prin Consiliul Concurenței la platforma wiki.
3. Aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale			Da	Existența unor mecanisme eficace care asigură respectarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) și care includ:	Da	Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile	A fost aprobat ”Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile”, în consultare cu partenerii relevanți, ce are ca obiectiv

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				1. modalități prin care să se asigure că programele sprijinite de fonduri și implementarea lor respectă dispozițiile relevante ale Cartei;		https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	sprijinirea personalului din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, ministerelor de linie cu atribuții în gestionarea fondurilor europene, agențiilor și altor autorități publice în programare și în implementare pentru perioada 2021-2027, cât și a beneficiarilor care solicită finanțare din fondurile europene nerambursabile (FEN), în aplicarea și implementarea eficace a dispozițiilor Cartei. Ghidul dă o mai bună înțelegere a Cartei, explicând importanța și caracterul obligatoriu al conformității acestora în implementarea FEN și asigurând reflectarea prevederilor Cartei corespunzător în pregătirea și implementarea programelor prin explicarea rolului și a sarcinilor autorităților și facilitarea elaborării procedurilor de verificare a conformității cu dispozițiile Cartei, prin furnizarea de instrumente simple și directe de verificare incluzând o listă de verificare utilizată în toate etapele programării și implementării.
				2. modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri nu respectă Carta, precum și cu privire la plângerile referitoare la Cartă prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).	Da	Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	Raportarea cazurilor de neconformitate a operațiunilor sprijinite din fonduri cu Carta și a plângerilor privind Carta se va realiza în conformitate cu dispozițiile art. 40(1)(h), respectiv art. 69(7) din RDC, sub responsabilitatea autorității de management, cel puțin o dată pe an către CM, în cadrul documentelor privind stadiul implementării programelor. Se

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							vor furniza informații referitoare la numărul și rezultatele plângerilor, numărul și modalitățile de soluționare a cazurilor detectate de neconformitate, împreună cu măsurile de remediere aplicate. De asemenea, măsurile puse în aplicare la nivelul autorității de management pentru verificarea conformității documentelor cu dispozițiile Cartei vor fi raportate în același capitol. Se va acorda o atenție deosebită componenței comitetelor de monitorizare prin includerea organismelor responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a drepturilor persoanelor cu dizabilități, a egalității de gen și a nediscriminării.
4. Implementarea și aplicarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CDPD a ONU) în conformitate cu Decizia 2010/48/CE a Consiliului			Da	Existența unui cadru național care asigură aplicarea CDPD a ONU și care include: 1. obiective cu ținte măsurabile, mecanisme de colectare a datelor și mecanisme de monitorizare;	Da	HG 234/2022 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea ANPDPD https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/251762 Legea 221/2010 pentru ratificarea CDPD http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/Afis/123949 Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD) a elaborat Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, ce are ca obiectiv general asigurarea accesului fizic, informațional și comunicațional al persoanelor cu dizabilități la produsele, serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi. Strategia continuă și dezvoltă demersul de implementare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
						HG 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027 https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254203	libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată de către ANPDPD pe baza unei metodologii și a unor instrumente de lucru. Obiectivele și țintele măsurabile, sistemul de colectare de date și mecanismul de monitorizare devin pachetul complet pentru asigurarea implementării Strategiei naționale 2022-2027.
				2. modalități prin care să se asigure că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate se reflectă în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor;	Da	Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175197 Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027 https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	ANPDPD elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul dizabilității. La nivelul MIPE s-a elaborat Ghidul CDPD în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României și aprobat de Guvern prin Memorandum comun în data de 10 august a.c. Ghidul sprijină implementarea și aplicarea prevederilor Convenției prin evidențierea rolurilor diferitelor autorități pentru asigurarea reflectării politicilor, legislației și standardelor în materie de accesibilitate în pregătirea și implementarea AP și a Programelor. Documentul prezintă cadrul legal și instituțional aplicabil, principalele dispoziții ale CDPD de care se va ține cont în programare și implementare, dar și mecanismele de asigurare și verificare a respectării CFO4 și prevede acțiuni de asigurare a capacității administrative necesare.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							Ghidul urmărește promovarea de acțiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabilă, designul universal, utilizarea noilor tehnologii de către persoanele cu dizabilități, pentru a facilita integrarea lor în societate.
				3. modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri nu respectă CDPD a ONU, precum și cu privire la plângerile referitoare la CDPD a ONU prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).	Da	Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027 https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	Reprezentanții Punctului de contact vor fi membri în CM-urile programelor. Raportarea către CM a cazurilor de neconformitate conf. art. 40 din RDC se va face cel puțin o dată pe an, prin prezentarea de către PCPD a plângerilor și reclamațiilor primite pe site-urile internet constituite în baza art. 46 și 49 din RDC, precum și în urma conlucrării cu celelalte entități relevante. PCPD ocupă o poziție cheie în cadrul arhitecturii instituționale pentru asigurarea faptului că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate sunt reflectate în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor. Prin colaborarea cu AM, ACP, AA, ANPDPD, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCD, Avocatul Poporului, în conf. cu dispozițiile art. 69 alin.(7) din RDC, reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM neconformitățile și sesizările înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau adresate de cetățeni COM, sesizările soluționate și propunerile de remediere înaintate spre examinare. PCPD va urmări

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, COM remediarea situațiilor semnalate.
1.1. Buna guvernanță a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă	FEDR	RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	Nr.	Strategia sau strategiile de specializare inteligentă trebuie să fie sprijinită (sprijinite) de: 1. o analiză la zi a provocărilor existente în ceea ce privește diseminarea inovării și digitalizarea;	Nr.		
				2. existența unei instituții sau a unui organism național/regional competent care să fie responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligentă;	Nr.		
				3. instrumente de monitorizare și evaluare pentru a măsura performanțele în direcția atingerii obiectivelor strategiei;	Nr.		
				4. existența unei cooperări funcționale între părțile interesate („procesul de descoperire antreprenorială”);	Nr.		
				5. acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sistemelor de cercetare și inovare naționale sau regionale, după caz;	Nr.		
				6. acțiuni de sprijinire a tranziției industriale, după caz;	Nr.		
				7. măsuri de consolidare a cooperării cu partenerii din afara unui anumit stat membru în domeniile prioritare sprijinite de	Nr.		

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				strategia de specializare inteligentă.			
2.1. Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	FEDR	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Nr.	1. Este adoptată o strategie națională pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în conformitate cu cerințele Directivei (UE) 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului, care: (a) implică obiective de etapă orientative pentru 2030, 2040 și 2050; (b) oferă o descriere orientativă a resurselor financiare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei; (c) definește mecanisme eficiente pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor.	Da	HG nr. 1034/2020 în 27.11.2020. SRTL poate fi consultat accesând următorul link: https://www.mlpsa.ro/uploads/articole/attachments/60096d5354394459864321.pdf	Strategia națională de renovare pe termen lung (SRTL) cuprinde, în Capitolul IX Indicatori, o foaie de parcurs cu măsuri și indicatori de progres măsurabili, ce vizează întreg parcul național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, publice și private, cu valori țintă orientative pentru 2030, 2040 și 2050 care indică modul în care aceștia contribuie la atingerea obiectivului de eficiență energetică de 32,5%, stabilit de Uniunea Europeană pentru 2030, prin Directiva 2012/27/UE. Capitolul X Implicații bugetare cuprinde resursele financiare necesare pentru implementarea strategiei și opțiunile de implementare pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor (pct. 1 – 4), cu recomandări privind mecanismele financiare pentru sprijinirea mobilizării investițiilor, opțiuni instituționale propuse pentru gestionarea și implementarea mecanismelor financiare publice, opțiuni și scheme de finanțare în vederea renovării clădirilor pentru fiecare segment de piață.
				2. Măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice pentru a realiza economiile de energie necesare	Nr.		
2.2. Guvernanța sectorului			Nr.	Planul național integrat privind energia și clima este notificat	Nr.		

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
energetic	FEDR	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră		Comisiei, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și în concordanță cu obiectivele pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în temeiul Acordului de la Paris, care include:			
				1. toate elementele prevăzute în modelul din anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999; 2. o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.	Da	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 https://energie.gov.ro/wp-content/uploads/2021/10/Anexa-HG-PNIESC.pdf	Capitolul 5.3. (Prezentarea generală a investițiilor necesare) din cadrul Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 include o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate în perioada 2021-2030 pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.
2.7. Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare necesare care fac obiectul unei cofinanțări din partea Uniunii	FEDR	RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Da	Pentru intervențiile prin care sunt sprijinite măsurile de conservare a naturii care au legătură cu ariile Natura 2000 care fac obiectul Directivei 92/43/CEE a Consiliului: Existența unui cadru de acțiune prioritară în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43/CEE, care include toate elementele prevăzute în modelul de cadru de acțiune prioritară pentru perioada 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre, inclusiv identificarea măsurilor prioritare și o estimare a nevoilor de finanțare.	Da	Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în România http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/RO%20PAF.pdf	România a elaborat un Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43 / CEE. Acesta include toate elementele cerute de formatul standard pentru cadrul de acțiune prioritar pentru 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre. Cadru de Acțiune Prioritar (CAP) pentru Natura 2000 conține o secțiune E dedicată cu privire la identificarea măsurilor prioritare și estimarea nevoilor de finanțare pentru perioada 2021-2027.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
3.1. Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător	FEDR	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Da	Se efectuează o cartografiere multimodală a infrastructurilor existente și a celor planificate până în 2030, cu excepția celor de la nivel local, care: 1. Cuprinde o evaluare economică a investițiilor planificate, susținută de o analiză a cererii și de o modelare a traficului, care ar trebui să ia în considerare impactul preconizat al deschiderii piețelor de servicii feroviare.	Da	Planul Investițional 2021-2030 HG 1312 / 31.12.2021 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ https://www.adrmuntenia.ro/index.php/download_file/document/1186/Hotararea-13-din-23-septembrie-2020.pdf https://www.adrmuntenia.ro/download_file/article/806/PDR%20PORSM_septembrie_2022.pdf	Planul Investițional 2021-2030 are un caracter programatic pornind de la eficiența socio-economică și recalibrând obiectivele de investiții printr-o analiză multi-criterială. Procesul a presupus identificarea scenariului de referință a proiectelor finalizate și în desfășurare, identificarea nevoilor globale și a surselor de finanțare a propunerilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare și o serie de măsuri orizontale. Planurile de Dezvoltare Regională prezintă o imagine de ansamblu asupra transporturilor la nivel regional (transport rutier, feroviar, aeroportuar, naval), inclusiv aspecte care țin de multimodalitate și mobilitate urbană durabilă. PDR includ obiectivele strategice privind dezvoltarea transportului rutier. A fost stabilit un cadru unitar de prioritizare a investițiilor care cuprinde: Etapa 1 – prioritizarea drumurilor județene și validarea acestei prioritizări de către MTI. Etapa 2 – aplicarea OUG 88/2020, ce include 5 criterii obligatorii de eligibilitate. Suplimentar, a fost aplicat și un criteriu al dezvoltării echilibrate la nivel intra-regional.
				2. Este în concordanță cu elementele legate de transport din planul național integrat	Da	PNIESC 2021-2030 Planul Național Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice	PNIESC a fost aprobat în 2021 și include măsuri de decarbonizare a transportului. Planul Investițional este

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				privind energia și clima.		https://energy.ec.europa.eu/system/files/2020-04/ro_final_necp_main_ro_0.pdf	complementar cu PNIESC și include investițiile solicitate de acesta. PRSM promovează o abordare integrată a sistemului de transport rutier la nivel regional contribuind la atingerea obiectivelor PNIESC. În conformitate cu obiectivele PNIESC, acțiunile care vizează dezvoltarea urbană contribuie la promovarea mobilității alternative, prin planificarea urbană, încurajarea formelor de transport alternativ, extinderea/amenajarea zonelor pietonale și semi-pietonale partajate. Totodată, se promovează creșterea gradului de utilizare a transportului public, prin optimizarea mijloacelor de transport nepoluant și a infrastructurii necesare.
				3. Include investițiile în coridoarele rețelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite în Regulamentul MIE, în conformitate cu planurile de lucru pentru coridoarele respective ale rețelei centrale TEN-T.	Da	Planul Investițional 2021-2030 HG 1312 / 31.12.2021 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	Scenariile analizate de Planul Investițional 2021-2030 stabilesc apartenența la TEN-T ca un prim criteriu pentru prioritizarea investițiilor (25% impact) așa cum este definit în Regulamentele. 1315/2013 și 1316/2013, urmat de eficiența economică și impactul asupra mediului.
				4. În ceea ce privește investițiile din afara coridoarelor rețelei centrale TEN-T, inclusiv în tronsoanele transfrontaliere, garantează complementaritatea prin asigurarea unei conectivități suficiente a rețelelor urbane, a regiunilor și a comunităților locale la rețeaua centrală TEN-T	Da	Master Planul General de Transport Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030	Metodologia aplicată pentru a asigura conectivitatea regională și locală la rețeaua TEN-T este descrisă în Planul Investițional. Acesta introduce conceptele de rețea primară (TEN-T Core majoritatea și secțiuni cheie de TEN-T Comprehensive), secundară (TEN-T Comprehensive) și terțiară (Drumuri locale) pentru definirea

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				și la nodurile acesteia.			importanței naționale a legăturilor de transport regionale și transfrontaliere. La nivel central responsabilitatea realizării rețelei primare și secundare aparține Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. Rețeaua secundară are rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană la rețeaua primară într-un mod sigur eficient și asigurând o protecție suficientă a mediului. Investițiile din POT vor include și centuri ocolitoare pentru a asigura accesibilitatea principalelor orașe la rețeaua primară precum și construcția de secțiuni de pe rețeaua secundară cu rol principal de a asigura conectivitatea reședințelor de județ la rețeaua TEN-T Core.
				5. Asigură interoperabilitatea rețelei feroviare și, după caz, cuprinde un raport referitor la implementarea ERTMS în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/6 al Comisiei.	Da	Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ Planul Național de Redresare și Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/	Toate obiectivele de investiții în sectorul feroviar includ echiparea cu ERTMS 2. De asemenea, toate proiectele finanțate în perioada actuală din POIM și CEF includ ERTMS 2. Această abordare va continua și în 2021-2027. În plus România va implementa planul de operaționalizare al ERTMS care constituie și jalon în PNRR.
				6. Promovează multimodalitatea, identificând nevoile de terminale multimodale sau de transbordare în cadrul transportului de marfă și de pasageri.	Da	Master Planul General de Transport Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	MPGT și PI acoperă toate modurile de transport (feroviar, rutier, naval, aerian și intermodal). MPGT a planificat o rețea de terminale de marfă localizate echilibrat la nivelul rețelei naționale pentru a asigura accesul nediscriminatoriu al operatorilor

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							logistici, integratorilor de servicii feroviar/rutier și feroviar/naval, pornind de la fluxurile existente de marfă la nivel național. Analiza consideră următoarele aspecte: -conectivitatea -distribuția geografică a punctelor de intrare în România (porturi) și centre urbane, -rețeaua de drumuri și căi ferate -fluxurile de mărfuri Promovarea multimodalității este promovată prin PR, precum și în complementaritate cu alte programe europene. Investițiile în infrastructura județeană rutieră sprijinite prin PR au rolul de a asigura conectivitatea la nivel regional și accesul la mobilitate, inclusiv pentru zonele rurale, facilitând conectivitatea cu alte moduri de transport regionale (căi ferate, transport urban). Prin PR și PNRR sunt propuse investiții pentru promovarea multimodalității prin încurajarea folosirii transportului public, inclusiv îmbunătățirea modurilor active de transport.
				7. Include măsuri pertinente pentru planificarea infrastructurii care vizează promovarea combustibililor alternativi, în conformitate cu cadrele naționale	Da	Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ Planul Național de Redresare și	Obiectivul strategic este de a susține dezvoltarea unei rețele de infrastructură de combustibili alternativi în România pentru toate modurile relevante de transport, astfel încât metodele și

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				de politică relevante.		Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/	tehnologiile alternative să poată fi utilizate într-un mod nediscriminatoriu, eficient economic cu impact minim asupra mediului atât la nivel urban cât și pe TEN-T . Totodată, prin CEF au fost finanțate operațiuni de dezvoltare a rețelei de combustibili alternativi la nivelul TEN-T Core. Prin PNRR s-a asumat o țintă de 30.000 de stații de încărcare electrice până în 2026 la care MTI contribuie cu 3000. Prin PI, MTI va finanța proiecte de dezvoltare a rețelei de combustibili alternativi pe TEN-T. Toate proiecte de infrastructură rutieră finanțate prin POT vor include în mod obligatoriu stații de combustibili alternativi PR prevede infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) amplasate în municipii/orașe, în funcție de specificul fiecărui PR, care vor susține transportul public urban și transportul public între localități. PR au ca scop mobilitatea sustenabilă, cu investiții în mijloace de transport ecologice.
				8. Prezintă rezultatele evaluării riscurilor în materie de siguranță rutieră în conformitate cu strategiile naționale existente privind siguranța rutieră, însoțite de o cartografiere a drumurilor și a secțiunilor de drum afectate, stabilind o ordine de prioritate a	Da	Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ Planul Național de Redresare și Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/	În 2016 a fost elaborată strategia referitoare la siguranța rutieră ce a încorporat analiza de riscuri și acțiunile necesare pentru creșterea siguranței rutiere. Această strategie este necesar să fie actualizată în special pentru a armoniza scopul și obiectivele strategice de la

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				investițiilor corespunzătoare.			nivel național cu cele de la nivel european în cadrul viziunii „zero”. În PNRR există un jalon legat de cerința de a actualiza strategia de siguranță rutieră pentru perioada 2021-2030. Un prim draft al strategiei a fost elaborat și comunicat CE, care a transmis observații asupra documentului. Aceste observații au fost incluse în textul Strategiei. Printre elementele specifice care vor fi pregătite și implementate ca rezultat al adoptării Strategiei de siguranță rutieră se regăsesc elemente soft și elemente hard de intervenție asupra infrastructurii propriu zise. Investițiile planificate pentru dezvoltarea transportului rutier la nivel regional vor fi implementate în conformitate cu Strategia Națională privind siguranța rutieră 2022-2030 (aprobată prin HG nr.682/2022). Prin PR vor fi implementate proiecte orizontale privind siguranța rutieră, incluse în proiectele propuse.
				9. Furnizează informații privind resursele de finanțare corespunzătoare investițiilor planificate și necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare și de întreținere a infrastructurilor existente și a celor planificate.	Da	Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	PI 2021-2030 conține un capitol privind strategia finanțării. Acest capitol analizează totalul finanțării disponibile pentru sector din toate sursele, inclusiv condiții specifice, incluzând fonduri europene structurale și de coeziune, MRR, bugetul de stat, împrumuturi externe și alte surse. A fost propusă o prioritarizare clară a proiectelor care vor fi implementate în

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							limitele fondurilor disponibile precum și scenariile de finanțare aferente. Prin aprobarea guvernamentală a alocărilor și cofinanțării de la bugetul de stat a fost stabilit angajamentul României pentru următorii 10 ani. Asigurarea fondurilor necesare va fi realizată la nivelul MF. În conformitate cu prevederile CPR, art. 73 (2) litera d, autoritatea de management se asigură și verifică dacă un beneficiar de finanțare dispune de resursele și mecanismele financiare necesare pentru a acoperi costurile de funcționare și întreținere aferente operațiunilor care includ investiții în infrastructură. Astfel, pentru toate infrastructurile rutiere finanțate prin programele regionale se asigură, prin acest mecanism, sustenabilitatea financiară a investițiilor planificate.
4.3. Un cadru de politică strategic pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile	FEDR	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile,	Nr.	Existența unui cadru de politică strategic la nivel național sau regional pentru sistemul de educație și formare, care include:	Nr.		
				1. sisteme de anticipare și de formulare de previziuni în materie de competențe, bazate pe date concrete;			
				2. mecanisme și servicii de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, în vederea furnizării de orientări eficiente și de calitate cursanților de toate vârstele;	Nr.		

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
		inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online		3. măsuri care să garanteze accesul egal, participarea și absolvirea unor programe de educație și formare de calitate, la prețuri accesibile, relevante, nesegregate și favorabile incluziunii și dobândirea de competențe-cheie la toate nivelurile, inclusiv în învățământul superior;	Nr.		
				4. un mecanism de coordonare care să acopere toate nivelurile sistemului de educație și formare, inclusiv învățământul superior și o împărțire clară a responsabilităților între organismele naționale și/sau regionale relevante;	Nr.		
				5. modalități de monitorizare, evaluare și revizuire a cadrului de politică strategic;	Da	”România Educată – Viziune și strategie 2018-2030” Mecanism de monitorizare a Strategiei România Educată; https://www.edu.ro/proiecte_legi_educatie_2022_consultare_publica. ROF ME, aprobat prin Ordinul de ministru nr. 3188/21/02/2022 https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2022/Transparenta/ROF_ME_2022.pdf	Există două niveluri de intervenție pentru monitorizarea, evaluarea și revizuirea cadrului strategic de politică:
							- nivelul interinstituțional, reprezentat de Comitetul interministerial de monitorizare a implementării Proiectului România Educată; - nivelul instituțional, stabilit prin înființarea unei Direcții de Monitorizare și Evaluare dedicate, în cadrul Ministerului Educației (Direcția de Monitorizare și Evaluare pentru Implementarea Proiectului România Educată). Printre atribuțiile stabilite pentru această Direcție se numără și: monitorizarea și evaluarea periodică a stadiului îndeplinirii obiectivelor România Educată, elaborarea analizei de

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							impact, rapoarte de monitorizare și evaluare etc. Conform ROF ME, Ministerul Educației are și o altă structură cu atribuții de monitorizare a politicilor publice în domeniul educației și anume Unitatea de Politici Publice. Astfel, în funcție de responsabilitățile acestor structuri, se asigură monitorizarea reformelor și politicilor educaționale publice, inclusiv îndeplinirea indicatorilor/rezultatelor obținute prin implementarea Proiectului România Educată, NRRP și POEO.
				6. măsuri care să vizeze adulții cu un nivel scăzut de calificare și competențe și persoanele provenind din medii socioeconomice defavorizate, precum și parcursuri de perfecționare profesională;	Nr.		
				7. măsuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului universitar în ceea ce privește metode de învățare adecvate, evaluarea și validarea competențelor-cheie;	Nr.		
				8. măsuri care să promoveze mobilitatea cursanților și a personalului și colaborarea transnațională a prestatorilor de servicii de educație și formare, inclusiv prin recunoașterea rezultatelor studiilor și a calificărilor.	Da	https://www.anpcdefp.ro/erasmusplus	În cadrul programului Erasmus+, din 2014 au fost finanțate 3.285 proiecte transnaționale de mobilitate a învățării pentru 127.000 de persoane (elevi, studenți, tineri, profesori, formatori, lucrători de tineret, personal administrativ) și au fost semnate 885 de proiecte de parteneriat pentru cooperare transnațională, care implică 3.031 de

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							entități și permițând un număr suplimentar. 21.240 mobilități de efectuat. Pentru perioada 2021-2027, se estimează o creștere progresivă a participanților la mobilități transnaționale. ANPCDEFP promovează noile reguli Erasmus 2021-2027 printr-o rețea proprie de 50 Ambasadori Erasmus +. De asemenea, va continua procesul de compatibilizare europeană în domeniul recunoașterii calificărilor profesionale și armonizarea continuă a legislației interne cu reglementările europene și internaționale. Prin MO nr. 5146/2019 a fost reglementată aplicarea generală a Sistemului European de Credite Transferabile ECTS. De asemenea, a fost reglementat și implementat serviciul online de recunoaștere a diplomelor obținute în străinătate și de certificare a documentelor de studii universitare obținute în România.

5. Autorități responsabile de program

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (k) și articolele 71 și 84 din RDC

Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele

Autorități responsabile de program	Numele instituției	Persoana de contact	Poziție	E-mail
Autoritatea de management	Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia	Gabriela - Manuela CĂLIN		gabriela.calin@adrmuntenia.ro
Autoritatea de audit	Autoritatea de Audit – Organism independent pe lângă Curtea de Conturi a României	Florina MUNTEANU		florina.munteanu@rcc.ro
Organismul care primește plăți din partea Comisiei	Ministerul Finanțelor Publice prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucica Marilena CRĂCIUN		lucica.craciun@mfinante.gov.ro
Funcția Contabilitate în cazul în care această funcție este acordată unui alt organism decât autoritatea de management	Ministerul Finanțelor Publice prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucica Marilena CRĂCIUN		lucica.craciun@mfinante.gov.ro

Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei

Referință: articolul 22 alineatul (3) din RDC

Tabelul 13A: Proporția din procentajele prevăzute la articolul 36 alineatul (5) litera (b) din RDC care ar urma să fie rambursată organismelor care primesc plăți din partea Comisiei în cazul asistenței tehnice în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC (în puncte procentuale)

6. Parteneriat

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (h) din RDC

Principiul parteneriatului reprezintă un aspect esențial în procesul de programare și gestionare a fondurilor aferente PC, fiind o precondiție pentru elaborarea unor politici economice, sociale și teritoriale realiste, eficiente, eficace și cu impact pozitiv. Mai mult decât atât, importanța parteneriatului rezultă atât din nevoia de a asigura transparența procesului de programare și implementare, cât și pentru a oferi posibilitatea de implicare și responsabilizare tuturor actorilor interesați. În conformitate cu prevederile Regulamentelor UE aplicabile fondurilor ESI, prin Acordul de Parteneriat 2014-2020 a fost stabilit un mecanism de coordonare a implementării fondurilor ESI. La nivel strategic, această coordonare este realizată prin intermediul Comitetului de Coordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP), organism interinstituțional coordonat de MIPE, constituit în luna octombrie 2014, printr-o procedură publică de selecție, cu respectarea prevederilor Reg. delegat (UE) nr. 240/2014 al Comisiei Europene din 7 ianuarie 2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat.

Pentru perioada de programare 2021-2027, MIPE îndeplinește în continuare calitatea de coordonator național al elaborării documentelor de programare, respectiv a Acordului de Parteneriat și a programelor subsecvente, asigurând totodată cadrul partenerial prin implicarea tuturor părților interesate reprezentative pentru programarea și implementarea fondurilor aferente PC. Primele consultări parteneriale au avut loc în prima jumătate a anului 2019, fiind constituite 5 grupuri parteneriale aferente celor 5 Obiective de Politică prevăzute la nivelul propunerii de Regulament general. Componenta grupurilor de lucru a fost stabilită plecând de la membrii Comitetelor de Monitorizare ale Programelor Operaționale 2014-2020 și membri/observatori/invitați CCMAP, cărora li s-au alăturat o serie de parteneri care și-au exprimat interesul pentru a face parte din aceste grupuri.

În perioada 2019-2020, au avut loc numeroase consultări, atât prin organizarea de reuniuni parteneriale, cât și prin intermediul corespondenței electronice, fiind solicitate observații/ propuneri pe marginea priorităților de finanțare post 2020. În perioada mai-septembrie 2019 au fost realizate reuniuni de informarea a structurilor parteneriale, în care au fost prezentate, pe de o parte, schimbările majore de la nivelul Regulamentelor UE ale Politicii de Coeziune, și, pe de altă parte, nevoile de intervenție (pornind de la concluziile Raportului de Țară – Anexa D) și prioritățile de investiție care au derivat din acestea aferente domeniilor de interes.

În luna noiembrie 2019, MIPE a organizat mai multe reuniuni parteneriale, atât la nivelul Grupurilor parteneriale, cât și pe grupuri tehnice de lucru, în care au fost dezbătute logicile de intervenție pe domenii, corespunzător celor 5 obiective de politică. Acestea au fost publicate pe site-ul MIPE, la secțiunea Perioada de Programare 2021-2027, astfel încât să se asigure transparența dezbaterilor și posibilitatea de consultare cât mai largă a tuturor părților interesate.

În data de 28.11.2019 a avut loc un prim eveniment de amploare vizând consultarea asupra viitoarei perioade de programare – 2021-2027, eveniment la care au participat reprezentanți ai mediului de afaceri, societății civile, autorităților publice centrale și locale, beneficiari de fonduri europene. În cadrul, acestui eveniment au fost prezentate: stadiul negocierilor documentelor de programare 2021-2027, logica intervențiilor pe domenii de intervenție, dar și arhitectura viitoarelor programe operaționale și mecanismul de consultare partenerială pentru viitor.

Odată cu definitivarea arhitecturii viitoarelor Programe Operaționale prin Memorandum la nivelul Guvernului în luna februarie 2020, grupurile de lucru organizate la nivelul celor 5 obiective de politică au fost restructurate la nivel de program ca urmare a unui *Apel Național pentru exprimarea interesului și pentru selecția partenerilor în cadrul structurilor parteneriale aferente Programelor Operaționale* care a fost organizat în perioada mai – iulie 2020.

Totodată, MIPE implementează un proiect de Asistență Tehnică „*Sprijin pentru implementarea principiului parteneriatului în coordonarea și gestionarea fondurilor europene privind coeziunea*”, care își propune crearea unui sistem coordonat de informare și comunicare pentru parteneri și elaborarea *Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune*.

Dincolo de activitatea concretă a structurilor parteneriale, transparența în procesul de programare este

asigurată prin intermediul secțiunii dedicate la nivelul site-ului MIPE, în cadrul căreia sunt postate cu regularitate documentele relevante pentru procesul de programare supuse consultării: logicile intervențiilor, diversele versiuni ale Programelor Operaționale, precum și calendarul consultărilor publice (link web: <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>).

Astfel, după publicarea la 31.07.2020 a primelor versiuni ale Programelor Regionale 2021-2027, în data de 19.08.2020 a avut loc o consultare publică în sistem de videoconferință la care au participat prin intermediul platformei Webex aproximativ 180 de reprezentanți ai partenerilor. Observațiile/propunerile formulate în timpul reuniunii și/sau transmise ulterior în scris au fost analizate și, după caz, integrate în versiunea revizuită a programelor de către ADRSM.

În paralel, pentru pregătirea PRSM 2021-2027, la nivelul RSM au fost desfășurate consultări cu autoritățile publice locale competente, partenerii economici și sociali precum și alte organisme relevante care reprezintă societatea civilă, inclusiv parteneri în domeniul protecției mediului, organizații neguvernamentale și organisme însărcinate cu promovarea integrării sociale, egalității de gen și nediscriminării care, în conformitate cu abordarea bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri se implică pe durata programării și, ulterior în implementare, inclusiv prin participarea la comitetul de monitorizare.

Astfel, începând cu anul 2019, au avut loc consultări publice cu structurile partenariale de referință la nivel regional, implicate în programarea și implementarea fondurilor europene, după cum urmează:

- Întrunirea Comitetului Regional pentru elaborarea PDR 2021 – 2027 – 7.11.2019;
- Întâlniri ale Grupurilor de Parteneriat Locale pentru elaborarea PDR 2021 – 2027 - 12 – 26.11.2019;
- Întâlniri ale Grupurilor Tematice Regionale pentru elaborarea PDR 2021 – 2027 – 28.01 – 14.04.2020;
- Întâlniri de lucru privind pregătirea perioadei de programare 2021-2027 cu reprezentanții CJ din RSM- 6.05.2020;
- Întâlnire de lucru privind pregătirea perioadei de programare 2021-2027 cu reprezentanții MRJ – 7.05 - 10.06.2020;
- Întâlnire de lucru privind pregătirea perioadei de programare 2021-2027 cu reprezentanții orașelor și municipiilor din RSM - 22 iunie 2020;
- Focus-grupuri de descoperire antreprenorială – 26.06 – 8.07.2020;
- Întâlniri ale Comisiei regionale pentru stabilirea criteriilor de selecție a proiectelor strategice ale RSM – 30.06. - 8.09.2020;
- Sesiune de lucru online cu reprezentanții mediului public și ai mediului privat “Parteneriat pentru dezvoltare durabilă și inovare socială” – 10.07.2020;
- Întâlniri de lucru privind pregătirea perioadei de programare 2021-2027 cu reprezentanții CJ și ai orașelor și municipiilor din RSM- 28.07.2020;
- Întâlnire de lucru privind pregătirea pentru perioada de programare 2021-2027 cu reprezentanții orașelor și municipiilor din RSM – 7.08.2020;
- Întâlniri de lucru privind pregătirea perioadei de programare 2021-2027 cu reprezentanții municipiilor și CJ din RSM în 15.09.2020 – 21.01.2021.

În plus, autoritățile publice centrale județene și locale, partenerii economico-sociali (inclusiv universități, institute de cercetare, asociații profesionale, bănci), de mediu (inclusiv ANANP și serviciile teritoriale, APM-urile din fiecare județ), precum și și alte organisme relevante care reprezintă societatea civilă, inclusiv parteneri în domeniul protecției mediului, organizații neguvernamentale și organisme însărcinate cu promovarea integrării sociale, egalității de gen și nediscriminării au fost implicați activ în elaborarea studiilor ce fundamentează PRSM (Analiza regională a IVA și Oportunitatea introducerii IF în PRSM), a Evaluării Strategice de Mediu a PRSM, precum și la elaborarea Foi regionale de parcurs pentru întărirea capacității administrative prin participarea la grupurile de lucru create în scopul validării analizelor și concluziilor, identificării de idei de proiecte și elaborării de planuri de acțiune. Consultările cu partenerii au fost organizate utilizând un mix de canale de comunicare. Astfel, au fost organizate atât întâlniri față în față și vizite la fața locului (pentru discutarea ideilor de proiecte privind IVA și specializarea inteligentă) precum și întâlniri/seminarii online (pentru consultări privind IF pentru eficiență energetică, infrastructură

de afaceri și turism și întărirea capacității administrative). Schițele studiilor și versiunile finale sunt disponibile și ușor de accesat și consultat pe site-ul ADRSM, fiind publicate la secțiunea dedicată perioadei 2021- 2027.

În vederea asigurării unei mai bune coordonări a implementării programului cu SUERD și a stabilirii unei colaborări complementare la nivel transnațional, care să răspundă nevoilor zonei dunărene și să fie în conformitate cu politica de coeziune europeană, ADR SM este membră a Rețelei SUERD dedicată Autorităților de Management pentru FEDR și FC.

Totodată, la nivel regional se intenționează stimularea implicării cetățenilor și participării active a beneficiarilor pe întreg ciclul de programare. Astfel, în afara dezbaterilor și consultărilor publice organizate în perioada de programare pentru prioritizarea și rafinarea intervențiilor, în perioada de implementare și monitorizare se vor elabora și publica pe site-ul dedicat programului, informări periodice cu privire la stadiul implementării PRSM, în vederea colectării de propuneri și sugestii de îmbunătățire de la persoanele afectate de implementarea programului. În perioada de evaluare a programului, se vor organiza grupuri pentru evaluarea impactului strategiei programului. În cadrul activității de evaluare se vor utiliza chestionare adresate beneficiarilor pentru a se evalua rezultatele și impactul intervențiilor programului.

În cadrul site-ului dedicat programului, 2021-2027.adrmuntenia.ro va fi creată o secțiune sub forma unui forum de discuție, unde se va permite participarea cetățenilor și partenerilor sociali pe parcursul întregului proces de implementare a PR (planificare, lansare ghiduri, monitorizare program). Forumul va avea mai mulți moderatori, în funcții de specificul topicurilor.

De asemenea, utilizatorii forumului vor avea la dispoziție posibilitatea de a se înregistra la newsletter-ul Agenției ce are o frecvență săptămânală, pentru a primi periodic, informații despre Program.

În același timp, va fi pus la dispoziție un formular on-line pentru a putea fi transmise solicitări de informații în timp real pentru helpdesk.

Pentru a asigura transparența utilizării fondurilor, pe site-ul 2021-2027.adrmuntenia.ro va fi publicat un formular special pentru semnalarea neregulilor și suspiciunilor în implementarea proiectelor, cu destinatar direct structura din AM ce are atribuții specifice.

7. Comunicare și vizibilitate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (j) din RDC

Responsabilul cu comunicarea

La nivelul ADR SM, în termen de 30 de zile de la primirea deciziei de aprobare a programului, va fi desemnat un Ofițer de Comunicare responsabil de activitățile de vizibilitate, transparență și comunicare în legătură cu sprijinul din partea FEDR (PRSM). Acesta va fi o persoană cu experiență în domeniul comunicării politicii de coeziune, va activa în cadrul Direcției Dezvoltare și Comunicare (direcție suport pentru AM PRSM), păstrând legătura cu coordonatorul de comunicare de la nivel național.

Totodată, va exista o abordare unitară în ceea ce privește comunicarea și vizibilitatea Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027, urmând să fie realizat o Strategie de Comunicare (SC). Aceasta va conține definirea obiectivelor, a publicului-țintă și a canalelor de comunicare.

Obiectivul general al SC este acela de a promova rolul și contribuția PRSM 2021 – 2027 la dezvoltarea RSM prin asigurarea transparenței și diseminarea informațiilor referitoare la sursele de finanțare, în vederea contractării fondurilor alocate prin program către toate categoriile de potențiali beneficiari din RSM și a publicului țintă.

Acțiunile de informare și publicitate vor fi realizate pe categorii de publicuri țintă, pentru un impact sporit al mesajului transmis. Fiecare tip de public al Programului va beneficia de un anumit gen de acțiuni, în funcție de nevoile și preferințele sale de informare. Grupul țintă vizat de activitățile de informare și publicitate este format din: potențialii beneficiari, beneficiarii, publicul general, publicul intern, jurnaliștii, stakeholderi (Comisia Europeană, Parlamentul European, Reprezentanța Comisiei Europene la București, Centrele de informare Europe Direct, autorități ale administrației publice centrale și locale, instituții academice/de cercetare academică de la nivelul RSM, societatea civilă din RSM).

Pentru realizarea dezideratelor unei comunicări eficiente și eficace vor fi folosite toate instrumentele de comunicare disponibile: site web, newsletter, social media, evenimente, caravane, expoziții, obiecte promoționale, Biroul de comunicare, Serviciul Hepdesk, activități destinate jurnaliștilor, campanii mass-media, publicații, rețeaua comunicatorilor Regio SM și comunicarea internă.

De asemenea, va fi continuată activitatea rețelei de informare Regio SM (aceasta fiind activă încă de la momentul aderării României la UE) în vederea asigurării transparenței și vizibilității utilizării fondurilor.

Va fi elaborat un Manual de Identitate Vizuală pentru PRSM 2021-2027, document ce va fi pus la dispoziția beneficiarilor, aceștia având obligativitatea de a respecta măsurile de informare și publicitate cuprinse în manual, document ce va conține în mod obligatoriu cerințele de informare și publicitate din Regulamentele europene.

Toate materialele de comunicare și vizibilitate, inclusiv cele de la nivelul beneficiarilor, vor fi puse la dispoziția instituțiilor, organismelor sau agențiilor Uniunii, la cererea acestora.

Va fi asigurată vizibilitatea sprijinului financiar european în toate activitățile care privesc operațiunile sprijinite de PRSM 2021-2027. În ceea ce privește proiectele de importanță strategică, AM va conlucra direct cu beneficiarii pentru a aduce o valoare adăugată mai mare vizibilității. Vor fi organizate evenimente în comun și se va realiza o publicitate adecvată.

În termen de șase luni de la primirea deciziei de aprobare a programului, toate informațiile (obiectivele, activitățile, oportunitățile de finanțare, calendarul lansărilor, rezultatele implementării) vor fi publicate pe site-ul web dedicat programului, acesta îndeplinind și criteriile W3C pentru accesibilitate. Informațiile publicate vor fi actualizate periodic și vor respecta cerințele art. 49 din Regulamentul UE 2021/1060:

„În termen de șase luni de la primirea deciziei de aprobare a programului, toate informațiile (obiectivele, activitățile, oportunitățile de finanțare, calendarul lansărilor, rezultatele implementării) vor fi publicate pe site-ul web dedicat programului, cu legătură spre și din portalul web unic la nivel național, acesta îndeplinind și criteriile Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public. Informațiile publicate vor fi actualizate periodic și vor respecta cerințele art. 49 din Regulamentul UE 2021/1060.”

De asemenea, în sprijinul asigurării bunei guvernante, va fi realizată o secțiune de forum interactiv pe site-ul programului, lucru ce va conduce și la menționarea unui dialog constant cu cetățenii.

Pentru implementarea Strategiei de Comunicare și a măsurilor de informare și publicitate va fi alocat un buget de 0,3% din totalul programului, implementarea acestuia monitorizându-se prin indicatori adecvați (sondaje de opinie ce vor reflecta gradul de cunoaștere al programului din partea publicului general, număr de vizitatori pe site-ul programului, număr de documente descărcate, număr evenimente organizate și participanți, număr persoane ce beneficiază de helpdesk, monitorizare impact social-media etc.).

8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Referință: articolele 94 și 95 din RDC

Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Se intenționează utilizarea articolelor 94 și 95 din RDC	Da	Nr.
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare și a ratelor forfetare în cadrul priorităților, în conformitate cu articolul 94 din RDC	☐	☒
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza finanțărilor nelegate de costuri, în conformitate cu articolul 95 din RDC	☐	☒

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categoria de regiune	Proporția estimată din alocarea financiară totală în cadrul priorității, căreia i se va aplica OCS, în %	Tipul (tipurile) de operațiune vizată (vizate)		Indicatorul care determină rambursarea		Unitatea de măsură a indicatorului care determină rambursarea	Tip de OCS (baremul standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare)	Cuantumul (în EUR) sau procentul (în cazul ratelor forfetare) OCS
					Cod(1)	Descriere	Cod(2)	Descriere			

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul 1 al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

B. Detalii pe tip de operațiune

C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare

1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)

--

2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.

--

3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.

--

4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.

--

5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.

Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categoria de regiune	Cuantumul acoperit de finanțarea nelegată de costuri	Tipul (tipurile) de operațiune vizat (vizate)		Condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Indicator		Unitatea de măsură pentru condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Tipul de metodă de rambursare preconizat care este utilizat pentru rambursarea beneficiarului (beneficiariilor)
					Cod (1)	Descriere		Cod (2)	Descriere		

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul I al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

B. Detalii pe tip de operațiune

Prioritatea 1, O.S. a(ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice

1. Proiectul “ **Centrul de Date Regional Sud Muntenia**” vizează construirea și dotarea unui centru de date pentru digitalizarea serviciilor publice locale ce vor fi furnizate online, unitar, asigurând totodată resurse tehnologice pentru dezvoltarea sistemelor informaționale care să fie utilizate în beneficiul APL, al cetățenilor și IMM-uri din RSM. Totodată, implementarea proiectului va pune bazele pentru a asigura interoperabilitatea sistemelor IT&C utilizate de APL, inclusiv securitatea cibernetică a acestora (prin implementarea unei strategii comune de securitate cibernetică).

Pregătirea proiectului:

- i. Kick off meeting AM – STS – Jaspers – septembrie 2021
- ii. Semnarea Acordului de parteneriat între STS și consiliile județene - dec 2021
- iii. Elaborarea/aprobarea Studiului de fezabilitate - nov 2021 - dec 2022
- iv. Cerere de finanțare - ian – feb 2023
- v. Contract de finanțare - mar 2023

Implementarea proiectului:

- i. Implementarea Centrului de Date Regional - ian 2023 – aug 2025
- ii. Migrația aplicațiilor/sistemelor IT - sept 2025 - aug 2026

Bugetul total estimat este de 47.058.824 Euro, din care 40.000.000 contribuție FEDR și 7.058.824 contribuție buget de stat.

DOCUMENTE

Titlul documentului	Tipul documentului	Data documentului	Referință locală	Referința Comisiei	Fișiere	Data trimiterii	Trimis de către
PRSM Metodologie de indicatori	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM Metodologie de indicatori	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM demarcare si complementaritati	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM demarcare si complementaritati	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM complementaritati_PNRR	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM complementaritati_PNRR	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_lista_acronime	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM_lista_acronime	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_Principii orizontale	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM_Principii orizontale	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_lectii_invatate	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM_lectii_invatate	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
DNSH PRSM '21-'27	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	DNSH PRSM 21-27	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_Evaluare Strategica de Mediu (SEA)	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	Aviz de Mediu Raport de Mediu al PRSM PRSM_Declaratie SEA	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_SIDT	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM_SIDT	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
PRSM_Strategia de Comunicare	Informații suplimentare	20.09.2022		Ares(2022)6629156	PRSM_Strategia de Comunicare	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Enabling conditions self assessment	Informații suplimentare	23.09.2022		Ares(2022)6629156	Self-assesment UNCRPD Self-assesment Carta	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Programme snapshot 2021RO16RFPR004 1.1	Instantaneu de stare a datelor înainte de trimitere	26.09.2022		Ares(2022)6629156	Programme_snapshot_2021RO16RFPR004_1.1_ro.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR004_1.1_ro_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR004_1.1_en.pdf	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina